



*Stručna institucija za stručni nadzor
rada ovlaštenih stanica tehničkih pregleda vozila u FBiH*

"INSTITUT ZA PRIVREDNI INŽENJERING" d.o.o.
Fakultetska 1, Zenica, Bosna i Hercegovina

ISO 9001:2015
ISO 27001:2013
ISO 14001:2015
ISO 22301:2019

NOVE VRSTE TEHNIČKIH PREGLEDA I PROBLEMI PRI ODREĐIVANJU VRSTE PREGLEDA I VRSTE VOZILA

Mr. sc. Semir Selimović, dipl.ing.mašinstva
Ibrahim Mustafić, dipl.ing.mašinstva

2021.

NIVO BIH

ZAKON O OSNOVAMA SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

(Službeni glasnik BiH, broj 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18)

PRAVILNIK O TEHNIČKIM PREGLEDIMA VOZILA

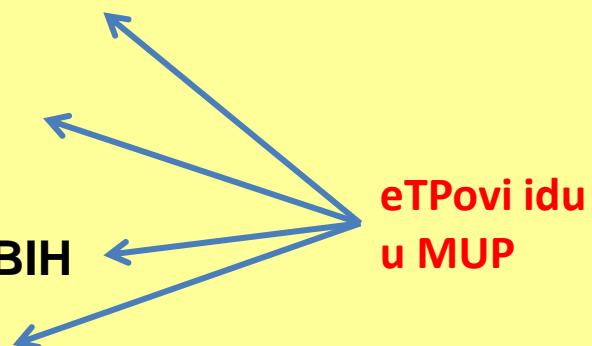
(Službeni glasnik BiH, broj 33/19 i 29/20)

0. IDENTIFIKACIJA NOVOPROIZVEDENOG VOZILA (nije tehnički pregled)

1. REDOVNI TEHNIČKI PREGLED

2. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO BIH

3. VANREDNI TEHNIČKI PREGLED



eTPovi idu
u MUP

NIVO FEDERACIJE BIH

ZAKON O CESTOVNOM PRIJEVOZU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

(Službene novine FBiH, broj 28/06, 2/10 i 57/20)

PRAVILNIK O TEHNIČKO-EKSPLOATACIONIM USLOVIMA ZA VOZILA KOJIMA SE OBavljuju pojedine vrste prevoza

(Službene novine FBiH, broj 51/06, 79/06, 11/09, 56/10, 79/11 i 49/13)

PRAVILNIK O PREVENTIVnim TEHNIČKIM PREGLEDIMA MOTORNIH I PRIKLJUČNIH VOZILA

(Službene novine FBiH, broj 51/06, 79/06, 11/09 i 56/10)

4. PREGLED O TEHNIČKO-EKSPLOATACIONIM USLOVIMA

eTPovi NE
idu u MUP

5. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO FBIH



Prijedlog forme zahtjeva, koji rješava naknadne sporne situacije između vlasnika vozila i STP-a, o tome koja vrsta pregleda je trebala biti prethodno urađena

Naziv stanice tehničkog pregleda

Adresa

Tel/fax

**ZAHTJEV
za identifikaciju novoproizvedenog vozila/obavljanje tehničkog pregleda vozila**

_____, vlasnik/korisnik vozila _____, _____
(ime i prezime) (marka) (registarske oznake)

želi obavljanje:

- identifikacije novoproizvedenog vozila, ili
- tehničkog pregleda vozila:
 - Pregled o tehničko-eksplotacionim uslovima za vozilo (roza A4 TEU potvrda)
 - Redovni tehnički pregled (za produženje registracije vozila)
 - Preventivni tehnički pregled – nivo BiH (za stiker u MUP-u na 6 mjeseci)
 - Preventivni tehnički pregled – nivo FBiH (žuta A5 potvrda)
 - Vanredni tehnički pregled

_____, _____
(mjesto)

_____ (datum)

_____ (podnositelj zahtjeva)

_____ (stručna osoba STP-a)

0. IDENTIFIKACIJA NOVOPROIZVEDENOG VOZILA (nije tehnički pregled)

Na osnovu člana 219. st. (5) i (6) Zakona o osnovama sigurnosti na cestama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br.: 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18) i člana 102. stav 2. Zakona o cestovnom prevozu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 28/06 i 2/10) Federalno ministarstvo prometa i komunikacija u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko distrikta BiH i Stručnim institucijama kojima su prenesene nadležnosti iz oblasti tehničkih pregleda vozila, te saglasnosti Ministarstva komunikacija i transporta BiH donosi:

PROCEDURU - Postupak identifikacije novoproizvedenog vozila

Identifikacija novoproizvedenih vozila se provodi na sljedeći način:

1. Vlasnik vozila, korisnik ili njegov punomoćnik usmeno iznose zahtjev za obavljanje identifikacije vozila šefu/voditelju stanice tehničkog pregleda vozila i predaje potrebnu dokumentaciju vozila i identifikacioni dokument.
2. Voditelj daje kontroloru prazan Identifikacioni list da obavi identifikaciju novoproizvedenog vozila za prvu registraciju i naljepnicu slobodnog bar-koda.
3. Kontrolor lijepi naljepnicu bar-koda na mjesto na vozilu u skladu sa odredbama člana 8. st. (6) i (7) Pravilnika o tehničkim pregledima vozila ("Službeni glasnik BiH", broj: 33/19).
4. Putem optičkog čitača kontrolor očitava bar-kod putem čega se otvara aplikacija za unos podataka o vozilu u informacioni sistem.
5. Kontrolor obavlja identifikaciju vozila tako da podatke o vozilu unosi u odgovarajuće rubrike Identifikacionog lista.

0. IDENTIFIKACIJA NOVOPROIZVEDENOG VOZILA (nije tehnički pregled)

6. Popunjena Identifikacioni list kontrolor potpisuje i ovjerava svojim pečatom i predaje šefu/voditelju stanice tehničkog pregleda.
7. Voditelj potom povlači podatke iz homologacije, upoređuje ih sa podacima Identifikacionog lista i eventualna neslaganja (ili sumnju u ispravnost vozila) unosi u napomenu o uočenim nedostacima.
8. Voditelj zatim štampa zapisnik o identifikaciji novoproizvednog vozila u dva primjerka, potpisuje ih i ovjerava svojim pečatom, te jedan primjerak daje stranci, a drugi primjerak sa pratećom dokumentacijom odlaže u poseban registrator.
9. Putem informacionog sistema elektronski podaci o vozilu šalju se na server stručne institucije, koja isti proslijeđuje IDDEEA-i i nadležnom organu za registraciju vozila.

Napomena: Za tačke 2., 3. i 4.: Dio procedure vezan za bar-kod primjenjuje se od dana uspostave sistema bar-koda.

Za tačku 7.: Do uspostave dijela informacionog sistema i preuzimanja podataka o izvršenoj homologaciji vozila, voditelj podatke provjerava iz originalne dokumentacije vozila i kopiju te dokumentacije odlaže u registrator obavljenih tehničkih pregleda vozila

Mostar, 07.11.2019. godine

Broj: 01/6-27-1794/19

MINISTAR

Denis Lasić, s.r.

0. IDENTIFIKACIJA NOVOPROIZVEDENOG VOZILA (nije tehnički pregled)

STANICA ZA TEHNIČKI PREGLED VOZILA _____	Broj regista: _____ Mjesto: _____
ZAPISNIK o identifikaciji novoproizvedenog vozila	
Vrijeme prijave identifikacije: (vrijeme/datum) Prijavu izvršio/la: (broj licence/ime i prezime)	
Broj eTP: 	
PODACI O VLASNIKU: NOSILAC POTVRDE O REGISTRACIJI:	
Kategorija vozila: Boja: Broj šasije: Broj homologacijskog odobrenja tipa: Broj osovina: i od toga pogonskih: Gume 1.os.: Gume 2.os.: Gume 3.os.: Gume 4.os.: Gume 5.os.: Gume 6.os.: Gume dodat: Kuka: Vitlo: God. proiz.:	
Vrsta vozila: Marka vozila: Tip vozila: Model vozila: Oblik karoserije: Namjena: Broj bočnih vrata: Vrsta kočnice: Vrsta motora: Snaga pri brzini vrtnje: Oznaka motora: Broj motora: Vrsta mjenjača: Najveća brzina: Masa vozila: Najveća dozvoljena masa:	
Vrsta goriva: Maksimalna snaga motora: (vertikalno opterećenje kod teg. sa sedlom) Radna zapremina motora: Katalizator: Eko-karakteristika:	
Dozvoljena nosivost: Broj mjesta za sjedenje: Broj mjesta za stajanje: Broj mjesta za ležanje: Odnos snaga/težina (motocikl):	
Ne služu se podaci sa podacima iz dokumentacije. NAPOMENA O UOČENIM NEDOSTACIMA: Sumnja u tehničku ispravnost vozila: Broj licence i potpis osobe koja je obavila identifikaciju:	
M.P. _____ potpis i pečat voditele stanice	

1. REDOVNI TEHNIČKI PREGLED

Član 4.

(Tehnički pregled)

- (1) Tehnički pregled vozila može biti redovni, preventivni i vanredni.
- (2) Na tehnološkoj liniji, dok je pregled vozila u toku, smiju se nalaziti samo kontrolori koji imaju važeću licencu, certifikat o sposobljenosti i u radnom su odnosu na stanici za tehnički pregled.
- (3) **Redovni tehnički pregledi vozila obavljaju se jednom godišnje u periodu ne dužem od 30 dana prije isteka registracije.**
- (4) Novoproizvedena vozila prije prve registracije podliježu obaveznoj identifikaciji i unosu podataka u JIS.
- (5) Novoproizvedena vozila podliježu obavezi redovnog tehničkog pregleda u toku mjeseca u kojem ističe rok od 24 mjeseca od dana prve registracije vozila, te u toku mjeseca u kojem ističe rok od 48 mjeseci od dana prve registracije vozila.
- (6) Vozila stara četiri i više godina podliježu redovnom tehničkom pregledu tokom svakog 12. mjeseca, od posljednjeg redovnog tehničkog pregleda.
- (7) Vozila koja se uvoze u Bosnu i Hercegovinu, a nisu novoproizvedena, prije prve registracije podliježu redovnom tehničkom pregledu.

2. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO BIH

Član 4.

(Tehnički pregled)

- (8) Preventivni tehnički pregled vozila obavlja se nakon proteka šest mjeseci od redovnog tehničkog pregleda, a podliježu mu rent a car vozila, vozila kojima se obavlja osposobljavanje kandidata za vozača, vozila kojima se obavlja taksi prevoz, autobusi, teretna i priključna vozila za prevoz opasnih materija, teretna i priključna vozila čija najveća dopuštena masa prelazi 7500 kg.
- (9) Izuzetno od stava (8) ovog člana, preventivnim tehničkim pregledima **ne podliježu vozila** za stanovanje ili kampiranje, pčelarska vozila, teretna i priključna vatrogasna vozila, teretna i priključna vozila za zabavne radnje i priključna vozila za traktore.
- (10) Za vozila iz stava (8) ovog člana **koja nisu starija od četiri godine ne obavlja se preventivni** tehnički pregled vozila.



Ovaj pregled još služi i da se u MUPu izda stiker naljepnica na narednih 6 mjeseci roka važnosti registracije vozila!

3. VANREDNI TEHNIČKI PREGLED

Član 4. (Tehnički pregled)

(11) Vanredni tehnički pregled vozila **obavlja se:**

- a) **nakon saobraćajne nezgode** kad su na vozilu oštećeni sklopovi i uređaji koji su bitni za sigurnost saobraćaja ili kad je nastupila veća materijalna šteta,
- b) **na zahtjev ovlaštene službene osobe** na najbližoj stanici tehničkog pregleda, ukoliko postoji osnovana sumnja da bi dalja upotreba vozila ugrozila sigurnost saobraćaja:
 - 1) za vozilo postoje osnovi sumnje u tehničku neispravnost uređaja za upravljanje ili uređaja za zaustavljanje,
 - 2) vozilo za koje se opravdano posumnja da ima neispravan uređaj za pogon na tečni gas,
 - 3) vozilo za koje se opravdano posumnja da ima neispravan uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila,
 - 4) vozilo koje izduvnim gasovima ili na drugi način prekomjerno zagađuje okolinu, kao i vozilo koje proizvodi prekomjernu buku,
 - 5) vozilo za koje se opravdano posumnja da tehničke karakteristike vozila ne odgovaraju stvarnom stanju (boja vozila, broj sjedišta, nosivost i sl.),
- c) **nakon izvršene ugradnje ili prepravke sklopa** ili više njih od čije ispravnosti zavisi tehnička ispravnost vozila (uređaji za upravljanje, uređaji za zaustavljanje, uređaji za spajanje vučnog i priključnog vozila, gasna instalacija i drugi uređaji koji su važni za sigurnost saobraćaja), i obavljenog certificiranja vozila;
- d) **na zahtjev vlasnika ili vozača vozila.**

4. PREGLED O TEHNIČKO-EKSPLOATACIONIM USLOVIMA

Član 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se uslovi koje motorno vozilo, odnosno **motorno i priključno** vozilo u zavisnosti od vrste i karaktera prevoza, mora da ispunjava radi blagovremenog, sigurnog i kvalitetnog obavljanja prevoza u cestovnom prometu, kao i u vezi ispunjavanja uslova u pogledu emisije štetnih materija i buke, rokovi za obavljanje pregleda za utvrđivanje **tehničko-eksploatacionih uslova za vozila, a odnosi se na sva vozila kojima se vrši prevoz lica i stvari.**

Član 2.

Pregled vozila na osnovu odredbi ovog Pravilnika vrši se u zavisnosti od starosne dobi vozila i to:

- za vozila **starosti do 1 godine** - jednom i to na početku perioda korištenja vozila, a potvrda se izdaje sa rokom važenja **pet godina**;
- za vozila starosti **od 1 do 2 godine** - jednom i to na početku perioda korištenja vozila, a potvrda se izdaje sa rokom važenja **četiri godine**;
- za vozila starosti **od 2 do 8 godina** - svake tri godine, a potvrda se izdaje sa rokom važenja **tri godine**;
- za vozila starosti **od osam do deset godina** - svake dvije godine, a potvrda se izdaje sa rokom važenja **dvije godine**;
- za vozila starosti **preko deset godina** - svake godine, a potvrda se izdaje sa rokom važenja **jedne godine**

Izuzetno od odredbi stava 2. ovog člana, pregled vozila preuređenih tako da se mogu koristiti isključivo **za prijevoz pčelinjih društava - košnica**, vrši se jednom, a potvrda se izdaje sa rokom važenja "trajno"

Izuzetno od odredbi stava 2. ovog člana, **prilikom promjene vlasništva nad vozilom**, a prije izdavanja rješenja o ispunjavanju tehničko-eksploatacionih uslova, **obaveza novog vlasnika je da u stanici tehničkog pregleda iz člana 72. Zakona, obavi pregled za utvrđivanje ispunjavanja uslova prema odredbama ovog Pravilnika.**

Član 2a.

Ako **vozilo posjeduje tahograf i prvi put se registruje u Bosni i Hercegovini** ili se mijenjaju podaci koji utiču na podatke upisane u memoriju tahografa (broj regalarskih oznaka i sl...) tada stanica tehničkog pregleda može obaviti pregled za utvrđivanje ispunjavanja tehničko-eksploatacionih uslova za to vozilo ako posjeduje kopiju ispisa rezultata ispitivanja digitalnog tahografa ili **kopiju tahografskog listića** kojim se dokazuje usklađenost tahografa sa zahtjevima ispravnosti rada i tačnosti propisanim u Prilogu II i Prilogu III Pravilnika o radionicama i tahografima ("Službeni glasnik BiH", broj 4/11) **ovjerenu od strane Radionice za tahografe.**

Vlasnik ili vozač vozila iz stava 1. ovog člana dužan je u roku **od tri dana** nakon završetka postupka registracije, vozilom doći u Radionicu za tahografe koja je vršila ispitivanje tahografa prije registracije vozila, kako bi u memoriju tahografa bili upisani potrebni podaci i kako bi se postupak ispitivanja tahografa mogao okončati izdavanjem propisane potvrde i ljepljenjem naljepnice o ispitivanju tahografa.

III. VOZILA ZA PRIJEVOZ STVARI

Član 13.

Pored opštih uslova definisanih provedbenim propisima kojima se regulišu dimenzije vozila, ukupne mase vozila, osovinska opterećenja i osnovni uslovi koje moraju ispunjavati uređaji i oprema na vozilima u prometu na cestama, motorna vozila za prijevoz stvari moraju ispunjavati i uslove u pogledu zaštite okoline koji se odnose na standardnu emisiju iz člana 9. ovog Pravilnika, u zavisnosti da li se radi o motorima koji su prilagođeni ECE standardima ili tradicionalnim vozilima. Vozila za prijevoz stvari moraju ispunjavati uslove kojima se pri prijevozu obezbjeđuje zaštita stvari od oštećenja, rasipanja, prekomjernog hlapljenja (kalo), odnosno od zagađenja, u zavisnosti od vrste i osobina stvari koje se prijevoze.

Član 14.

Tovarni sanduk vozila za prijevoz robe u rasutom stanju, kojima ne smetaju atmosferski i drugi vanjski uticaji, mora da bude sa kompaktnim podom i ograđen stranicama od tvrdog materijala (drvo, plastika, metal) tako da se roba obezbijedi od rasturanja i ispadanja za vrijeme prijevoza.

Član 15.

Vozilo za prijevoz stvari koje su podložne oštećenju od atmosferskih i drugih uticaja, mora imati pokriven tovarni sanduk, odnosno mora imati pokrivač od nepropusnog materijala koji se postavlja na nosače, oblikovane tako da sprečavaju zadržavanje vode na pokrivaču i učvršćuje na spoljni dio tovarnog sanduka.

Ako je potrebno da se stvari koje se prijevoze vozilom sa pokrivenim tovarnim sandukom, provjetravaju u toku prijevoza, prednja i zadnja strana pokrivača mora imati otvore sa poklopцима koji se mogu otvarati i zatvarati i kroz koje se ne mogu unositi i iznositi stvari.

Ako se vozilom sa pokrivenim tovarnim sandukom prijevoze žitarice u rasutom stanju ili druge stvari zrnastog ili granuliranog sastava, unutrašnji dio tovarnog sanduka mora biti opkovan ili obložen posebnim prekrivačem, oblikovanim prema dimenzijama tovarnog sanduka radi obezbjeđenja stvari od rasipanja.

Član 16.

Vozila za prijevoz stvari koji se obavlja pod posebnim uslovima, moraju imati:

- 1) **auto-cisterne za prijevoz stvari u tečnom stanju i auto-cisterne (silosi) za prijevoz stvari u praškastom i granuliranom stanju** - ispravno zatvaranje poklopca na otvorima cisterne, armirano - rebrasta gumena ili gumirana crijeva odgovarajućeg promjera u dužini za pretakanje tečnosti i agregat za održavanje odgovarajuće temperature kao i sigurnosne ventile, zavisno od namjene vozila;
- 2) **auto-cisterne mješalice za prijevoz betona, maltera i slično** - agregat za rotiranje mješalice za vrijeme vožnje, ispravno zatvaranje poklopca na mješalici i pribor za pražnjenje mješalice;
- 3) **auto-hladnjača za prijevoz svježeg mesa, svježih prerađevina mesa, svježe ribe, mliječnih prerađevina, masti životinjskog i biljnog porijekla, poslastičarskih proizvoda od jaja, mlijeka i mliječnih proizvoda, svježih jaja, sirove kože, svježeg voća, povrća, rezanog cvijeća i slično, kao i vozila za prijevoz krvi, plazme, seruma, lijekova, vakcina, biološkog materijala za transplantaciju i slično** - agregat za rashlađivanje prostora u kom su smještene stvari koje se prijevoze, pribor za zaključavanje tovarnog sanduka, opremu i pribor za smještaj i učvršćenje stvari (nosače sa kukama, police, pregrade, graničnike, zatezače) zavisno od vrste stvari koje se prijevoze, a prema ATP konvenciji;

- 4) **vozila za prijevoz stvari koje se prijevoze zagrijane** - uređaj za zagrijavanje, odnosno održavanje odgovarajuće temperature i uređaje za kontrolisanje temperature u tovarnom prostoru koji omogućuje očtavanje podataka s polja;
- 5) **vozila za prijevoz hljeba, peciva i slično** - police za smještaj korpi sa hljebom (gajbe), platnene navlake za korpe i pribor za utovar i istovar;
- 6) **vozila za prijevoz flaširanih pića, napitaka i drugih flaširanih proizvoda** - police za smještaj korpi sa flašama i pokrivač (platneni ili plastični) podešen za obostrano otkrivanje i pokrivanje sa bočnih strana tovarnog sanduka;
- 7) **vozila sa izmjenjivim sandukom, vozila (platforme) za prijevoz kontejnera, cisterni - kontejnera, putničkih automobila, motocikla, bicikla, vagona i slično** - nadogradnja vozila je opremljena sa odgovarajućim priborom za učvršćivanje stvari na tovarnom sanduku, tako da pri transportu ne može doći do njihovog prevrtanja, pomjeranja ili oštećivanja;
- 8) **vozila - platforme, za prijevoz investicione opreme (vangabaritne stvari), građevinskih mašina i slično** - opremu i pribor za učvršćenje stvari na vozilu (sajle, i druge podmetače), za pomjeranje stvari na vozilu, za povremeno rotiranje stvari (vitla, mehaničke i hidraulične dizalice, poluge), alat za određene zahvate na putu (za iskupe, nasipanje i slično);

- 9) **vozila za prijevoz ravnog stakla i proizvoda od stakla** - ramove, nosače - kosnike za smještaj stakla fiksirane za patos karoserije, učvršćivače stvari i zaštitnike izrađene od drveta, plastike ili drugog lakog materijala koji se postavljaju paralelno sa stvarima, podešene za obostrano otkrivanje i pokrivanje sa bočnih strana tovarnog sanduka;
- 10) **vozila (furgoni) za prijevoz novca, plemenitih metala i drugih sredstava plaćanja, poštanskih maraka, poštanskih pošiljaka, štampe, knjiga (pokretne biblioteke), umjetničkih predmeta, muzejskih zbirki i slično** - odgovarajući pribor za zabravljinjanje i zaključavanje vrata tovarnog sanduka, a za prijevoz plemenitih metala, novca i vrijednosnih papira ili umjetničkih predmeta i muzejskih zbirki i alarmni uređaj;
- 11) **vozila (furgoni) za prijevoz namještaja** - pribor za učvršćivanje stvari (podmetače, graničnike, zatezače i slično), drugi pribor za zaštitu stvari od oštećenja (gumene, plastične i filcane obloge, jastuke i podmetače) i pribor za utovar i istovar;
- 12) **vozila (furgoni) za prijevoz konfekcije** - nosače za vješanje konfekcije na jednoj ili više etaža sa mogućnošću podešavanja visine nosača, poprečne graničnike za fiksiranje stvari, pribor za premještanje stvari u tovarnom prostoru i pribor za zaključavanje vrata tovarnog sanduka;
- 13) **vozila za prijevoz smeća i fekalija** - uređaje za dizanje posuda za smeće i za pražnjenje posuda, za prijevoz fekalija - armirano-rebrasta gumena ili gumirana crijeva za punjenje i pražnjenje cisterne, kao i pribor i materije za spoljno pranje, dezinfekciju i neutralisanje neprijatnih mirisa;

- 14) **vozila sa natkrivenim tovarnim sandukom za prijevoz žive stoke, peradi i pčela u košnicama** - stranica tovarnog sanduka sa jednom ili više etaža rešetkaste konstrukcije izrađene od odgovarajućeg metala i drveta, sa patosom koji spriječava klizanje, sa vratima na svakoj etaži posebno, sa ugrađenim alkama i priborom za vezivanje krupne stoke, sa rampom koja samostalno ili u kombinaciji sa vratima služi za ukrcavanje ili iskrcavanje životinja, a za prijevoz pčela - uređen prostor za smještaj košnica, pribor za učvršćenje košnica i za zatvaranje otvora košnice za vrijeme prijevoza;
- 15) **vozila otvorenog tovarnog prostora (šticari-gibšticari) za prijevoz drvenih sortimenata, metalnih šipki, cijevi, šina, konstrukcija i drugih metalnih profilisanih stvari:**
- a) po dva željezna stupca sa lancima s obje uzdužne strane tovarnog prostora - pričvršćene na željezne nosače koji su pričvršćeni za patos tako da se masa stvari koje se prijevoze prenosi okomito na nosače za koje je patos pričvršćen, kao i po dva para lanaca ili čeličnih užadi sa odgovarajućim uređajima za vezivanje, radi učvršćivanja stvari koje svojom dužinom dosežu, odnosno prelaze preko zadnje ivice patosa,
 - b) odgovarajući broj podmetača pričvršćenih na uzdužnim ivicama patosa, radi usmjeravanja stvari prema sredini tovarnog prostora i dva željezna stupca sa lancima ili sajlama koje se vezuju za branik na prednjem dijelu tovarnog prostora radi učvršćivanja stvari koje se smještaju na patos poprečno u odnosu na pravac kretanja vozila,
 - c) čvrst i za patos fiksiran branik na prednjoj strani tovarnog prostora (do kabine vozača) koji nadvisuje kabinu vozača, radi spriječavanja pomjeranja stvari naprijed prilikom vožnje i zaustavljanja vozila - bez obzira na način smještanja stvari na vozilu;

- 16) **vozila za prijevoz opasnih materija** - opremu i pribor predviđen propisima o prijevozu opasnih materija prema ADR sporazumu;
- 17) **vozila za prijevoz vozila** - pokretljivi kran namijenjen "izvlačenju" vozila, vitlo (električno, kardansko ili kombinacija hidrauličko - električno), čelično uže u kompletu sa vtlom dužine najmanje 15 metara, rotacijske lampe žute boje (2 komada), ispravne rampe za utovar ili istovar vozila koje se za vrijeme prijevoza mogu učvrstiti u položaju u kojem ne ugrožavaju sigurnost prometa;
- 18) **priklučno vozilo** - namijenjeno prijevozu autobusa, teretnih, radnih i drugih vozila - vitlo (može i ručno), čelično uže u kompletu sa vtlom dužine najmanje 10 metara, pomična rotaciona lampa žute boje kojom se obilježava vozilo na koje se "kači" priključno vozilo, rampe za utovar ili istovar vozila koje se za vrijeme prijevoza mogu učvrstiti u položaju u kojem ne ugrožavaju sigurnost prometa;
- 19) **vučno vozilo, tegljač** - ispravan uređaj za spajanje priključnog vozila, opremu u zavisnosti od vrste stvari koje prijevozi kao dio skupa vozila;
- 20) **vozilo za prijevoz oštećenih i neoštećnih vozila (pauk)** - pribor za učvršćivanje vozila (podmetače, graničnike, zatezače i slično), drugi pribor za zaštitu vozila od oštećenja (gumene obloge, jastuke, podmetače isl.) i uređaj i pribor za utovar i istovar vozila koje se prijevozi;

- 21) **pokretni pano** - ramove ili nosače pričvršćene za patos karoserije, usmjerena svjetla za osvjetljavanje panoa koja ne ometaju druge učesnike u saobraćaju, razglasni uređaj;
 - 22) **radna vozila** specijalne namjene koja se koriste za obavljanje vlastite djelatnosti koja nije djelatnost prijevoza;
- Redni broj 23) je preskočen
- 24) **ostala vozila posebne namjene** – prostor koji je opremljen odgovarajućim priborom za učvršćivanje opreme, uređaja i tereta koji se prevozi (u kojima se pružaju usluge brze prehrane, prodaje razne vrste robe, prodaja sladoleda i drugih poslatičarskih proizvoda), kao i vozila kojima se vrši javni ili prijevoz za vlastite potrebe na drugom mjestu nespomenuta.

Vozila koja imaju nadgradnju (za prijevoz stakla, pokretni pano, prijevoz stoke i sl.) koja nije ugrađena fabrički, obavezno podliježu ispitivanju u skladu s provedbenim propisima kojima se regulišu jednokratna ispitivanja motornih i priključnih vozila.

Uređaji na teretnim vozilima koji služe za utovar, istovar stvari, platforme, koji se pokreću djelovanjem **radnog fluida pod pritiskom (hidraulični sistem)**, vozila sa sudovima koji podliježu ADR i ATP sporazumima, uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila, poluga za vuču obavezno podliježu redovnoj provjeri i certificiranju od strane ovlaštenih organizacija.

Član 16a.

Vozila za prevoz stvari koje ne zahtijevaju posebne uslove za prevoz, a koja ispunjavaju uslove iz čl. 13. ili 14. ili 15. ovog Pravilnika.

KONTROLORNI LIST - INTERNI ZAPISNIK O TEHNIČKOM PREGLEDU

- TERETNOG MOTORNOG VOZILA
- TERETNOG PRIKLJUČNOG VOZILA

Prema zahtjevu broj _____

Pojašnjenje:	
IMA + ispravno, - neispravno	NEMA (a treba da ima) <input checked="" type="checkbox"/>
PRAZNO MJESTO ako se ne odnosi na tu vrstu vozila ili na vozilo	

R. br.	NAZIV UREĐAJA/SISTEMA/DIJELA	IMA / NEMA	Napomena
1.	Teretno vozilo kojim se obavlja prevoz tereta u javnom saobraćaju mora imati puni ili skraćeni naziv firme vlasnika sa sjedištem, odnosno ime, prezime i prebivalište fizičkog lica koje obavlja javni prevoz		
2.	Teretno vozilo kojim se obavlja prevoz tereta za vlastite potrebe , mora imati: - puni ili skraćeni naziv firme vlasnika sa sjedištem, odnosno ime, prezime i prebivalište fizičkog lica koje obavlja prevoz za vlastite potrebe, - natpis "ZA VLASTITE POTREBE"		
3.	Kolo upravljača/volan		
4.	Stup upravljača		
5.	Prijenosni mehanizam		
6.	Poluge i zglobovi upravljača		
7.	Pojačalo sile zakretanja upravljača		
8.	Amortizer upravljača		
9.	Graničnik ugla zakretanja upravljača		
10.	Uređaj za osiguranje vozila od neovlaštene upotrebe		
11.	Zakretno postolje priključnog vozila		
12.	Radna kočnica		
13.	Pomoćna kočnica		
14.	Parkirna kočnica		
15.	Komanda radne kočnice		
16.	Komanda pomoćne kočnice		
17.	Zračna/pneumatska kočna instalacija - dijelovi		
18.	Pokazivač raspoloživog pritiska pneumatskog sistema radne kočnice, ako je taj uređaj stalno pod pritiskom		
19.	Hidraulična kočna instalacija - dijelovi		
20.	Mehanička kočna instalacija - dijelovi		
21.	Izvršni kočioni elementi		
22.	Spojne glave za kočnicu prikolice		
23.	Kratka svjetla		
24.	Duga svjetla		
25.	Prednja svjetla za maglu		
26.	Pokretno svjetlo (reflektor za radove)		
27.	Svetlo/a za vožnju unazad		
28.	Prednja poziciona svjetla		
29.	Zadnja poziciona svjetla		
30.	Zadnja svjetla za maglu		
31.	Parkirna svjetla		
32.	Gabaritna svjetla		
33.	Svetla registrarske tablice		

R. br.	NAZIV UREĐAJA/SISTEMA/DIJELA	IMA / NEMA	Napomena
34.	Žuta rotaciona ili treptava svjetla		
35.	Plava/crvena rotaciona ili treptava svjetla		
36.	Katadiopteri		
37.	Stop svjetla		
38.	Pokazivači smijera		
39.	Signal pokazivača smijera		
40.	Uređaj za istovremeno uključivanje svih pokazivača smijera		
41.	Vjetrobran		
42.	Staklene površine		
43.	Brisači/vjetrobrana		
44.	Perači vjetrobrana		
45.	Retrovizori		
46.	Samonosiva karoserija		
47.	Šasija		
48.	Vučna ruda za priključna vozila		
49.	Kabina		
50.	Nadgradnja		
51.	Poluže ovjesa		
52.	Zglobovi ovjesa		
53.	Amortizeri		
54.	Opruge		
55.	Glavčina točka		
56.	Naplaci/felge		
57.	Gume/pneumatici		
58.	Oslonci motora		
59.	Zauštenost motora		
60.	Izdubni sistem		
61.	Usisni sistem		
62.	Sistem za paljenje		
63.	Sistem za napajanje gorivom		
64.	Razvodni mehanizam		
65.	Buka u mirovanju vozila s upaljenim motorom		
66.	Elektropokretač		
67.	Generator		
68.	Akumulator		
69.	Kontakt brava		
70.	Električni vodovi		
71.	Kvačilo		
72.	Mjenjač		
73.	Vratila		
74.	Poluvratila		
75.	Diferencijal		
76.	Lanac, lančanici		
77.	Remen, remenice		
78.	Brzinometar s mjeračem pređenog puta		
79.	Kontrolna plava sijalica za dugo svjetlo		
80.	Sirena		
81.	Tahograf (analogni – digitalni – SMART)		
82.	Ograničivač brzine		

Slika. Primjer internog zapisnika 1. dio

R. br.	NAZIV UREĐAJA/SISTEMA/DIJELA	IMA / NEMA	Napomena
83.	Ostali signalni uređaji		
84.	BEZ-KAT		
85.	REG-KAT		
86.	REG-KAT-OBD		
87.	DIZEL-SU		
88.	DIZEL-TURBO		
89.	DIZEL-OBD		
90.	Priklučak za vuču na prednjoj strani vozila (obavezno za motorna vozila registrovana u BiH nakon 01.01.1991.)		
91.	Mehanička spojnica (kuka – euro kuka)		
92.	Električni priključak spojnice		
93.	Uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila (sedlo kod tegljača)		
94.	Unutarnjost kabine, sjedišta i prostor		
95.	Uređaj za ventilaciju kabine i vjetrobrana		
96.	Vrata vozila		
97.	Pokretni prozori i krovovi		
98.	Brave		
99.	Blatobrani		
100.	Branici		
101.	Zadnja zaštita protiv podlijetanja		
102.	Bočna zaštita protiv podlijetanja		
103.	Prsluk za vozača sa svjetlosno-reflektujućim osobinama		
104.	Sigurnosni pojasevi		
105.	Aparat za gašenje požara		
106.	Sigurnosni trokut		
107.	Kutija prve pomoći		
108.	Klinasti podmetači (obavezni za vozila NDM preko 5 t)		
109.	Rezervne sijalice i osigurači		
110.	Rezervni točak ili postojanje opreme koja zamjenjuje rezervni točak		
111.	Registarske tablice		
112.	Ploče za "teška vozila" (obavezne za sva motorna vozila NDM preko 12 t, izuzev tegljača za poluprikolicu)		
113.	Ploče za "duga vozila" (obavezne za sva priključna vozila preko 8 m; obavezne za sva priključna vozila NDM preko 10t bez obzira na dužinu)		
114.	Ploče za "spora vozila" (max brzina 30 km/h)		
115.	Tovarni sanduk		
116.	Pokrivač tovarnog sanduka		
117.	Uređaji na teretnim vozilima koji služe za utovar, istovar stvari, platforme, koji se pokreću djelovanjem radnog fluida pod pritiskom (hidraulični sistem)		
118.	Vozila sa sudovima koji podliježu ADR sporazumu		
119.	Vozila sa sudovima koji podliježu ATP sporazumu		
120.	Uže ili poluga za vuču		
121.	Vitlo		
122.	Gusjenice		
123.	Vangabaritno vozilo (dimenzije – masa)		
124.	Uređaj za kontrolu rada radnih sistema ugrađenih na vozilu		
125.	Dizalica / kran / korpa		
126.	Rezervoar gasa		

R. br.	NAZIV UREĐAJA/SISTEMA/DIJELA	IMA / NEMA	Napomena
127.	Armatura za rezervoar gasa		
128.	Priklučak za punjenje		
129.	Priklučak za pražnjenje		
130.	Višesmjerni ventil		
131.	Pokazivač količine gasa		
132.	Prečistač gasa		
133.	Isparivač gasa		
134.	Regulator pritiska		
135.	Ventil gasa		
136.	Ventil tekućeg goriva		
137.	Vodovi visokog pritiska (VP)		
138.	Vodovi niskog pritiska (NP)		
139.	Vodovi za sredstvo za grijanje		
140.	Električni uređaji i instalacije		
141.	Tehničko uputstvo za uređaj za gas		
142.	Naljepnica sa oznakom gasa (LPG-CNG)		
143.	Lambda sonda		
144.	Katalizator		
145.	Regulator količine gasa		
146.	Elektronski uređaj za lambda kontrolu		
147.	Mjerač gasa		
148.	Brizgajka gasa		
149.	Zimska oprema		
150.	Vozilo za prijevoz stvari dodatno ispunjava i uslove iz Pravilnika o TEU definisanih u članu: _____		
151.	POSEBNE NAPOMENE: potpis ovlaštene osobe		

Slika. Primjer internog zapisnika 2. dio

Član 19.

Potvrdu o ispravnosti i opremljenosti vozila za obavljanje prevoza u cestovnom saobraćaju (u dalnjem tekstu: Potvrda) izdaje ovlaštena stanica tehničkog pregleda, tek nakon što na osnovu neposrednog i cjelovitog uvida i ispitivanja vozila utvrdi da je vozilo tehnički ispravno i opremljeno u skladu sa odredbama Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima BiH i Zakona o cestovnom prevozu Federacije BiH. Potvrda sadrži jedinstveni serijski broj i sačinjava se u dva primjerka, koji se uručuju korisniku vozila.

Jedan primjerak Potvrde izdaje se na obrascu formata A4, **roza boje** sa elementima zaštite i predaje nadležnom kantonalnom ministarstvu radi izdavanja rješenja o ispunjavanju tehničko-eksploatacionih uslova za vozila kojima se obavljaju pojedine vrste prevoza.

Drugi primjerak Potvrde izdaje se na obrascu formata A4, **bijele boje** i služi kao dokaz u postupku registracije vozila.

Stručna institucija obezbeđuje obrasce Potvrde sa elementima zaštite, distribuira ih stanicama, vodi evidencije i mjesečno izvještava Federalno ministarstvo prometa i komunikacija. Izvještaj treba da sadrži: naziv stanice tehničkog pregleda, ukupan broj zaduženih obrazaca, raspon (od broja do broja) serijskih brojeva zaduženih obrazaca i datum zaduženja.

Potvrdu potpisuje voditelj stanice, stavlja otisak pečata voditelja i stanice tehničkog pregleda. Oblik i sadržaj Potvrde dat je u Prilogu 1. ovog Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Prilog br. 1. (iz člana 19.)

No: TEU 00000000

(Naziv i adresa stанице tehničkog pregleda)

(Evidencijski broj)

(Jedinstveni identifikacioni broj snimka vozila ili vrste vozila)

Na osnovu člana 72. stav 2. Zakona o cestovnom prevozu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 28/06 i 2/10) i člana 19. Pravilnika o tehničko-eksploatacionim uslovima za vozila kojima se obavljaju pojedine vrste prevoza ("Službene novine Federacije BiH", br. 51/06, 79/06, 11/09 i 56/10, 79/11 i 49/13), izdaje

**POTVRDU
o ispravnosti i opremljenosti vozila
za obavljanje prevoza u cestovnom prometu**

Kojom se potvrđuje da pregledano vozilo udovoljava uslovima propisanim Pravilnikom o tehničko-eksploatacionim uslovima za vozila kojima se obavljaju pojedine vrste prevoza, Pravilnikom o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, uređajima i opremi koja moraju da imaju vozila i osnovnim uslovima koje moraju da ispunjavaju uređaji i oprema u saobraćaju na putevima, te da se može koristiti u cestovnom saobraćaju u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Vlasnik/korisnik vozila: _____,

Sjedište/Prebivalište: _____,

Vrsta vozila: _____, Marka vozila: _____,

Model vozila: _____, Tip vozila: _____,

Reg. oznaka: _____, Broj šasije: _____,

Godina proizvodnje: _____, Broj sjedišta: _____,

Nosivost: _____, Namjena vozila: _____.

Broj automatskih vrata na desnoj strani autobusa: _____.

Navedeno vozilo pregledano je u skladu sa odredbama člana ____ stav ____ tačka _____.
Pravilnika o tehničko-eksploatacionim uslovima za vozila kojima se obavljaju pojedine vrste prevoza.

Potvrda se izdaje u svrhu izdavanja rješenja o ispitivanju propisanih tehničko-eksploatacionih uslova za obavljanje prevoza u cestovnom saobraćaju i postupka registracije vozila i vrijedi do: _____ godine.

U _____, dana _____

POTPIS I PEČAT VODITELJA STANICE

No: TEU 00000001

SPECIMEN

Slika. POTVRDA A4 "ROZA"

Član 19a.

Za vozila kupljena po osnovu ugovora o leasing-u, Potvrda se izdaje na ime korisnika vozila, a rješenje o ispunjavanju propisanih tehničko-eksploatacionih uslova za vozilo donosi nadležno kantonalno ministarstvo u kojem korisnik ima sjedište/prebivalište.

Član 19b.

O izvršenim pregledima za ispunjavanje tehničko-eksploatacionih uslova za vozilo prema ovom pravilniku, stanica tehničkog pregleda vodi registar, koji čuva u periodu od pet godina.

Registar se vodi u obliku knjige ili na računaru koji je uvezan u jedinstveni informacioni sistem.

Ako se registar vodi na računaru, zaposlena osoba na unosu podataka, na kraju radnog vremena treba odštampati unesene podatke za taj dan i ovjeriti svaki list.

Oblik i sadržaj регистра dat je u Prilogu 2. ovog Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 19c.

Za vozilo donirano organu uprave, koje taj organ predaje na korištenje pravnom licu na osnovu sklopljenog međusobnog Ugovora o korištenju tog vozila, potvrda iz člana 19. Pravilnika se izdaje na ime pravnog lica koje će koristiti vozilo.

Rješenje o ispunjavanju propisanih tehničko-eksploatacionih uslova za vozilo izdaje se na ime korisnika vozila prema Ugovoru iz stava 1. ovog člana.

Član 21.

Nadležno kantonalno ministarstvo saobraćaja donosi rješenje o ispunjavanju tehničko-eksploatacionih uslova za vozilo na osnovu zahtjeva prevoznika, uz koji se, ako nadležni organ nema u svojoj evidenciji, prilaže sljedeći dokazi:

- važeća potvrda ovlaštene stanice tehničkog pregleda;
- kopija saobraćajne dozvole ili potvrde o registraciji vozila;
- kopija važećeg ugovora ako se radi o vozilu koje se kupuje na leasing kod registrovane i ovlaštene leasing kuće;
- kopija rješenja o upisu pravnog lica u sudski registar ili kopija rješenja ili obrtnice za fizičko lice;
- o uplati administrativne takse.

Rok važenja rješenja iz stava 1. ovog člana mora biti u skladu sa vremenskim rokovima iz člana 2. stav 2. ovog Pravilnika.

Rješenje iz stava 1. ovog člana koje nadležni organ izdaje prevoznicima koji obavljaju prevoz stvari za vlastite potrebe, mora sadržavati navedenu djelatnost na osnovu koje se obavlja prevoz.

Član 22a.

Autobusi i teretna vozila koja se koriste i kao vozila za obuku vozača - autoškolu, za vrijeme obavljanja prevoza ne smiju imati postavljene duple komande spojnice i radne kočnice.

Izuzetno od odredbi ovog Pravilnika, autobusi koji su namijenjeni isključivo za obuku vozača, ne moraju imati automatska vrata.

Prilog br. 1. (iz člana 21.)

Memorandum nadležnog kantonalnog ministarstva

Broj:

Datum:

Kantonalno ministarstvo _____ rješavajući po zahtjevu

[Naziv nadležnog organa za izdavanje rješenja]

_____ u predmetu izdavanja rješenja o ispunjavanju tehničko-
[Naziv podnosioca zahtjeva], [Sjedište]

eksploatacionalih uslova, na osnovu člana 5. stav 3. Zakona o cestovnom prevozu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/06 i 2/10) i člana 200. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/98 i 48/99) donosi:

RJEŠENJE o ispunjavanju tehničko-eksploatacionalih uslova za vozilo

1. Utvrđuje se da vozilo:

Vlasnik/korisnik: _____,

Sjedište/prebivalište vlasnika/korisnika: _____,

Marka: _____, Tip vozila: _____,

Broj šasije: _____, Godina proizvodnje: _____,

Broj sjedišta: _____, Nosivost: _____,

Namjena vozila: _____.

ispunjava tehničko-eksploatacione uslove za obavljanje prevoza iz člana ____ stav
tačka ____ Pravilnika o tehničko-eksploatacionalim uslovima za vozila kojima se obavljaju
pojedine vrste prevoza.

2. Djelatnost na osnovu koje se obavlja prevoz: _____

3. Rješenje važi do: _____ godine.

Obrazloženje

sa sjedištem/prebivalištem u _____, obratio se zahtjevom za
[Naziv podnosioca zahtjeva]

izdavanje rješenja o ispunjavanju tehničko-eksploatacionalih uslova dana: _____ godine,
Kantonalnom ministarstvu: _____.

Uz zahtjev dostavljena je Potvrda o ispravnosti i opremljenosti vozila za prevoz u cestovnom
saobraćaju Federacije BiH broj: _____, izdata dana: _____ od ovlaštene stanice
tehničkog pregleda _____ i ovjerena kopija saobraćajne dozvole /
potvrde o registraciji / vlasničke knjižice.

Na osnovu ocjene dostavljenih dokaza, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Izdavanje ovog Rješenja podlježe plaćanju takse u iznosu ____ KM, prema članu ____ tarifni broj
____ Zakona o kantonalnim upravnim taksama i tarifi kantonalnih upravnih taksi, koja je uredno
naplaćena.

Pouka o pravnom liječku: Protiv ovog rješenja može se uložiti žalba Federalnom ministarstvu
prometa i komunikacija u roku od 15 dana od dana prijema istog. Žalba se predaje putem
prvostepenog organa usmeno na zapisnik, pismeno ili putem pošte sa taksom od ____ KM na
osnovu člana ____ tarifni broj ____ Zakona o kantonalnim upravnim taksama i tarifi kantonalnih
upravnih taksi.

MINISTAR

M.P.

Dostavljeno:

- Imenovanom
- a/a

5. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO FBIH

Član 2.

Preventivni tehnički pregledi mogu biti dnevni i periodični.

Dnevni tehnički pregled vozila obavlja se dnevno, a periodični tehnički pregled u rokovima utvrđenim ovim Pravilnikom.

Član 9.

Dnevni tehnički pregledi vozila obavljaju se svakog dana prije uključivanja vozila u saobraćaj.

Član 10.

Dnevni tehnički pregled vozila obavlja vozač koji će upravljati vozilom.

Lice iz stava 1. ovog člana koje obavlja dnevni tehnički pregled vozila, ispravnost vozila potvrđuje i ovjerava svojim potpisom na putnom nalogu.

Ukoliko se prevozni zadatak vozilom obavlja duže od 24 sata, vozač je dužan svakog dana prije uključivanja vozila u saobraćaj, izvršiti dnevni tehnički pregled na vozilu.

Član 11.

Prilikom obavljanja dnevnog tehničkog pregleda vozila, (u skladu sa kategorizacijom vozila: M-putnički automobili i autobusi, N-teretni automobili, i O-priklučna vozila), vozač je dužan provjeriti:

5. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO FBIH

Član 2.

Preventivni tehnički pregledi mogu biti dnevni i periodični.

Dnevni tehnički pregled vozila obavlja se dnevno, a periodični tehnički pregled u rokovima utvrđenim ovim Pravilnikom.

III-1. Dnevni preventivni tehnički pregled vozila

Član 9.

Dnevni tehnički pregledi vozila obavljaju se svakog dana prije uključivanja vozila u saobraćaj.

Član 10.

Dnevni tehnički pregled vozila obavlja vozač koji će upravljati vozilom.

Lice iz stava 1. ovog člana koje obavlja dnevni tehnički pregled vozila, ispravnost vozila potvrđuje i ovjerava svojim potpisom na putnom nalogu.

Ukoliko se prevozni zadatak vozilom obavlja duže od 24 sata, vozač je dužan svakog dana prije uključivanja vozila u saobraćaj, izvršiti dnevni tehnički pregled na vozilu.

Član 11.

Prilikom obavljanja **dnevnog** tehničkog pregleda vozila, (u skladu sa kategorizacijom vozila: M-putnički automobili i autobusi, N-teretni automobili, i O-priklučna vozila), vozač je dužan provjeriti:

5. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO FBIH

1. UREĐAJ ZA UPRAVLJANJE
2. UREĐAJ ZA ZAUSTAVLJANJE
3. UREĐAJI ZA OSVJETLJAVANJE I SVJETLOSNU SIGNALIZACIJU
4. UREĐAJI KOJI OMOGUĆUJU NORMALNU VIDLJIVOST
5. TOČKOVI
6. MOTOR
7. ELEKTRO UREĐAJI I PRENOSNI MEHANIZAM
8. KONTROLNI I SIGNALNI UREĐAJI
9. UREĐAJ ZA SPAJANJE VUČNOG I PRIKLJUČNOG VOZILA
10. OSTALI UREĐAJI I DIJELOVI VOZILA
11. OPREMA VOZILA

(detaljno pojašnjeno u tabeli člana 11.)

5. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO FBIH

III-2. Periodični tehnički pregledi vozila

Član 13.

Periodični tehnički pregled vozila obavlja se, u zavisnosti od starosne dobi, vrste i namjene vozila, prema odredbama ovog Pravilnika.

Član 14.

Periodični tehnički pregled obavlja se u vremenskim rokovima nakon što vozilo pređe propisan broj kilometara od dana prethodno obavljenog tehničkog pregleda ili isteka vremenskog perioda, kako je dato sljedećom tabelom:

5. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO FBIH



Vrsta vozila	Starosna dob vozila do 5 godina		Starosna dob vozila od 5 do 10 godina		Starosna dob vozila od 10 do 20 godina		Starosna dob vozila preko 20 godina	
	vremenski period	ili pređena kilometraža	vremenski period	ili pređena kilometraža	vremenski period	ili pređena kilometraža	vremenski period	ili pređena kilometraža
Autobus i trolejbus koji saobraća na relacijama do 60 km	6 mjeseci	-	6 mjeseci	45 000 km	6 mjeseci	35 000 km	90 dana	15 000 km
Autobus koji saobraća na relacijama do 150 km	6 mjeseci	-	6 mjeseci	60 000 km	6 mjeseci	45 000 km	90 dana	25 000 km
Autobus koji saobraća na relacijama do 500 km	6 mjeseci	-	6 mjeseci	80 000 km	6 mjeseci	60 000 km	90 dana	30 000 km
Autobus koji saobraća na relacijama preko 500 km	6 mjeseci	-	6 mjeseci	100 000 km	6 mjeseci	70 000 km	-	-
Kombinovano vozilo ⁺	6 mjeseci	-	6 mjeseci	50 000 km	6 mjeseci	35 000 km	90 dana	20 000 km
Priključno vozilo	6 mjeseci	-	6 mjeseci	-	6 mjeseci	-	90 dana	-
Putnički automobil kojim se obavlja taksi-prevoz i rentakar prevoz	6 mjeseci	-	6 mjeseci	35 000 km	6 mjeseci	25 000 km	90 dana	15 000 km
Teretno motorno vozilo i vozilo posebne namjene najveće dozvoljene mase manje od 7500 kg	6 mjeseci	-	6 mjeseci	50 000 km	6 mjeseci	35 000 km	90 dana	20 000 km
Teretno motorno vozilo i vozilo posebne namjene najveće dozvoljene mase veće od 7500 kg	6 mjeseci	-	6 mjeseci	100 000 km	6 mjeseci	70 000 km	90 dana	35 000 km
Vozilo hitne pomoći	6 mjeseci	-	6 mjeseci	35 000 km	6 mjeseci	20 000 km	90 dana	15 000 km
Vozilo za prevoz opasnih materija	6 mjeseci	-	6 mjeseci	50 000 km	6 mjeseci	30 000 km	90 dana	15 000 km
Vučno vozilo - tegljač	6 mjeseci	-	6 mjeseci	100 000 km	6 mjeseci	70 000 km	90 dana	35 000 km

5. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO FBIH

Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana, periodični tehnički pregled se može izvršiti i 10 dana prije isteka roka važenja prethodno obavljenog pregleda.

Po obavljenom tehničkom pregledu iz prethodnog stava izdat će se potvrda koja važi od narednog dana u odnosu na dan isteka važenja prethodne potvrde.

Član 15.

Prilikom **periodičnog tehničkog pregleda vozila provjerava se** i utvrđuje ispravnost i funkcionisanje sljedećih uređaja i opreme:

5. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO FBIH

1. UREĐAJ ZA UPRAVLJANJE
2. UREĐAJ ZA ZAUSTAVLJANJE
3. UREĐAJI ZA OSVJETLJAVANJE I SVJETLOSNU SIGNALIZACIJU
4. UREĐAJI KOJI OMOGUĆUJU NORMALNU VIDLJIVOST
5. SAMONOSIVA KAROSERIJA, ŠASIJA SA KABINOM I NADGRADNJOM
6. ELEMENTI OVJESA, OSOVINE, TOČKOVI
7. MOTOR
8. BUKA VOZILA
9. KONTROLNI I SIGNALNI UREĐAJI
10. UREĐAJ ZA SPAJANJE VUČNOG I PRIKLJUČNOG VOZILA
11. OSTALI UREĐAJI I DIJELOVI VOZILA
12. OPREMA VOZILA

(detaljno pojašnjeno u tabeli člana 15.)

Član 16.

Prilikom obavljanja periodičnih tehničkih pregleda i utvrđivanja ispravnosti pojedinih uređaja i opreme na vozilu primjenjuju se propisi koji važe pri pregledu za ispunjavanje tehničko-eksploatacionih uslova.

5. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO FBIH

Član 19a.

Prilikom obavljanja periodičnog tehničkog pregleda, **kontrolor upisuje u kontrolni list vrijednosti i utvrđeno stanje ispravnosti sklopova i uređaja vozila za koje nema odgovarajući ispis mjernih vrijednosti sa mjernog uređaja ili dijela opreme stanice tehničkog pregleda.**

Kontrolni list sastavlja voditelj stanice tehničkog pregleda u zavisnosti od vrste vozila koje se pregleda.

Kontrolni list se uz ispise rezultata mjerena sa mjerne opreme odlaže u poseban registrator. Ukoliko se pregledom utvrdi da je vozilo tehnički ispravno, stanica tehničkog pregleda izdaje Potvrdu o obavljenom periodičnom tehničkom pregledu vozila.

Potvrda sadrži jedinstveni serijski broj i izdaje se na obrascu formata A5, žute boje sa elementima zaštite i služi kao dokaz o obavljenom periodičnom pregledu vozila i za vrijeme obavljanja prevoza mora se nalaziti u vozilu.

Stručna institucija obezbjeđuje obrasce Potvrde sa elementima zaštite, distribuira ih stanicama, vodi evidencije i mjesечно izvještava Federalno ministarstvo prometa i komunikacija.

Potvrdu može potpisati i svojim faksimilom ovjeriti voditelj stanice tehničkog pregleda. Oblik i sadržaj Potvrde dat je u Prilogu 1 ovog Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

5. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO FBIH

Prilog br. 1.

No: PREV 00000000

(Naziv i adresa stanice tehničkog pregleda)

(Evidencijski broj)

(Jedinstveni identifikacioni broj snimka vozila ili vrste vozila)

Na osnovu člana 8. stav 3. Zakona o cestovnom prevozu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 28/06 i 2/10) i člana 19a. Pravilnika o preventivnim tehničkim pregledima motornih i priključnih vozila ("Službene novine Federacije BiH", br. 51/06, 79/06, 11/09 i 56/10), izdaje

POTVRDU o obavljenom periodičnom pregledu vozila

Kojom se potvrđuje da pregledano vozilo udovoljava uslovima propisanim Pravilnikom preventivnim tehničkim pregledima motornih i priključnih vozila, Pravilnikom o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, uređajima i opremi koja moraju da imaju vozila i osnovnim uslovima koje moraju da ispunjavaju uređaji i oprema u saobraćaju na putevima.

Vlasnik/korisnik vozila: _____,

Sjedište/Prebivalište: _____,

Vrsta vozila: _____, Marka vozila: _____,

Model vozila: _____, Tip vozila: _____,

Reg. oznaka: _____, Broj šasije: _____,

Godina proizvodnje: _____, Broj sjedišta: _____,

Nosivost: _____, Broj pređenih km: _____.

Potvrda važi do pređenih km _____ ili najduže do _____ god.

U _____, dana _____

POTPIS I PEČAT VODITELJA STANICE

Slika.
POTVRDA A5
"ŽUTA"

5. PREVENTIVNI TEHNIČKI PREGLED – NIVO FBIH



Slika.
POTVRDA A5
“ŽUTA”

IZBOR VRSTE VOZILA U SISTEMU - aTEST

“STARА“ KLASIFIKACIJA

Kategorija	Naziv kategorije
L1	Moped
L2	Moped
L3	Motocikl
L4	Motocikl
L5	Motorni tricikl
L6	Laki četverocikl
L7	Četverocikl
M1	Putnički automobil
M2 – M3	Autobus
N1 – N3	Teretno vozilo
O1 – O4	Priključno vozilo
T1 – T5	Traktor
C1 – C5	
RADNA MAŠINA	

“a“ za brzine manje ili jednako 40 km/h;

„b“ za brzine veće od 40 km/h;

“NOVA“ KLASIFIKACIJA

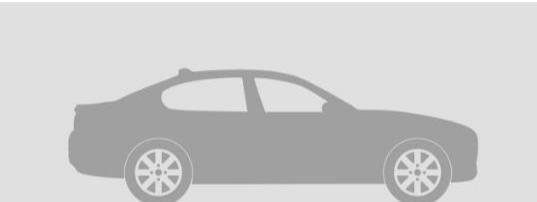
Kategorija	Naziv kategorije
L1e	Moped
L2e	Laki tricikl-Moped na tri točka
L3e	Motocikl
L4e	Motocikl sa bočnom prikolicom
L5e	Tricikl
L6e	Laki četverocikl
L7e	Četverocikl
M1, M1G	Putnički automobil
M2 , M3, M2G , M3G	Autobus
N1, N2, N3, N1G, N2G, N3G	Teretno vozilo
O1 – O4	Priključno vozilo
T1a / T1b – T4a / T4b	Traktor
C1a / C1b – C4a / C4b	
R1a / R1b – R4a / R4b	Priključna vozila za traktore (traktorske prikolice)
S1a / S1b – S2a / S2b	Priključna vučena oprema (za traktore)
RADNA MAŠINA	

IZBOR VRSTE VOZILA U SISTEMU - aTEST

Unos tehničkog pregleda vozila ?

5. Izbor slike vozila

Izaberite sliku



Izaberite sliku vozila

6. Vrsta vozila

Izaberite vrstu vozila

m1

M1-PUTNIČKI AUTOMOBIL
M1G-PUTNIČKI AUTOMOBIL, TERENSKI
M1 - PUTNIČKI AUTOMOBIL - stari

Izaberite marku Izaberite tip

10. Model

11. Registarska oznaka

6. Vrsta vozila

Izaberite vrstu vozila

m1

M1-PUTNIČKI AUTOMOBIL → “NOVA” KLASIFIKACIJA

M1G-PUTNIČKI AUTOMOBIL, TERENSKI

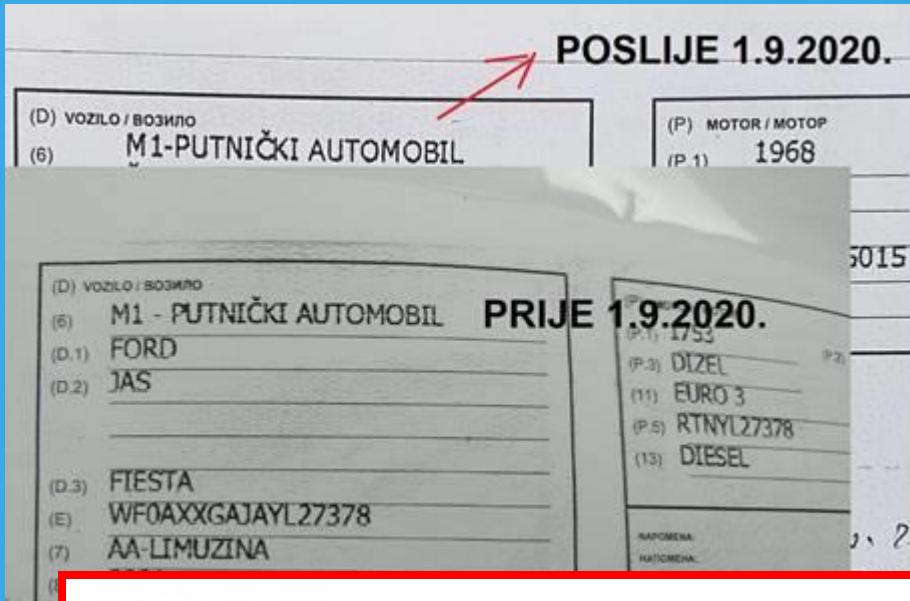
M1 - PUTNIČKI AUTOMOBIL - stari → “STARNA” KLASIFIKACIJA

Izaberite marku Izaberite tip

Slika. Izbor vrste vozila u sistemu

IZBOR VRSTE VOZILA U SISTEMU - aTEST

Slika.
Primjer ispisa u
POTVRDI O
VLASNIŠTVU
VOZILA
i
POTVRDI O
REGISTRACIJI



6. Vrsta vozila

Izaberite vrstu vozila

m1

M1-PUTNIČKI AUTOMOBIL



“NOVA” KLASIFIKACIJA

M1G-PUTNIČKI AUTOMOBIL, TERENSKI

M1 - PUTNIČKI AUTOMOBIL - stari



“STARA” KLASIFIKACIJA

Izaberite marku

Izaberite tip

IZBOR VRSTE VOZILA U SISTEMU - aTEST

Obratiti pažnju na staru i novu klasifikaciju vozila. U novom informacionom aTEST sistemu kada se otvorи **Vrsta vozila**, nova klasifikacija vozila je prva, a ispod nje se nalazi stara klasifikacija vozila, gdje piše, npr., M1 – PUTNIČKI AUTOMOBIL – stari, da bi se naglasilo da je riječ o ranijoj klasifikaciji, koja će se i dalje ravnopravno koristiti za registraciju vozila.

Sva vozila **PRVI PUT** registrovana u BiH (FBiH, RS, Brčko distrikt) **prije 1.9.2020.**, kao i vozila iz SR BiH sa starim saobraćajnim dozvolama, potrebno je unijeti u informacioni sistem pod staru klasifikaciju vozila.

Sva vozila **PRVI PUT** registrovana u BiH (FBiH, RS, Brčko distrikt) **poslije 1.9.2020.**, mogu biti registrovana i prema staroj i prema novoj klasifikaciji, te stoga obratiti pažnju kod M1 vozila. Kod "stare" klasifikacije vozila na Potvrdi o registraciji je ispis **M1 - PUTNIČKI AUTOMOBIL**, a kod "nove" klasifikacije vozila je ispis **M1-PUTNIČKI AUTOMOBIL**.

Znači, nema razmaka između M1 i crtice i crtice i riječi PUTNIČKI.

IZBOR VRSTE VOZILA U SISTEMU - aTEST

U Potvrdi o usklađenosti pojedinačnog vozila i Izjavi o usklađenosti, koje mogu biti na raspolaganju uz ostalu dokumentaciju vozila koju vlasnik priloži prilikom zahtjeva za obavljanje tehničkog pregleda vozila, navedena je klasifikacija vozila (vrsta vozila, oblik karoserije) na prednjoj strani dokumenta, međutim kod L kategorije vozila, može se desiti da je vozilo homologirano prema novoj klasifikaciji vozila (npr. EU 168/2013) i to se upiše u Napomeni ova dva dokumenta, te se u tom slučaju taj podatak uzima kao informacija naziva vrste vozila.

PRIMJER U NASTAVKU

IZBOR VRSTE VOZILA U SISTEMU - aTEST

MB 726

Agromehanika-komerč d.o.o.
Prote Nikole Kostića b.b.
BANJA LUKA

L1 = L1e; L2 = L2e; L3 = L3e; L4 = L4e;
L5 = L5e; L6 = L6e; L7 = L7e;

L1, ..., L7 – označavanje prema UNECE pravilnicima (odnosno prema "staroj" klasifikaciji)

a **L1e, ..., L7e** – označavanje prema EEC/EC/EU direktivama (odnosno prema "novoj" klasifikaciji)

Na osnovu člana 9. Pravilnika o homologaciji vozila, dijelova uredaja i opreme vozila („Službeni glasnik BiH“, br. 41/08) i po ovlašćenju Ministarstva komunikacija i transporta BiH,
izdaje se

IZJAVA O USKLAĐENOSTI br. HPV14106200712121

kojem dole potpisani: Agromehanika-komerč d.o.o.
Ime i prezime ovlašćenog lica: Vlado Bučak

IZJAVLJUJE DA JE VOZILO:

Marka (komercijalna oznaka proizvođača):SONIC
Tip:JJ50QT-21
Varijanta (2):00
Izvedba (2):JJ50QT-21G
Komercijalni naziv:Napoli
Vrsta vozila/oblik karoserije:SKUTER
Kategorija vozila: (po ECE)LI - MOPED
.....SKUTER
(po ECE ISO 1833:2003)A - Mopedi
(prema Direktivi 97/24/EC Kl.7, ako je primjenjivo)ZHEJIANG JIAJUE MOTORCYCLE
Naziv i adresa proizvođača: MANUFACTURING CO.,LTD
Mjesto i način postavljanja pločica proizvođača (4):R,X 716,Y 130,Z 200
Identifikacijska oznaka vozila (VIN):LLPTCBA19L1M10036
Mjesto identifikacijske oznake vozila na šasiji (4):R,X 282,Y 4,Z 445
Namjenjeno za vožnju po desnoj/ljevoj strani :Desnoj
Broj jedinstvene evropske homologacije (ako je primjenjivo i raspoloživo):E*2002/24*1492*05

U CIJELOSTI USKLADENO SA TIPOM OPISANIM U
Sertifikatu o usklađenosti/Homologacijskom listu broj:2199
Izdatom dana:12/04/17

TE ZADOVOLJAVA SVE PROISPANE TEHNIČKE ZAHTJEVE PREMA ČLANU 205.
ZAKONA O OSNOVAMA BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA U BOSNI I
HERCEGOVINI NA DAN IZDAVANJA OVE IZJAVE.

BANJA LUKA

01/07/20



Vlado Bučak

(Potpis)

IZBOR VRSTE VOZILA U SISTEMU-aTEST

Broj osovina:	2
Broj točkova:	2
Razmak između osovina: mm	1235
Dužina: mm	1825
Širina: mm	696
Visina: mm	1135
Masa vozila (s nadgradnjom) u voznom stanju: kg	92.00
Masa neopterećenog vozila: kg	87.00
Najveća tehnički dozvoljena ukupna masa: kg	242.00
Raspodjela te mase po osovinama:	
1. kg	91.00
2. kg	151.00
Najveća tehnički dozvoljena opterećenja osovina:	
1. kg	100.00
2. kg	175.00
Najveća masa prikolice:	
(sa kočnicom) kg	0.00
(bez kočnice) kg	0.00
Najveće uspravno opterećenje na vučnoj spojnici: kg	0.00
Oznaka veličine pneumatika:	
osovina 1.	3.50-10
osovina 2.	3.50-10
Nadgradnja: da / ne	Ne
Broj i raspored vrata (8) (9):	r1:1C r2:1C
Broj i raspored sjedišta (10):	
Oznaka homologacije vučne spojnice, ako je ugrađena:	
Preizvodač motora:	ZHEJIANG JIAJUE MOTORCYCLE MANUFACTURING CO.,LTD
Oznaka motora koja je postavljena na motor:	JJ1P39QMB
Broj motora:	JJ1P39QMB 200415018
Radni postupak (električni/spoljni izvor paljenja/kompresijska paljenje četverotaktni / dvotaktni)	Paljenje svjećica,Motor četverotaktni
Broj i položaj cilindara (ili/ili V-raspored...):	S
Radna zapremina: cm ³	50.00
Gorivo:	BENZIN
Najveća neto snaga: kW	1.90
pri min ⁻¹	7000.00
Odnos najveća neto snaga / masa vozila u voznom stanju: kW/kg	0.021
Mjenjač (tip):	A
Prenosni odnos:	
1.	27.00-37.96
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

Najveća brzina: km/h	45
Mjere na brzinomjeru metričke/anglosaksonske:	Metričke
Nivo buke:	
u mirovanju: dB(A)	80.00
pri: min-1	3500.00
u vožnji: dB(A)	71.00
Emisija izduvnih gasova	
1. postupak ispitivanja:	
CO: g/km	0.24
HC: g/km	0
NOx: g/km	0
HC + NOx: g/km	0.67
2. postupak ispitivanja (ako se primjenjuje):	
za mopede: CO: g/min	0.07
HC: g/min	0.09
za motorcikle i tricikle: CO: %	0.07

Vidljivi zagadivači vazduha od motora sa kompresijskim paljenjem:
- korigovana vrijednost koeficijenta apsorpcije: m-1 0.00

Napomena : Kategorija vozila (prema (EU) No 168/2013): L1e-A - MOPED NISKIH PERFORMANSI

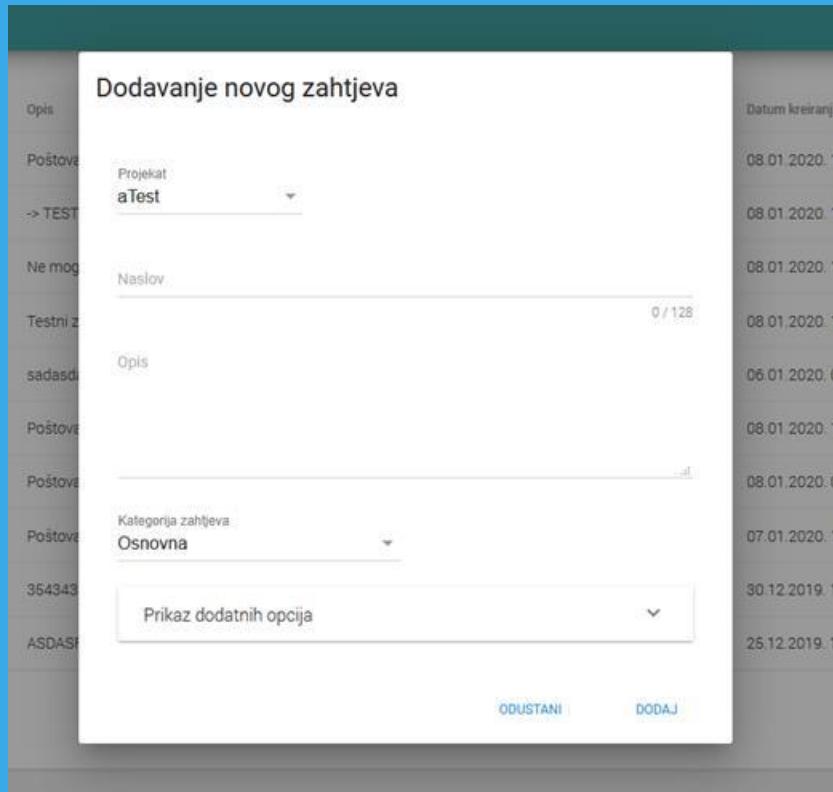
Izuzezi :



**SNAGA PREKO 1 kW
I VOZILO NE MOŽE BITI
L1e-A**



NAČIN PODNOŠENJA ZAHTJEVA U aMPIS-u



Dodavanje novog zahtjeva

Projekat
aTest

Naslov

Opis

Kategorija zahtjeva
Osnovna

Prikaz dodatnih opcija

ODUSTANI DODAJ

OBAVEZNI PODACI U SVAKOM ZAHTJEVU SU:

1. Broj eTPa
2. Broj šasije (VIN)
3. JMB / ID vlasnika vozila
4. razlog storniranja

NAPOMENA:

Od 1.9.2020. ne radi se korekcija VINa
zbog pripreme uvođenja BAR-KODA,
tako da se takvi eTPovi trebaju stornirati

NAČIN PODNOŠENJA ZAHTJEVA U aMPIS-u

Dodavanje novog zahtjeva

Projekat: aTest

Naslov: 0 / 128

Opis:

Kategorija zahtjeva

Osnovna

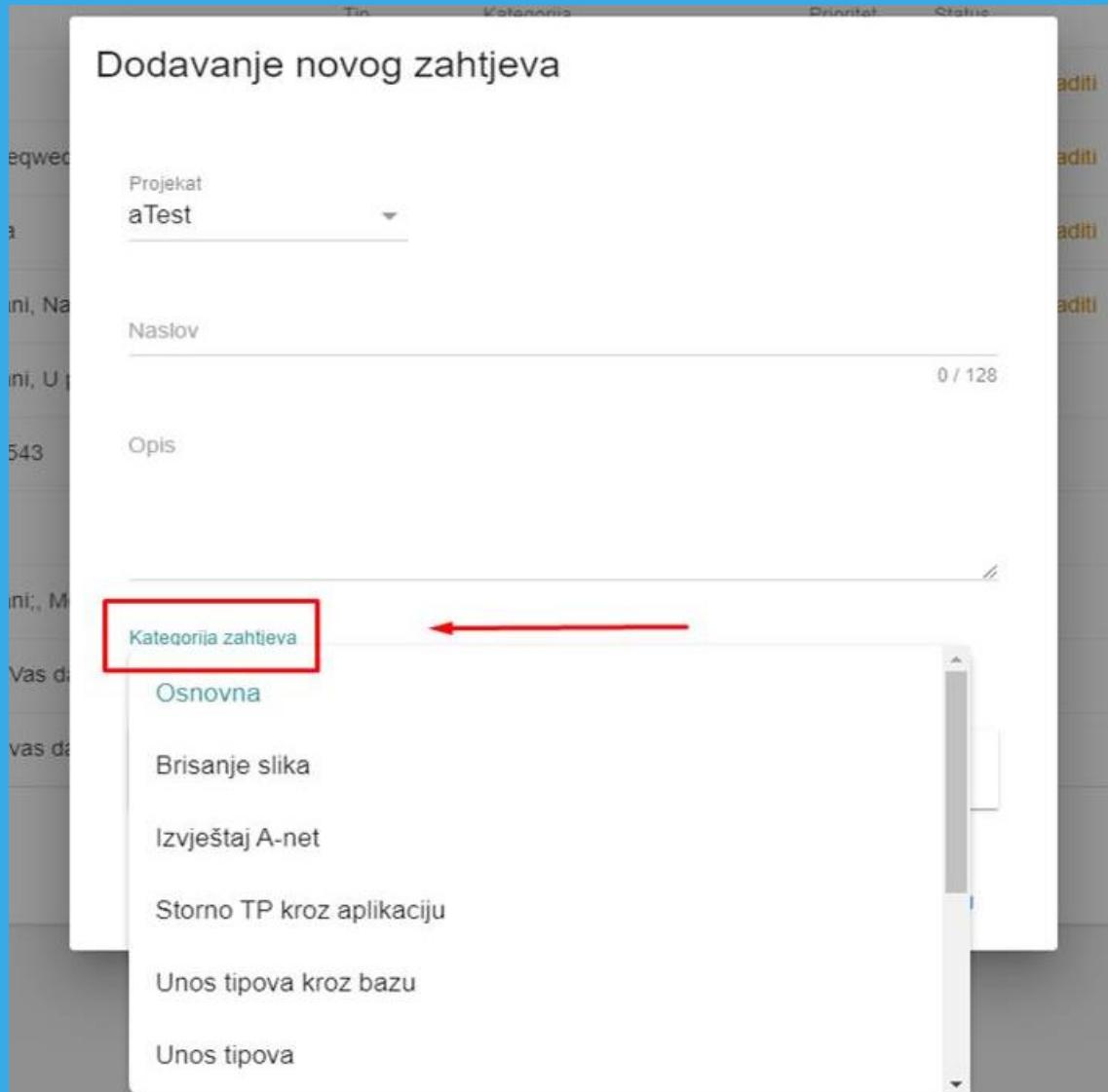
Brisanje slike

Izvještaj A-net

Storno TP kroz aplikaciju

Unos tipova kroz bazu

Unos tipova

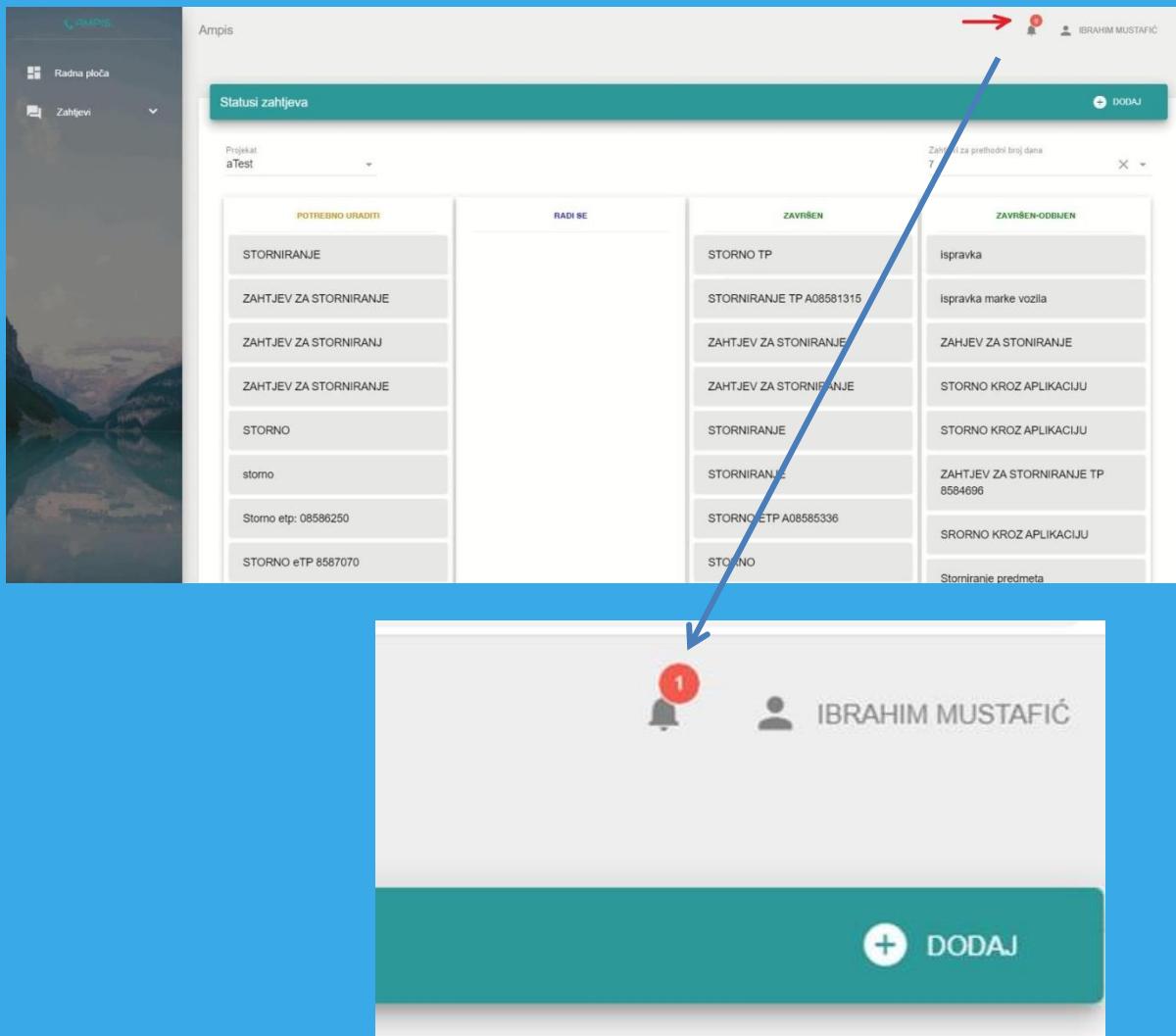


Prilikom dodavanja zahtjeva
**OBAVEZNO JE IZABRATI
KATEGORIJU SA LISTE** na
koju se zahtjev odnosi.

Kategoriju **Osnovna** birati
samo u slučaju da se na listi
ne nalazi kategorija vezana
za zahtjev.

Slika. Podnošenje zahtjeva u aMPISu – izbor kategorije zahtjeva

NAČIN PODNOŠENJA ZAHTJEVA U aMPIS-u



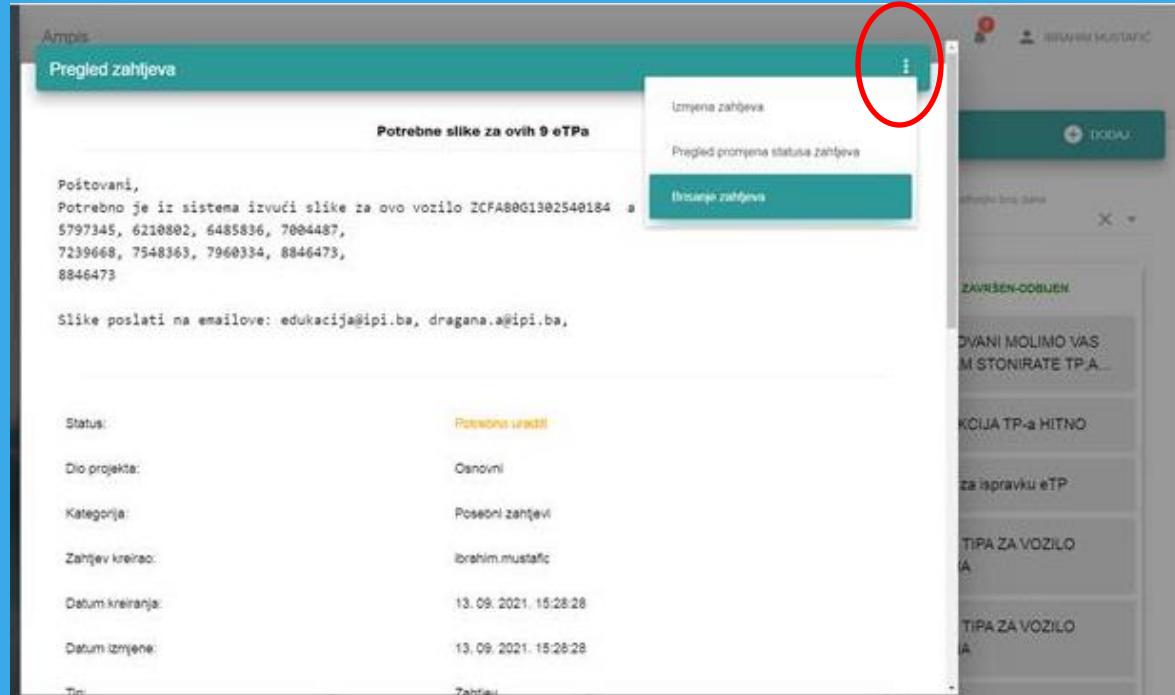
Obavijest o urađenom zahtjevu

Nakon što se vaš zahtjev obradi informaciju o tome imate dodavanjem broja u crvenom krugu iznad "zvona" u gornjem desnom uglu ekrana.

Broj pokazuje broj zahtjeva koji su obrađeni a vi ih niste otvorili.

Slika. Obavijest o urađenom zahtjeva u aMPISu

NAČIN PODNOŠENJA ZAHTJEVA U aMPIS-u



Brisanje zahtjeva

Ako se iz bilo kojeg razloga želi povući zahtjev prije nego se prebací u status **Radi se**, potrebno je otvoriti željeni zahtjev i postaviti cursor miša na "tri vertikalne tačke" koji se nalazi u gornjem desnom uglu zahtjeva.

Tada će se prikazati tri opcije od kojih treba kliknuti na zadnju "Brisanje zahtjeva".



Slika. Utovarne rampe na različitim oblicima karoserije



Katadiopter na nedozvoljenoj poziciji

Nedozvoljene table



Slika. Utovarne rampe na različitim oblicima karoserije



Slika. RADNO DIZALICA



Slika. RADNO DIZALICA (korpa)

TABLA ZA OZNAČAVANJE “SPORIH” VOZILA

Član 156. Pravilnika o dimenzijama, ...

(1) Motorna vozila i priključna vozila koja se zbog konstrukcijskih razloga, na ravnom putu ne mogu kretati **brzinom većom od 30 km/h**, moraju biti obilježena znakom za označavanje sporih vozila.



Znak za obilježavanje sporih vozila, mora biti postavljen **na visini ne manjoj od 250 mm** (do donje ivice znaka) i **ne višoj od 1500 mm** (do gornje ivice znaka), mjereći od zemlje do ivice znaka.

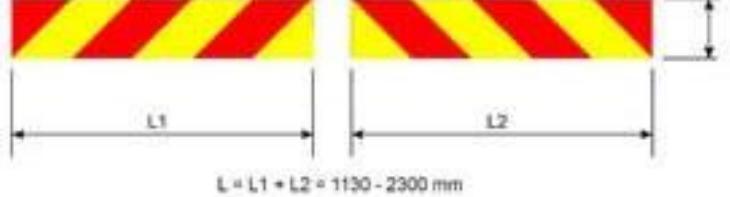


Slika. Tabla za označavanje “SPORIH” vozila

Primjer 1



Primjer 2



Primjer 3



Primjer 4



TABLE ZA OZNAČAVANJE TEŠKIH VOZILA NAMIJENJENIH ZA UGRADNJU NA MOTORNA VOZILA

Član 157. Pravilnika o dimenzijama, ...

(1) Teretna motorna vozila najveće dopuštene mase **veće od 12.000 kg (osim tegljača namijenjenih za vuču poluprikolica)**, moraju biti obilježena oznakama za teška motorna vozila.



Tegljači ne trebaju imati ove table

Slika. Tabla za označavanje "TEŠKIH MOTORNIH" vozila

TABLE ZA OZNAČAVANJE TEŠKIH VOZILA NAMIJENJENIH ZA UGRADNJU NA MOTORNA VOZILA



Suvišno



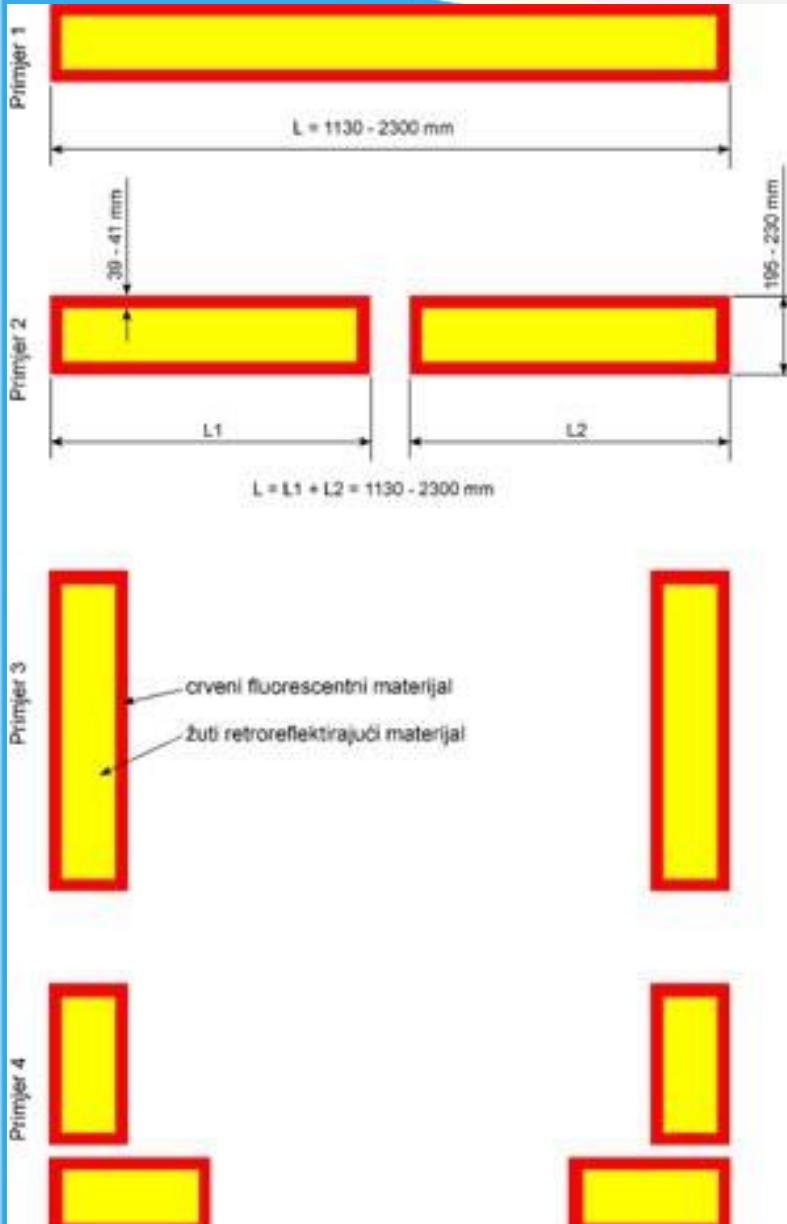
Suvišno

Slika. Tabla za označavanje "TEŠKIH MOTORNIH" vozila

TABLE ZA OZNAČAVANJE DUGIH VOZILA NAMIJENJENIH ZA UGRADNJU NA PRIKLJUČNA VOZILA

Član 157. Pravilnika o dimenzijama, ...

(2) Priključna vozila najveće dopuštene mase **≤ 10.000 kg** čija dužina (uključujući dužinu vučne rude) **prelazi 8 m** i priključna vozila najveće dopuštene mase **veće od 10.000 kg** bez obzira na dužinu, **moraju biti obilježena oznakama za duga priključna vozila.**



Slika. Tabla za označavanje "DUGIH PRIKLJUČNIH" vozila

REFLEKTIRAJUĆE TRAKE TEŠKIH VOZILA NAMIJENJENIH ZA UGRADNJU NA MOTORNA i PRIKLJUČNA VOZILA



Prema odredbama Direktive Vijeća o usklađivanju zakonodavstva država članica koje se odnosi na ugradnju uređaja za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju na motorna vozila i njihove prikolice 76/756/EEZ, s uključenim izmjenama i dopunama u direktivama 80/233/EEZ, 82/244/EEZ, 83/276/EEZ, 84/8/EEZ, 89/278/EEZ, 91/663/EEZ, 97/28/EZ i 2007/35/EZ.

Boje oznaka visoke uočljivosti su:
BOČNO: bijela ili žuta
STRAGA: crvena ili žuta



Slika. Reflektirajuće trake



Oznake opasnosti

Slika. Označavanje ADR vozila



**FRC
02-2011**



Slika. Označavanje ATP vozila

CERTIFIKAT O ISPRAVNOSTI VOZILA ZA PRIJEVOZ ODREĐENIH OPASNIH TVARI		CERTIFICATE OF APPROVAL FOR VEHICLES CARRYING CERTAIN DANGEROUS GOODS	
<p>Ovim certifikatom se potvrđuje da dole navedeno vozilo zadovoljava uvjete propisane Europskim sporazumom o međunarodnom prijevozu opasnih tvari u cestovnom prijevozu (ADR).</p>			
1. Broj certifikata: Certificate No.: 127	2. Proizvođač vozila: Vehicle Manufacturer: MERCEDES-BENZ	3. VIN broj (broj šasije): Vehicle identification No.: WDDB93A0231419748	4. Registracijski broj (ako postoji): Registration number (if any): B40-O-332
5. Naziv i adresu prijevoznika, poduzetnika ili vlasnika: Name and business address of carrier, operator or owner: DOO PETRIĆ BIJELJINA d.o.o., VRŠANI BB, BIJELJINA			
6. Vrsta vozila: (1) Description of vehicle: (1) N3 - TERETNO VOZILO			
7. Vrsta vozila prema 9.1.1.2 ADR: (2) Vehicle designation(s) according to 9.1.1.2 of ADR: (2)			
EX411	EX411	FL	GW AT MECU
8. Trajni usporavac: (3) Endurance braking system: (3)			
<input type="checkbox"/> Nije primjenjiv <input checked="" type="checkbox"/> Efikasnost u skladu sa 9.2.3.1.2 ADR-a je dovoljna za ukupnu masu prijevozne jedinice od 40.00 t <i>The effectiveness according to 9.2.3.1.2 of ADR is sufficient for a total mass of the transport unit of</i>			
9. Opis vozila cistern/baterijskog vozila (ako je moguć): Description of the fixed tank(s)/battery-vehicle(if any): —			
9.1. Proizvođač posude (spremnika): Manufacturer of the tank: —			
9.2. Broj odobrenja za vozilo cistern/baterijsko vozilo: Approval number of the tank/battery-vehicle: —			
9.3. Serijski broj proizvođača posude (spremnika)/Identifikacija elemenata baterijskog vozila: Tank manufacturers serial number/identification of elements of battery vehicle: —			
9.4. Godina proizvodnje: Year of manufacture: 0			
9.5. Kod posude (spremnika) prema 4.3.3.1 ili 4.3.4.1 ADR-a: Tank code according to 4.3.3.1 or 4.3.4.1 of ADR:			
9.6. Posebne odredbe TC i TE prema 6.8.4 ADR-a (ako se primjenjuju): (4) Special provisions TC and TE according to 6.8.4 of ADR (if applicable): (4) —			
10. Opasne tvari odobrene za prijevoz: Dangerous goods authorized for carriage: Vozilo zadovoljava uvjete prijevoza opasnih tvari u skladu sa oznakom u rubrici broj 7. The vehicle fulfills the conditions required for the carriage of dangerous goods assigned to the vehicle designation(s) in No. 7.			
10.1 Za slučaj EX/Ill ili EX/III vozila: (5) <i>In the case of an EX/Ill or EX/III vehicles: (5)</i> <input type="checkbox"/> tvari klase 1 uključujući kompatibilnu grupu J <i>goods of Class 1 including compatibility group J</i> <input checked="" type="checkbox"/> tvari klase 1 isključujući kompatibilnu grupu J <i>goods of Class 1 excluding compatibility group J</i>			
10.2 Za slučaj vozila cisterno/baterijskog vozila: (5) <i>In the case of a tank-vehicle/battery vehicle: (5)</i> <input type="checkbox"/> smiju se prijevoziti samo one tvari koje su dopuštene kodom posude (spremnika) i nekom od posebnih odredbi u rubrici 9 <i>only the substances permitted under the tank code and any special provisions specified in No. 9 may be carried</i> <input checked="" type="checkbox"/> smiju se prijevoziti samo sljedeće tvari (kласа, UN broj, ako je neophodno grupa pakiranja i prikladan transportni naziv): <i>only the following substances (Class, UN number, and if necessary packing group and proper shipping name) may be carried:</i>			
<p>Smiju se prevoziti samo one tvari koje nisu skljone opasnim reakcijama u dodiru sa materijalima posude (spremnika), zavitki, opreme kao i eventualne zaštitne obloge. Only substances which are not liable to react dangerously with the materials of the shell, gaskets, equipment and protective linings (if applicable) may be carried.</p>			
11. Primjedbe: Remarks: —			
12. Vrijedi do: Valid until: 11.02.2013 Pečat stručne institucije: Stamp of issuing service: Mjesto, datum, potpis: Place, Date, Signature: Široki Brijeg, 10.02.2012.			

1 Prema definicijama, za teretno-motorno vozilo i prijevozne kategorije N i O tako je definirano u Annex 7 Komisione rezolucije o cestovnim vozilima, član 3, u skladu s člancem 2 odredbe o članku 10 o mreži Evropske unije o mreži zaštite i razvoja.

According to the definitions for power-driven vehicles and for trades of categories N and O as defined in Annex 7 of the Commission resolution on the Constitution of Vehicles (CE), Article 3, in accordance with Article 10 of the Regulation of the European Union on a network of protection and development.

2 Prema definicijama, za teretno-motorno vozilo i prijevozne kategorije N i O tako je definirano u Annex 7 Komisione rezolucije o cestovnim vozilima, član 3, u skladu s člancem 2 odredbe o članku 10 o mreži Evropske unije o mreži zaštite i razvoja.

3 Odredba o članku 10 o mreži Evropske unije o mreži zaštite i razvoja.

4 Uvjeti odgovarajućeg vrijednosti. Vrijednost od 441 nade ograniči "vrijednostom najveće dopuštene masove upisane u regulativnoj dokumentaciji".

5 Uvjeti odgovarajućeg vrijednosti. Vrijednost od 441 nade ograniči "vrijednostom najveće dopuštene masove upisane u regulativnoj dokumentaciji".

6 Tvari odobrene kodom posude/prijevozne posude na osnovu art. 9 ili sljedećim kodom posude/prijevozne posude na osnovu art. 9.1.2.1 ili art. 9.3.4.1.2 prema kojima je to moguće.

7 Ažuriranje zadovoljstva tvari u m. 12.

8 Ne potrebno kada su autorizirane tvari u m. 12.

9 Ne potrebno kada su autorizirane tvari u m. 12.

000187



Slika. ADR certifikat



PRIJEVOZNO SREDSTVO / EQUIPMENT

BIH

590

IZOTERMIČKO-
INSULATEDRASHLAĐENO-
REFRIGERATEDHLADNJACA
MECHANICALLY
REFRIGERATEDZA ZAGRIJAVANJE
-HEATED-VIŠETEMPERATURNO-
MULTITEMPERATURE

CERTIFIKAT / CERTIFICATE

ATP BH-000590

Izdan prema Sporazumu o međunarodnom prijevozu namimica u specijalnim sredstvima za njihov prijevoz (ATP) / Issued pursuant to the Agreement on the International Carriage of Perishable Foodsuffs and on the Special Equipment to be used for such Carriage (ATP)

1. Organ koji je izdao certifikat / Issuing authority: CENTAR MOTOR ŠIROKI BRIJEG
2. Prijevozno sredstvo / Equipment:
3. Registarske pločice / Registration number: 155-J-777 VIN / Vehicle identification number: 65666565
dodatak od / allotted by: CENTAR MOTOR
4. Serijski broj komore / Insulated box serial number: 123456
5. Vlasnik ili korisnik / Owner or operated by: Test Test
6. Podnositelj zahtjeva / Submitted by: MARKO MARKOVIC
7. Odobreno je kao / Is approved as: FRC
- 6.1 Sa jednim ili više toplinskih uređaja koji su / With one or more thermal appliances which is(are):
 - 6.1.1 Neovisni / Independent;
 - 6.1.2 Ovisni / Net independent;
 - 6.1.3 Stanionarna / Removable;
 - 6.1.4 Nestanionarna / Not removable;
7. Osnova za izdavanje certifikata / Basis of issue of certificate:
 - 7.1 Ovaj certifikat se izdaje na osnovu / This certificate is issued on the basis of:
 - 7.1.1 Ispitana prijevozna sredstva / Tests of the equipment;
 - 7.1.2 U skladu s referencom tipa opreme / Conformity with a reference item of equipment;
 - 7.1.3 Periodične kontrole / A periodic inspection;
 - 7.2 Ako se certifikat izdaje na osnovu ispunjavanja ili usklađenosti sa referencem tipa opreme navesti / Specify:
 - 7.2.1 Ispitna stanica / The testing station: Teh. servis1
 - 7.2.2 Metoda ispitivanja / The nature of the tests: MJERENJE TEMP.
 - 7.2.3 Broj ili brojevi izvještaja o ispitivanju / The number(s) of the report(s): I-OBR-0053
- 7.2.4 Vrijednost koeficijenta K / The K coefficient: 0.42
- 7.2.5 Korisna rashladna snaga pri vanjskoj temperaturi od 30 °C i unitarnoj temperaturi od / The effective refrigerating capacity at an outside temperature of 30 °C and on inside temperature of:

Nominalna snaga Nominal capacity	Isparivač 1 Evaporator 1	Isparivač 2 Evaporator 2	Isparivač 3 Evaporator 3
0 °C 3 W	2 W	XXXX W	XXXX W
-10 °C XXXX W	XXXX W	XXXX W	XXXX W
-20 °C XXXX W	XXXX W	XXXX W	XXXX W

- 7.3 Broj otvora i specijalne opreme / The number of openings and special equipment:

0

- 7.3.1 Broj vrata / Number of doors: 2 Stražnja vrata / Rear door: 2 Bočna vrata / Side door(s): 0

3

- 7.3.2 Broj ventilacijskih otvora / Number of vents: 3

- 7.3.3 Oprema za vješanje mesa / Hanging meat equipment: 0

- 7.4 Ostalo / Other:

8. Ovaj certifikat važi do / This certificate is valid until: 05.02.2015

- 8.1 Pod sljedećim uvjetima / Provided that:

- 8.1.1 da se izotermička komora i toplotni uređaj (ukoliko postoji) održavaju u dobrom stanju, i / The insulated body and, where applicable, the thermal appliance is maintained in good condition, and

- 8.1.2 da nijeđna važnija izmjena nije napravljena toplotnim uređajima / No material alteration is made to the thermal appliances;

9. Izdano od / Done by: Teh. servis1

10. Dana / On: 23.02.2012

Slika. ATP certifikat

Član 20.

U slučaju da se kompletnim pregledom **utvrdi neispravnost na vozilu ili neispunjavanje uslova za vozilo** propisanih ovim Pravilnikom i Pravilnikom iz člana 6. Zakona, stanica tehničkog pregleda:

- na kontrolnom listu evidentira sve neispravnosti i svako neispunjavanje propisanih uslova,
- izdaje obrazac koji sadrži:** naziv stanice koja je obavila pregled, naziv prijevoznika - vlasnika vozila, sjedište prijevoznika, vrstu vozila, registarski broj, broj šasije vozila, redni broj pregleda, datum vršenja pregleda, popis svih utvrđenih nedostataka, rok za otklanjanje nedostataka, potpis voditelja i pečat stanice tehničkog pregleda, jedan primjerak obrasca zadržava u svojoj evidenciji, a drugi primjerak daje stranci,
- određuje rok za otklanjanje nedostataka u zavisnosti od prirode nedostatka, a koji ne može biti duži od 10 radnih dana,
- kompletну dokumentaciju odlaže u poseban register pregledanih vozila kod kojih je uočeno da su tehnički neispravna ili da ne ispunjavaju odredbe ovog Pravilnika.

Ukoliko prevoznik u ostavljenom roku ponovo doveze vozilo na pregled po otklanjanju nedostataka, stanica vrši besplatan pregled onih pozicija za koje je prethodno utvrđen nedostatak, i daje konačnu ocjenu o tehničkoj ispravnosti i opremljenosti vozila.

Ukoliko se vozilo ne pojavi na pregledu u ostavljenom roku za otklanjanje nedostataka, **najkasnije tri dana od dana isteka ostavljenog roka**, voditelj šalje izvještaj sa kopijom obrasca iz alineje 2. ovog stava Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija.

Zakon o cestovnom prevozu Federacije BiH:

Član 6.

Na motornom vozilu kojim se vrši prijevoz, izuzev putničkog automobila kojim se vrši prevoz za vlastite potrebe i rentakar vozila, **mora biti ispisana firma vlasnika vozila** na način propisan posebnim pravilnikom.

Pravilnik iz stava 1. ovog člana donosi federalni ministar.

Član 6. Zakona o cestovnom prevozu Federacije BiH:

**PRAVILNIK O POSEBNIM USLOVIMA ZA MOTORNA VOZILA KOJIMA SE OBavlja
PREVOZ**
(Službene novine FBiH, broj: 7/07 i 86/07)

Član 1.

Ovim pravilnikom utvrđuju se posebni uslovi za motorna vozila kojima se obavlja prevoz u drumskom saobraćaju.

Član 2.

Motorna vozila kojima se obavlja prevoz u drumskom saobraćaju moraju pored uslova i normativa propisanih posebnim propisima ispunjavati i uslove propisane ovim pravilnikom.

Član 3.

Autobus kojim se obavlja javni prevoz putnika u drumskom saobraćaju mora imati ispisani puni ili skraćeni naziv firme vlasnika sa sjedištem, odnosno ime, prezime i prebivalište fizičkog lica koje vrši prevoz.

Član 4.

Autobus kojim se obavlja prevoz lica za vlastite potrebe u drumskom saobraćaju mora imati:

- puni ili skraćeni naziv firme vlasnika sa sjedištem, odnosno ime, prezime i prebivalište fizičkog lica koje obavlja prevoz,
- natpis "**ZA VLASTITE POTREBE**".

Član 5.

Putnički automobil kojim se **obavlja taksi prevoz lica** u drumskom saobraćaju mora imati:

- oznaku "**TAXI ili TAKSI**" na krovu vozila, koja noću mora biti osvijetljena kada je vozilo slobodno za vožnju,
- oznaku na kojoj je se nalazi grb kantona, naziv ministarstva koji je izdaje, registrsku oznaku i evidencijski broj vozila, te rok važenja,
- ovjeren izvadak iz tarife za taksi prevoz postavljen na vidnom mjestu u vozilu,
- ukoliko se u vozilu nalazi ugrađena mobilna radio stanica umjesto oznake "**TAXI ili TAKSI**" na krovu vozila obavezna je oznaka (sa obostranim natpisom) "**RADIO TAXI ILI RADIO TAKSI**" i evidencijski broj taksi vozila.

Član 6.

Teretno vozilo kojim se obavlja prevoz tereta u javnom saobraćaju mora imati puni ili skraćeni naziv firme vlasnika sa sjedištem, odnosno ime, prezime i prebivalište fizičkog lica koje obavlja javni prijevoz.

Teretno vozilo kojim se obavlja prevoz tereta za vlastite potrebe, mora imati:

- puni ili skraćeni naziv firme vlasnika sa sjedištem, odnosno ime, prezime i prebivalište fizičkog lica koje obavlja prevoz za vlastite potrebe,
- natpis "**ZA VLASTITE POTREBE**".

Član 7.

Oznake iz čl. 3., 4., i 6. ovog Pravilnika ispisuju se ili lijepe sa obje strane vozila i to:

- a) na autobusu - **na bočnim stranama**,
- b) na teretnom motornom vozilu - **na vratima kabine**,
- c) na autodizalici - **na vratima kabine**.

Oznaka iz člana 5. alineja 2. ovog Pravilnika na taksi vozilu **ispisuje se na tabli "ili naljepnici"**, dimenzija "**najmanje 12x7 cm**", koja se postavlja u donjem desnom dijelu prednjeg vjetrobranskog stakla u vozilu.

Pored mesta za ispisivanje oznaka iz stava 1. ovog člana, oznake se mogu ispisivati i na drugom pogodnom mjestu na vozilu.

Član 8.

Natpisi na odgovarajućim tablama u autobusu kojim se vrši prevoz osoba (relacijska tabla, tabla bis vožnje, tabla za vanlinijski prevoz i tabla za ugovoreni prevoz) **ispisuju se štampanim slovima visine najmanje 40 mm, a širine 7 mm.**

Relacijska tabla mora imati istaknut natpis sa naznakom polazne i završne stanice, vremena polaska i dolaska, te najmanje jedne usputne stanice. Naziv polazne i završne stanice ispisuje se slovima visine najmanje 40 mm, a širine 7 mm, a naziv usputne stanice ili stanica ispisuje se slovima manjih dimenzija, a najmanje 30 mm visine i 5 mm širine.

Oznaka u taksi vozilu ispisuje se štampanim slovima najmanje visine 8 mm i širine 1 mm. 67

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADGRADNJE VOZILA

Najčešći zahtjevi koji se postavljaju pred vozila su:

- Što veća ekonomičnost transporta
- Mogućnost relativne jednostavne adaptacije vozila za prevoz drugih vrsta tereta u zavisnosti od potreba

Adaptacija vozila je ispravno urađena ako se pri povezivanju tovarnog prostora sa osnovnim ramom poštiju preporuke proizvođača vezane za nadgradnju.

Nadgradnja je skoro uvijek torziono kruća od osnovnog rama vozila, pa se njenom ugradnjom povećava krutost cijelog vozila. Ipak, neophodno je zadržati torzionu elastičnost vozila, jer to čini pozitivan uticaj na naprezanje komponenti vozila.

Obzirom na torzionu krutost nadgradnje se dijele na:

- Torziono elastične
- Torziono polukrute
- Torziono krute

Torziono elastične nadgradnje

Kod ove vrste nadgradnje elastične deformacije vozila i rama se u potpunosti prenose na elastičnu nadgradnju, koja se deformiše zajedno sa osnovnim vozilom.

Ovdje spadaju:

- Kiperi
- Betonske mješalice
- Sandučari

Ova vrsta nadgradnje u potpunosti prenosi deformacije sa rama vozila. Zbog toga se one ne primjenjuju na vozilima kod kojih je kritična sigurnost tereta.

Torziono polukrute nadgradnje

Ovo je prelazna verzija nadgradnji između elastičnih i krutih. One amortizuju dio deformacija vozila.

Torziono krute nadgradnje

Kada se ove nadgradnje postave na vozilo znatno povećavaju krutost postojećeg vozila. Ti izaziva povećanje napona na ramu vozila i na nadgradnji.

Ovdje spadaju:

- Cisterne za tečne terete,
- Cisterne za praškaste terete
- Cisterne za razne tečne otpade i dr.

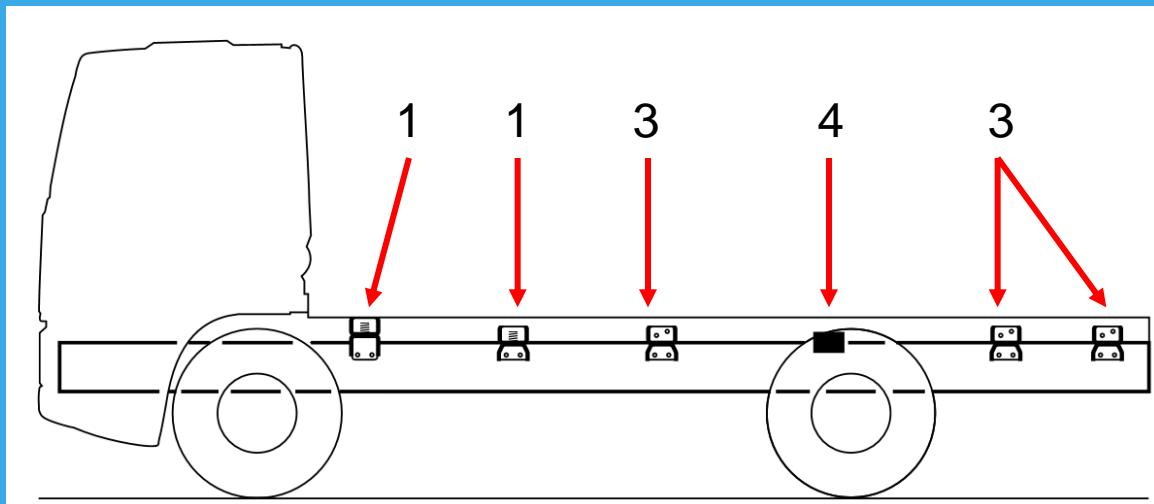
POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Veze rama i nadgradnje

Za održavanje torzione elastičnosti vozila (pozitivan uticaj na napone na vozilu) upotrebljavaju se određene vrste veza zavisno od nadgradnje:

- Konzolna veza - 1
- Uzengija
- Jednosmjerno elastična veza – 3
- Dvosmjerno elastična veza
- Kruta veza - 4



Slika. Primjer potpuno elastične veze
osnovnog i dodatnog rama

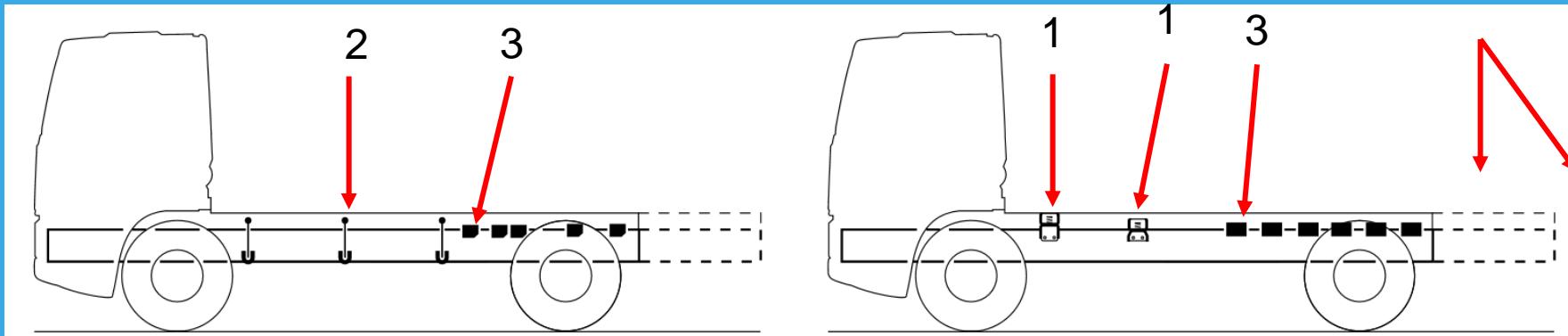
POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Veze rama i nadgradnje

Za održavanje torzione elastičnosti vozila (pozitivan uticaj na napone na vozilu) upotrebljavaju se određene vrste veza zavisno od nadgradnje:

- Konzolna veza - 1
- Uzengija
- Jednosmjerno elastična veza - 2
- Dvosmjerno elastična veza
- Kruta veza - 3



Slika. Primjer veza osnovnog i dodatnog rama – čvrsta veza na kraju vozila

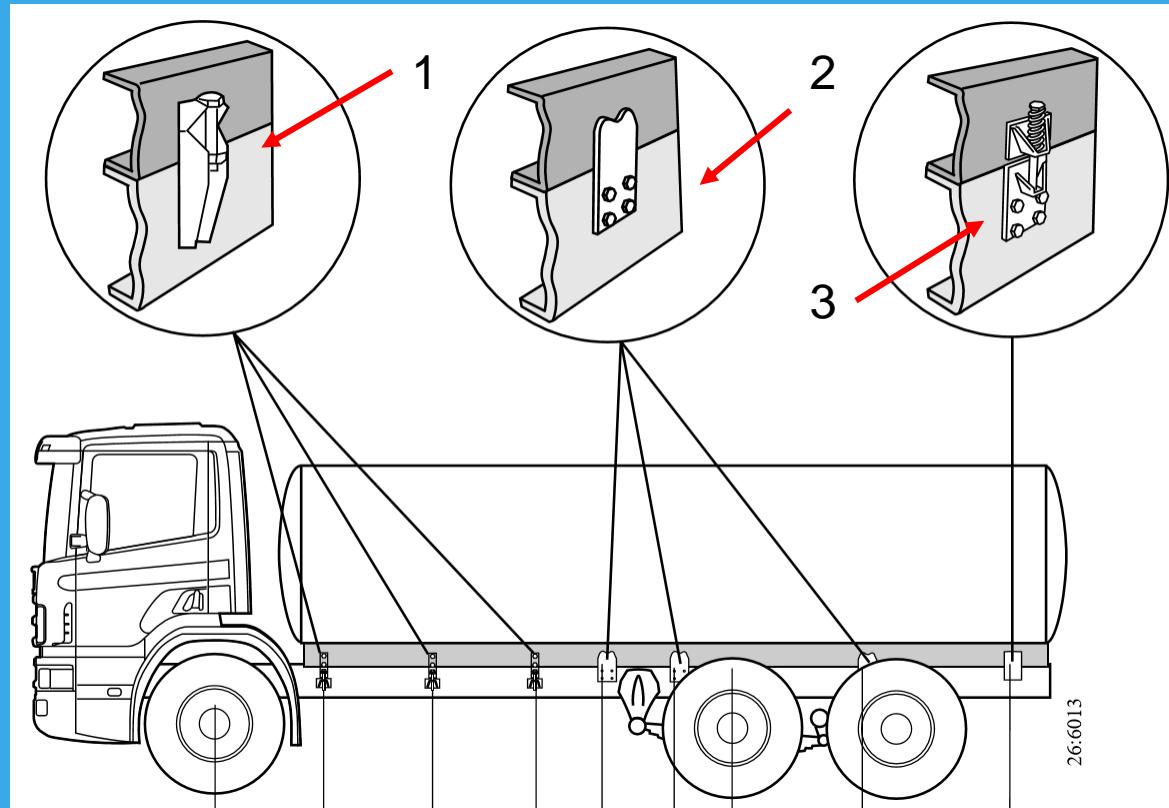
POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Veze rama i nadgradnje

Za održavanje torzione elastičnosti vozila (pozitivan uticaj na napone na vozilu) upotrebljavaju se određene vrste veza zavisno od nadgradnje:

- Konzolna veza - 1
- Uzengija
- Jednosmjerno elastična veza - 3
- Dvosmjerno elastična veza
- Kruta veza - 2



Slika. Primjer veza osnovnog i dodatnog rama

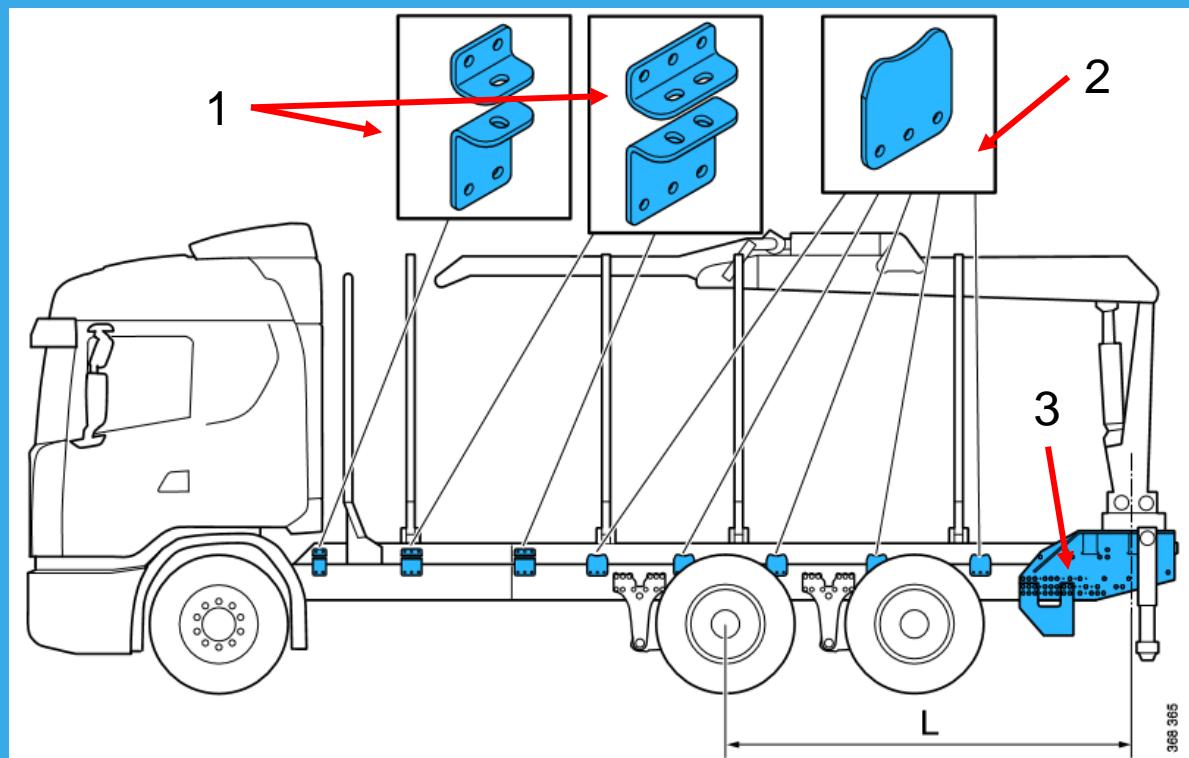
POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Veze rama i nadgradnje

Za održavanje torzione elastičnosti vozila (pozitivan uticaj na napone na vozilu) upotrebljavaju se određene vrste veza zavisno od nadgradnje:

- Konzolna veza - 1
- Uzengija
- Jednosmjerno elastična veza
- Dvosmjerno elastična veza
- Kruta veza - 2



Slika. Primjer veza osnovnog i dodatnog rama sa primjerom spoja dizalice (3) na zadnjoj strani vozila

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



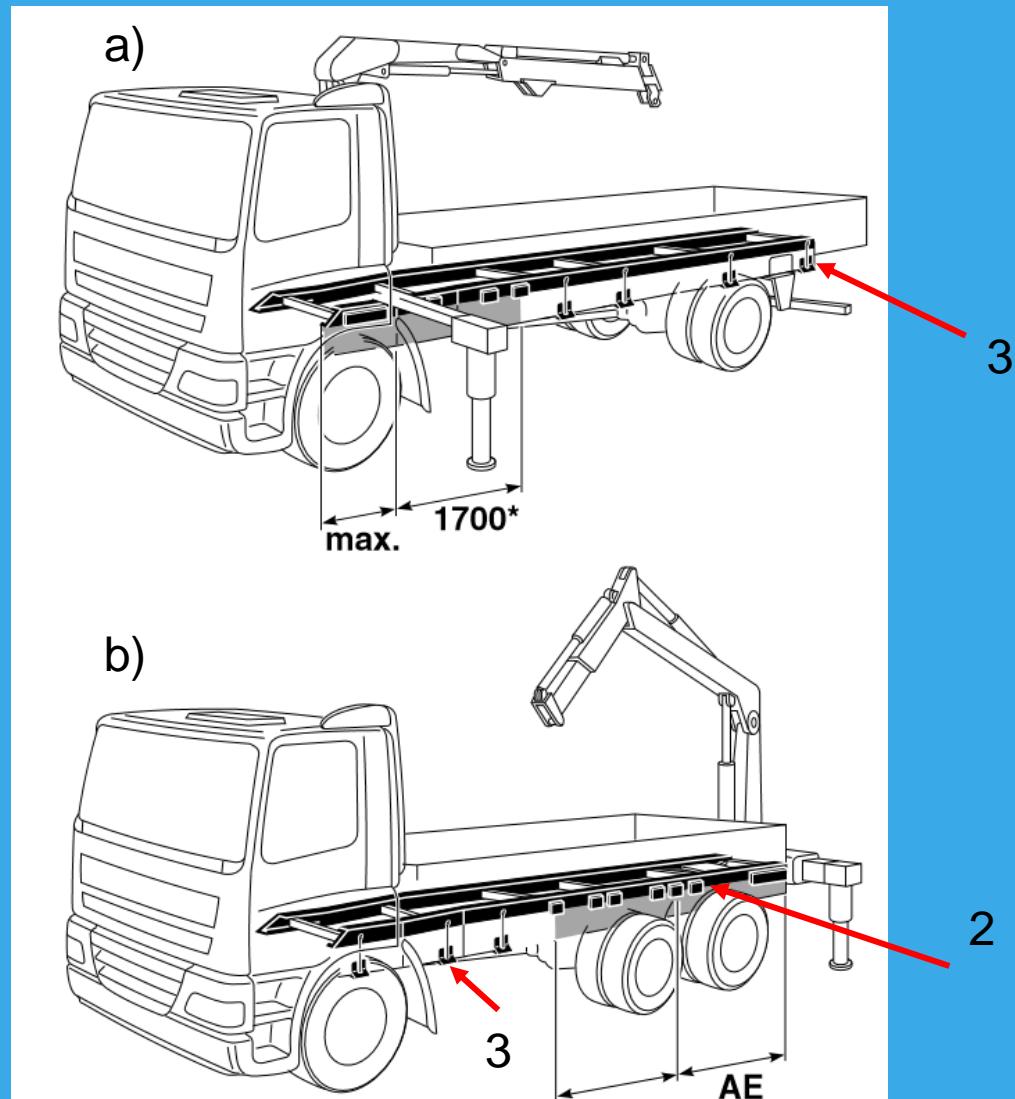
Veze rama i nadgradnje

Za održavanje torzione elastičnosti vozila (pozitivan uticaj na napone na vozilu) upotrebljavaju se određene vrste veza zavisno od nadgradnje:

- Konzolna veza
- Uzengija
- Jednosmjerno elastična veza - 3
- Dvosmjerno elastična veza
- Kruta veza - 2

Slika. Primjer veza osnovnog i dodatnog rama:

- vozilo s dizalicom iza kabine a) i
- sa dizalicom na kraju vozila b).

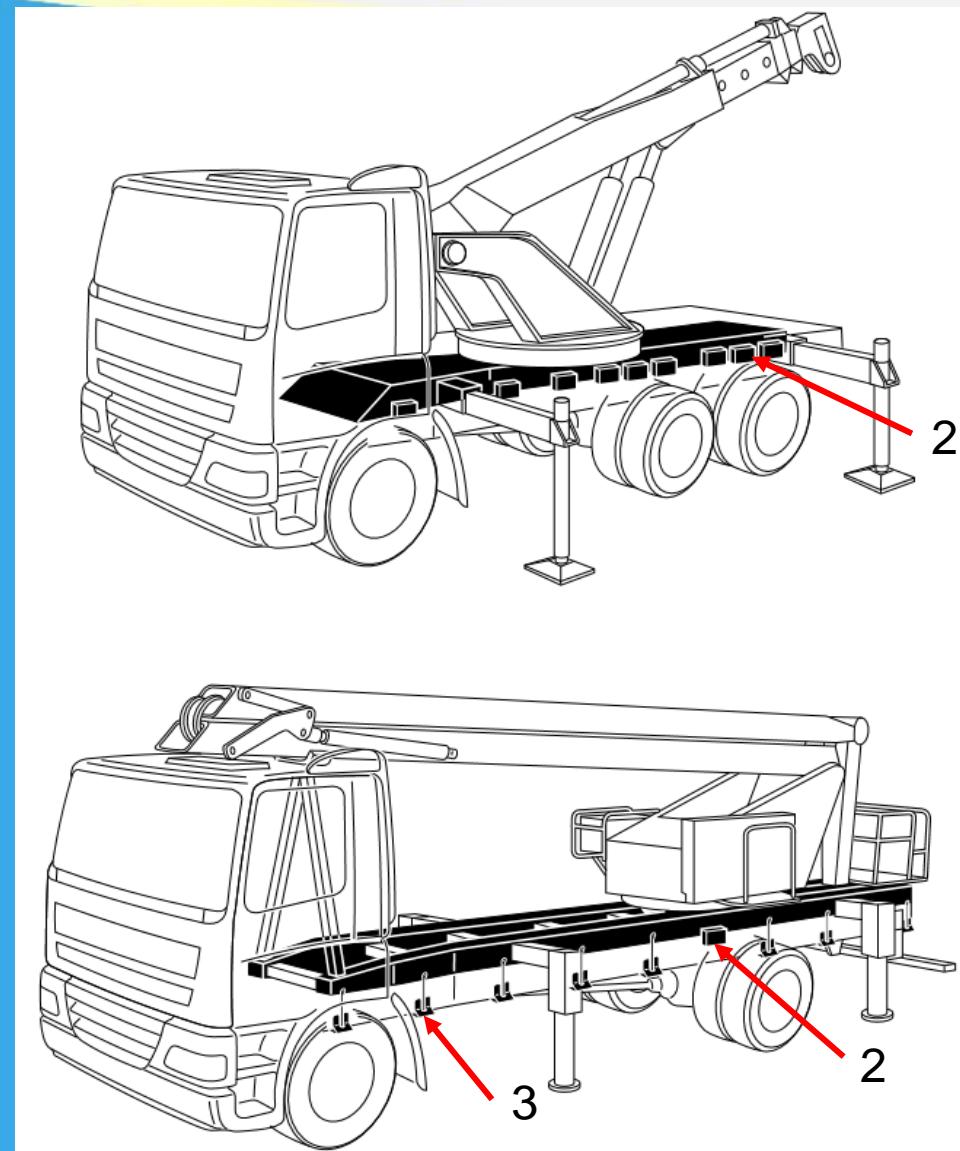


POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA

Veze rama i nadgradnje

Za održavanje torziona elastičnosti vozila (pozitivan uticaj na napone na vozilu) upotrebljavaju se određene vrste veza zavisno od nadgradnje:

- Konzolna veza - 1
- Uzengija
- Jednosmjerno elastična veza - 3
- Dvosmjerno elastična veza
- Kruta veza - 2



Slika. Primjer veza osnovnog i dodatnog rama – vozilo s dizalicom

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA

Veze rama i nadgradnje

Za održavanje torzione elastičnosti vozila (pozitivan uticaj na napone na vozilu) upotrebljavaju se određene vrste veza zavisno od nadgradnje:

- Konzolna veza - 1
- Uzengija
- Jednosmjerno elastična veza - 3
- Dvosmjerno elastična veza
- Kruta veza - 2



Slika. Primjer veza osnovnog i dodatnog rama – vozilo s dizalicom

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA

Veze rama i nadgradnje

Za održavanje torzione elastičnosti vozila (pozitivan uticaj na napone na vozilu) upotrebljavaju se određene vrste veza zavisno od nadgradnje:

- Konzolna veza - 1
- Uzengija
- Jednosmjerno elastična veza - 3
- Dvosmjerno elastična veza
- Kruta veza - 2



Slika. Primjer veza osnovnog
i dodatnog rama – vozilo s dizalicom

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA

Veze rama i nadgradnje

Za održavanje torzione elastičnosti vozila (pozitivan uticaj na napone na vozilu) upotrebljavaju se određene vrste veza zavisno od nadgradnje:

- Konzolna veza - 1
- Uzengija
- Jednosmjerno elastična veza - 3
- Dvosmjerno elastična veza
- Kruta veza - 2



Slika. Primjer veza osnovnog i dodatnog rama – vozilo s dizalicom

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Slika. Primjer veza osnovnog
i dodatnog rama – vozilo s dizalicom

Veze rama i nadgradnje

Za održavanje torzione elastičnosti vozila (pozitivan uticaj na napone na vozilu) upotrebljavaju se određene vrste veza zavisno od nadgradnje:

- Konzolna veza
- Uzengija
- Jednosmjerno elastična veza
- Dvosmjerno elastična veza
- Kruta veza

Slika. Primjer veza osnovnog i dodatnog rama – vozilo kiper – do 7,5 t



POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Veze rama i nadgradnje

Za održavanje torzione elastičnosti vozila (pozitivan uticaj na napone na vozilu) upotrebljavaju se određene vrste veza zavisno od nadgradnje:

- Konzolna veza
- Uzengija
- Jednosmjerno elastična veza
- Dvosmjerno elastična veza
- Kruta veza



Slika. Primjer ugradnje veza osnovnog i dodatnog rama

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Veze rama i nadgradnje



Slika. Primjer ugradnje utovarne platforme na vozilu do 5 t

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Veze rama i nadgradnje



Slika. Primjer ugradnje utovarne platforme na veze osnovnog i dodatnog rama

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Veze rama i nadgradnje

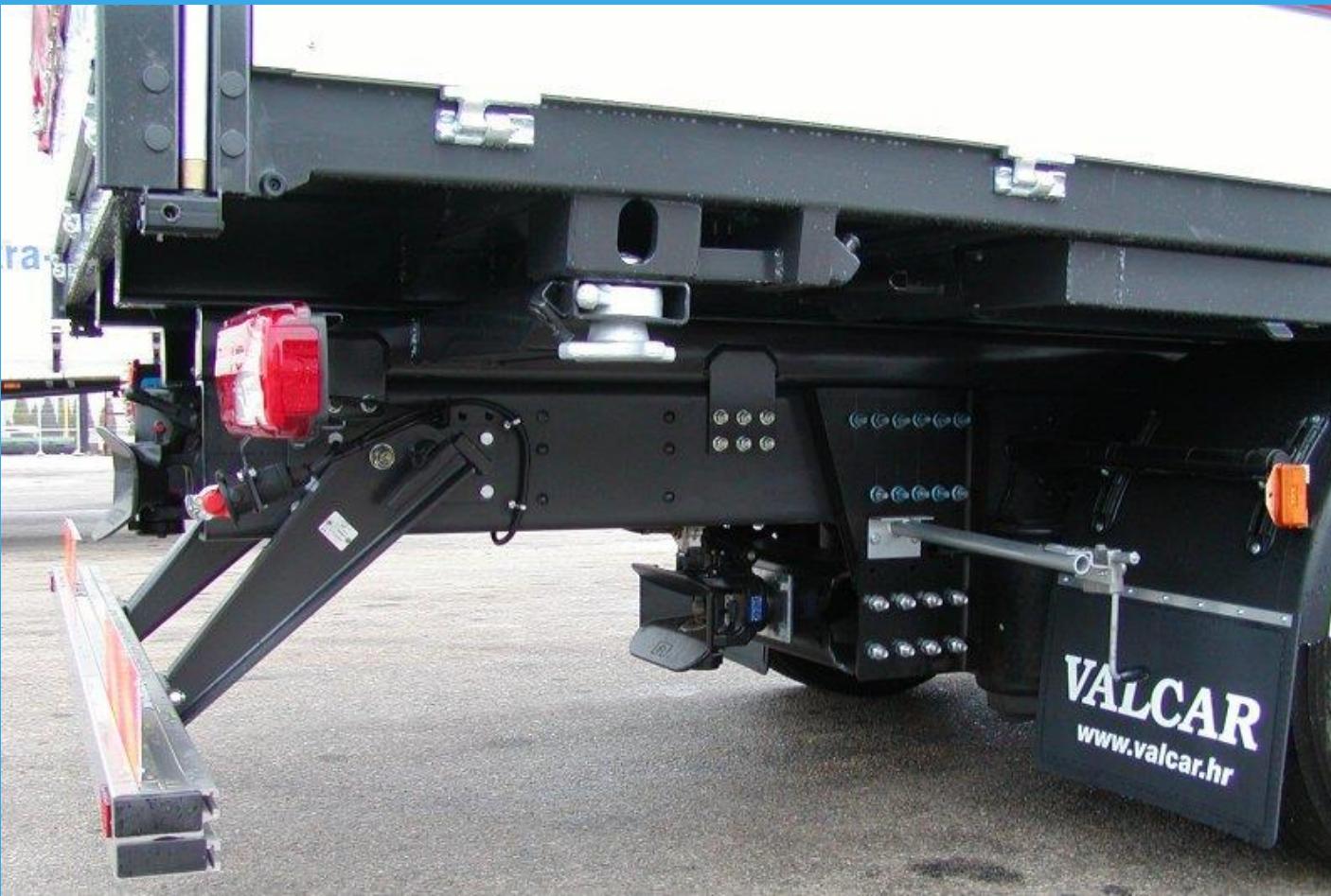


Slika. Primjer ugradnje promjenljive nadgradnje na veze osnovnog i dodatnog rama

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Veze rama i nadgradnje



Slika. Primjer moguće ugradnje vučne kuke

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Konzolna veza

Konzolna veza omogućava poduzne pomjeranja, a sprječava bočna ili vertikalna pomjeranja dodatnog (montažnog) rama u odnosu na osnovni ram vozila.

Bočne sile se primaju ili prepuštanjem gornjeg ugaonika preko osnovnog rama ili prepuštanjem donjeg ugaonika preko dodatnog rama.

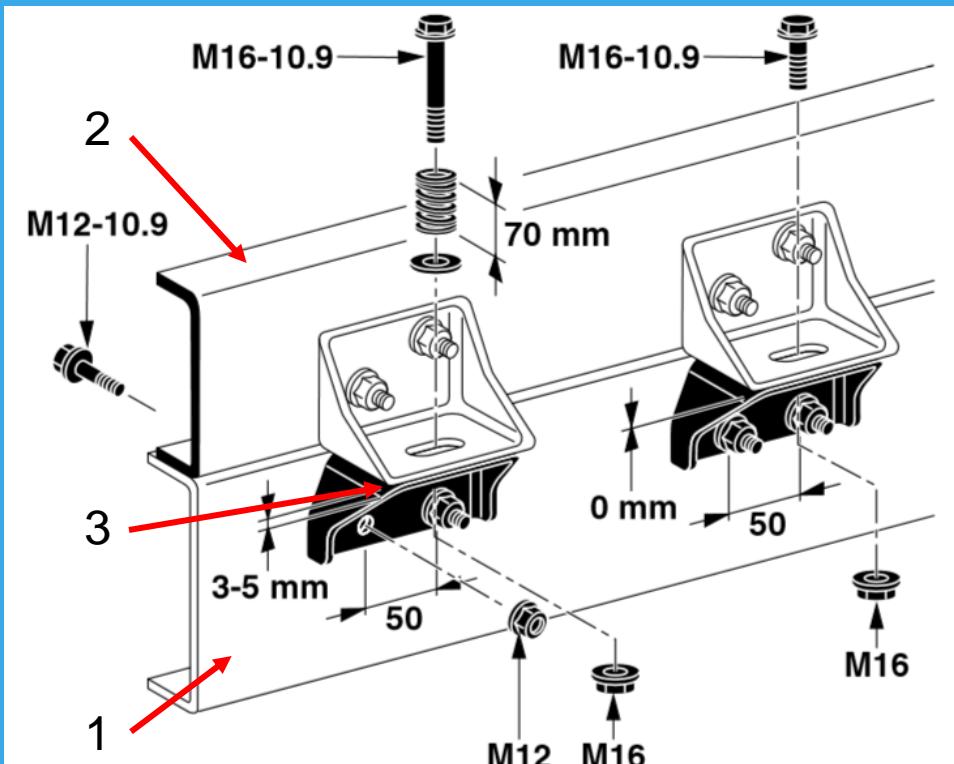
Vertikalne sile se primaju preko vijaka postavljenih s obje strane vozila.

Slika. Primjer konzolne veze osnovnog i dodatnog rama (sa i bez pritisne opruge)

1 – osnovni ram

2 – dodatni ram

3 – elastični podmetač



POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Konzolna veza

Konzolna veza omogućava poduzne pomjeranja, a sprječava bočna ili vertikalna pomjeranja dodatnog (montažnog) rama u odnosu na osnovni ram vozila.

Bočne sile se primaju ili prepuštanjem gornjeg ugaonika preko osnovnog rama ili prepuštanjem donjeg ugaonika preko dodatnog rama.

Vertikalne sile se primaju preko vijaka postavljenih s obje strane vozila.

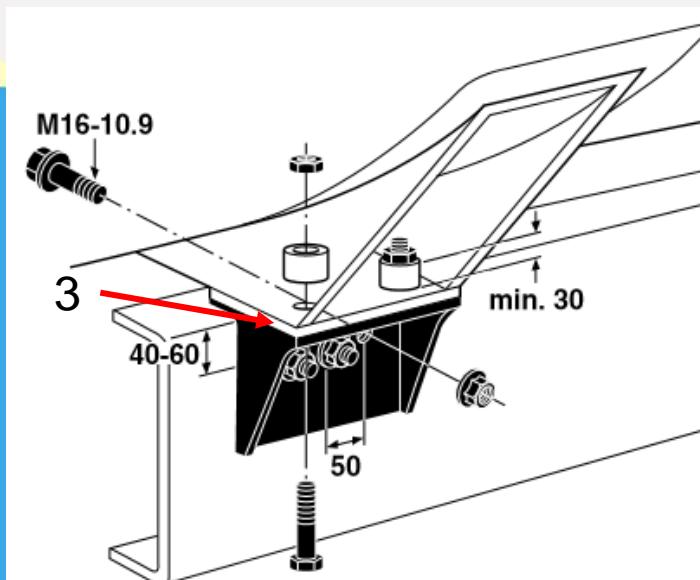
Slika. Primjer konzolne veze osnovnog rama
(sa i bez pritisne opruge)

- a) – Konzola sa fiksnom vezom s osnovnim ramom
- b) Konzola sa pritisnom oprugom vezana za osnovni ram

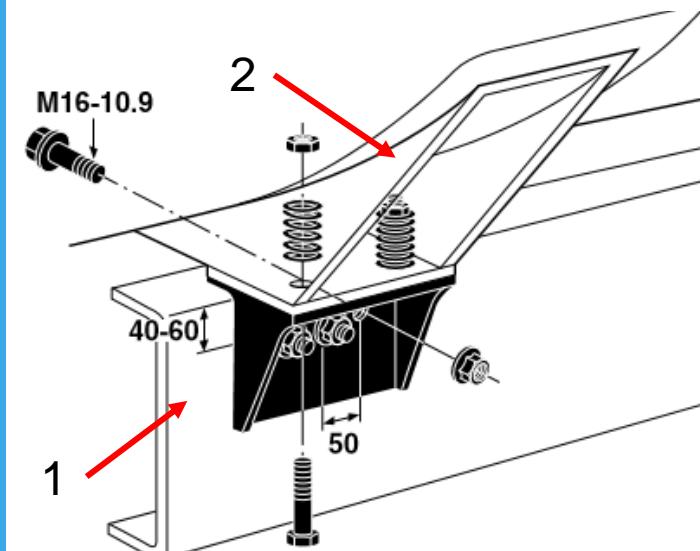
1 – osnovni ram

2 – konzola

3 – elastični podmetač



a)



b)

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



Konzolna veza

Konzolna veza omogućava poduzne pomjeranja, a sprječava bočna ili vertikalna pomjeranja dodatnog (montažnog) rama u odnosu na osnovni ram vozila.

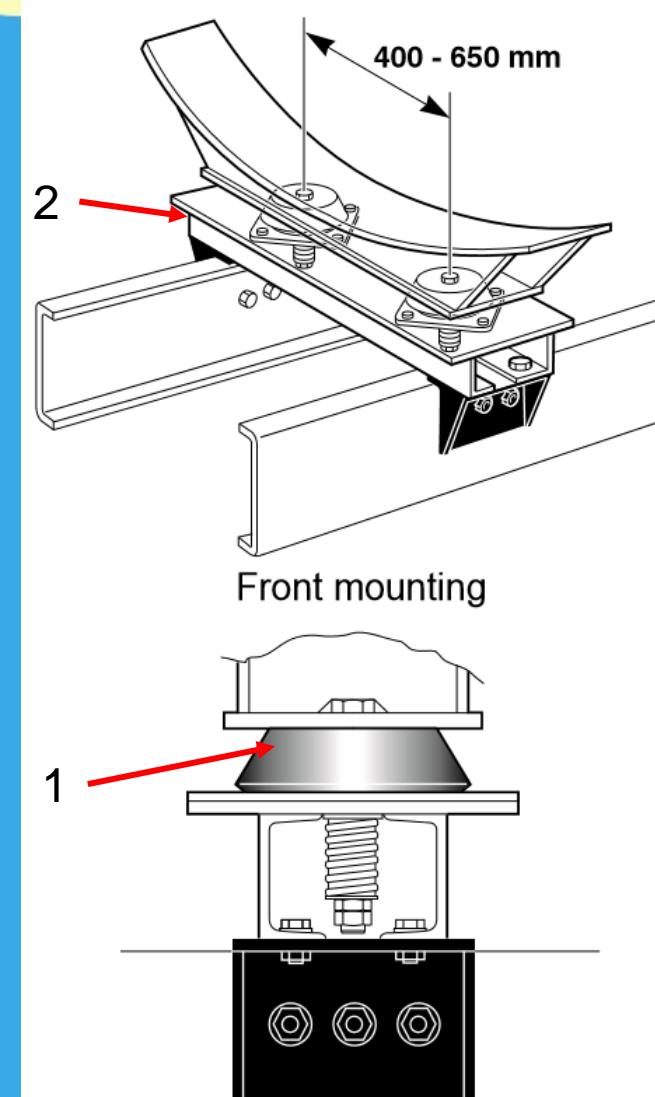
Bočne sile se primaju ili prepuštanjem gornjeg ugaonika preko osnovnog rama ili prepuštanjem donjeg ugaonika preko dodatnog rama.

Vertikalne sile se primaju preko vijaka postavljenih s obje strane vozila.

Slika. Primjer konzolne veze osnovnog i dodatnog rama (sa gumenim uloškom)

1 – Gumeni uložak

2 – Pomoćni okvir

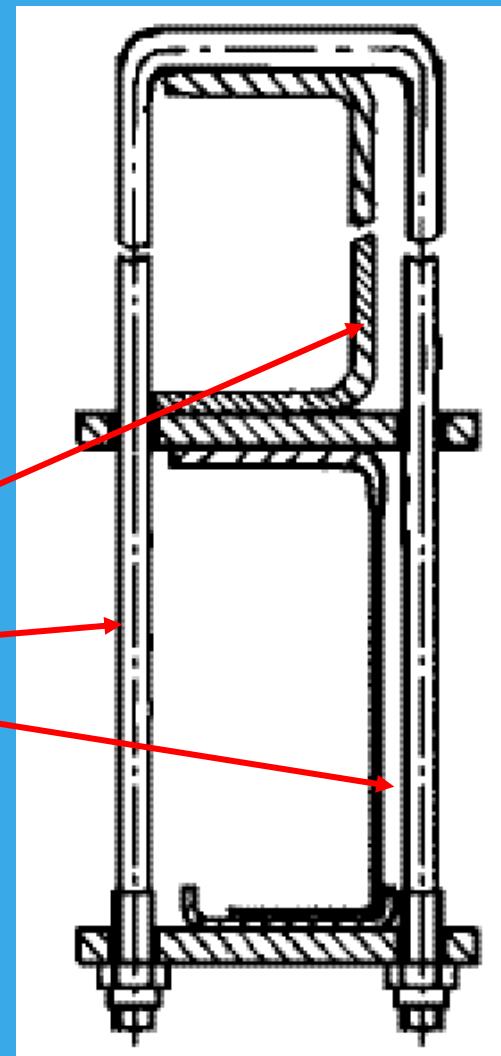


Uzengije ili U-steznici

Uzengije omogućavaju podužna pomjeranja dodatnog rama u odnosu na osnovni ram, ali ne mogu da prihvate bočne sile. To se nadoknađuje ugradnjom vodećih ploča.

Uz to problem presavijanja segmenata dodatnog i osnovnog rama se otklanja postavljanjem dodatnih ukrućenja.

Uzengije se uglavnom ugrađuju na prednjem dijelu osnovnog rama.



Slika. Primjer veze dodatnog i osnovnog rama pomoću uzengije

- 1 – U-steznik
- 2 – Osnovni ram
- 3 – dodatni ram

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA

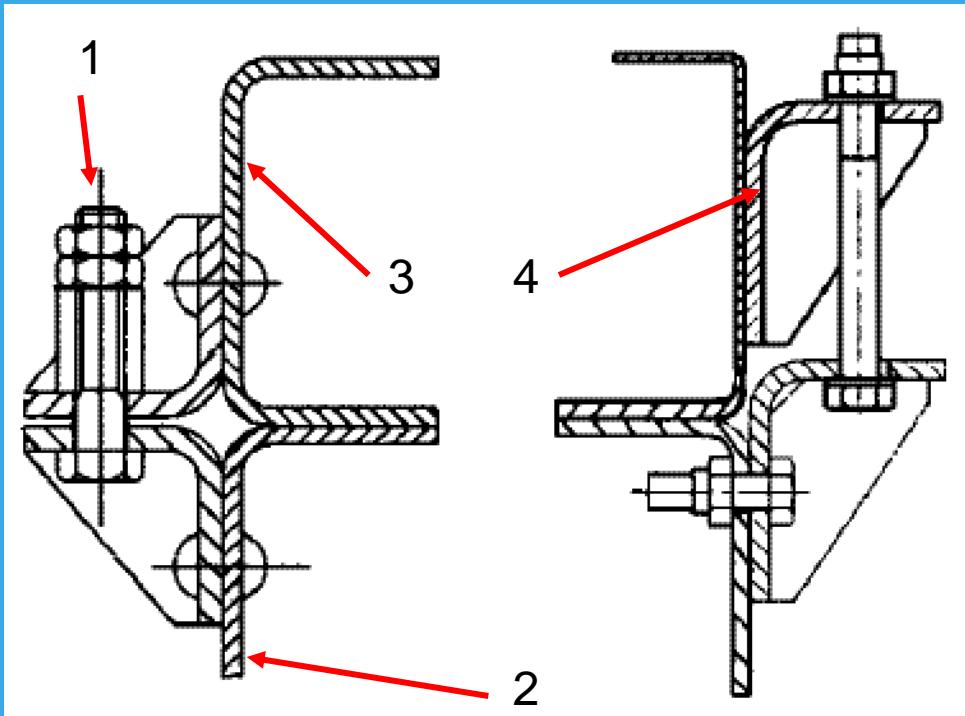


Jednosmjerna elastična veza

Ova vrsta veze omogućava vertikalna pomjeranja ramova uslijed dejstav podužnih momenata uvijanja i podužno pomjeranje dodatnog rama uslijed dejstva podužnih sila i momenata savijanja rama.

Izvedbe ove veze su sa gumenim podmetačima ili sa oprugom kao elastičnim elementima, koji dopuštaju vertikalno pomjeranje ramova. Elastični elementi se prednaprežu da bi se spriječilo odvajanje dodatnog rama u odnosu na osnovni pri vertiklanim pomjeranjima tereta.

Jednosmjerno elastične veze se uglavnom postavljaju na prednjem dijelu vozila.



Slika. Primjer jednosmjerno elastične veze na vozilu.

- 1 - Dugi vijak sa odstojnim prstenom
- 2 - Osnovni ram
- 3 – Dodatni ram
- 4 – Razdjeljni držač

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA NADOGRADNJE VOZILA



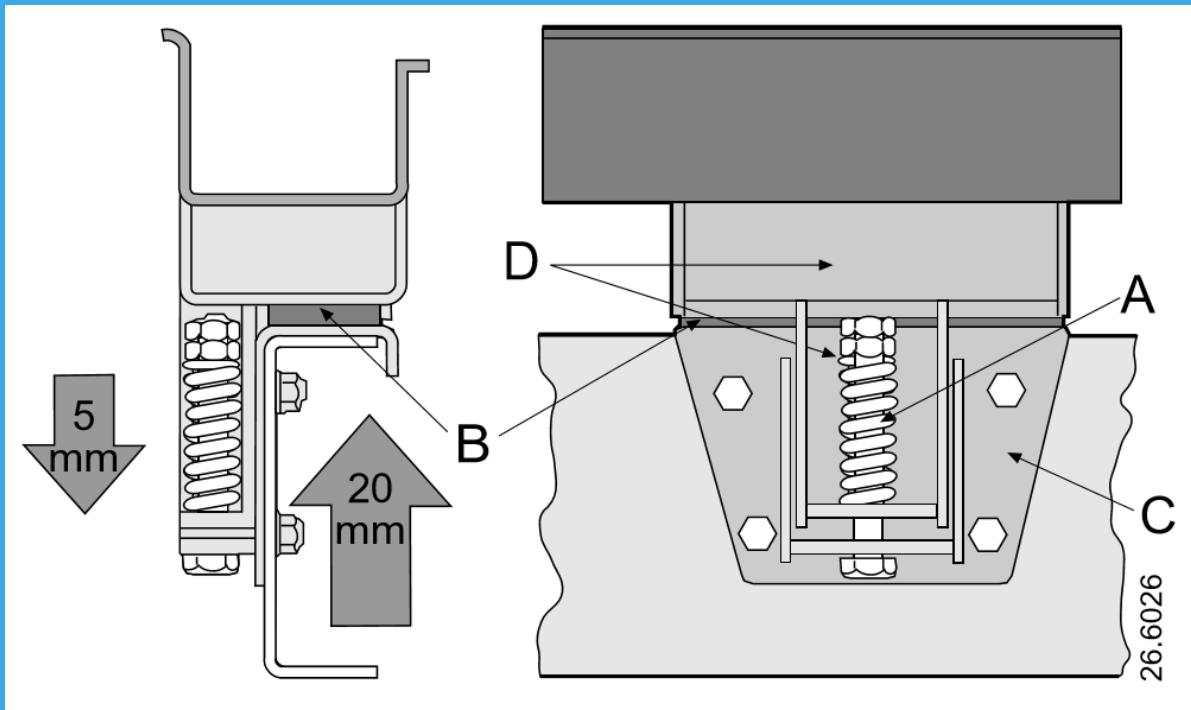
Dvosmjerna elastična veza

Dvosmjerna elastična veza se koristi kod cisterni, kod veze cisterne sa osnovnim ramom.

Ovakva veza nosi bočne i podužne sile, a omogućava vertikalna pomjeranja osnovnog rama u odnosu na cisternu kod uvijanja vozila ili kod izdizanja samog vozila.

Sva opterećenja sa tla i mase nosi samo osnovni ram, a cisterna „pliva“ na ovim vezama.

- A – Zavojna opruga za pomak nagore
- B – Gumeni element za pomak nadole
- C – Dio veze spojen sa ramom
- D - Dio veze spojen sa tankom



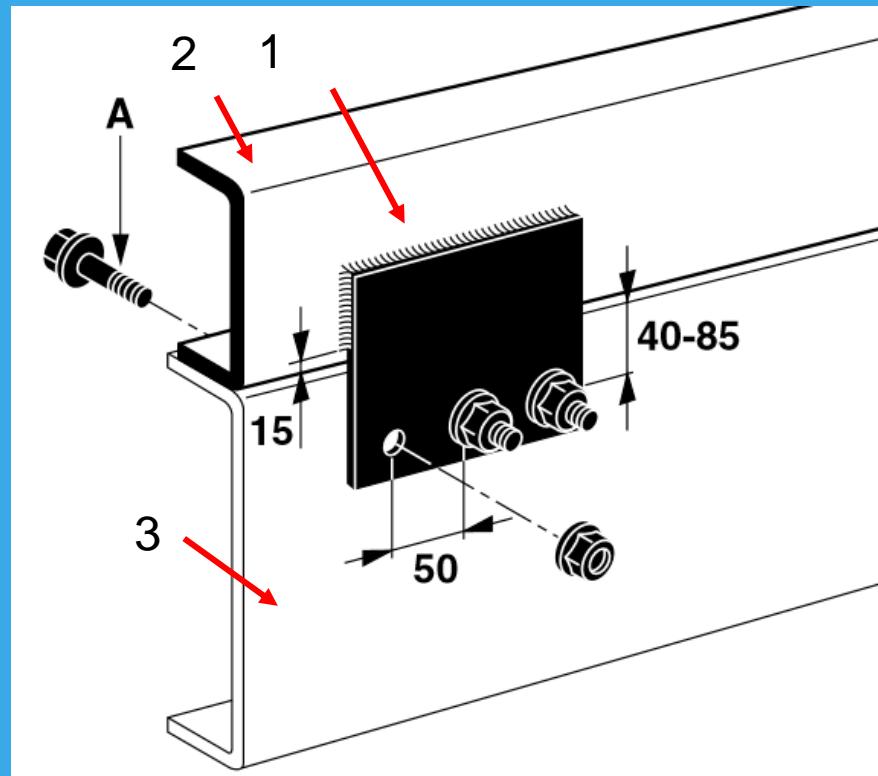
Slika. Primjer dvosmjerno elastične veze na vozilu sa tankom

Kruta veza

Krutu vezu predstavljaju vezne ploče ili limovi. Oni povezuju osnovni ram sa dodatnim pa praktično imamo jednu cjelinu.

Vezne ploče prenose podužne, bočne i vertikalne sile. Postavljaju se ispred prednjeg oslonca zadnjeg oslanjanja i sve do kraja rama vozila.

Gornji kraj ploče se vari za dodatni ram, a donji se pomoću vijaka povezuje sa osnovnim ramom. To su vijci podešene grupe navojnih spojeva (omogućavaju bolju preraspodjelu opterećenja između vijaka.) koji zahtjevaju veću tačnost otvora za iste.



Slika. Primjer krute veze na vozilu.

- 1 – Vezna ploča
- 2 – Dodatni ram
- 3 – Osnovni ram

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

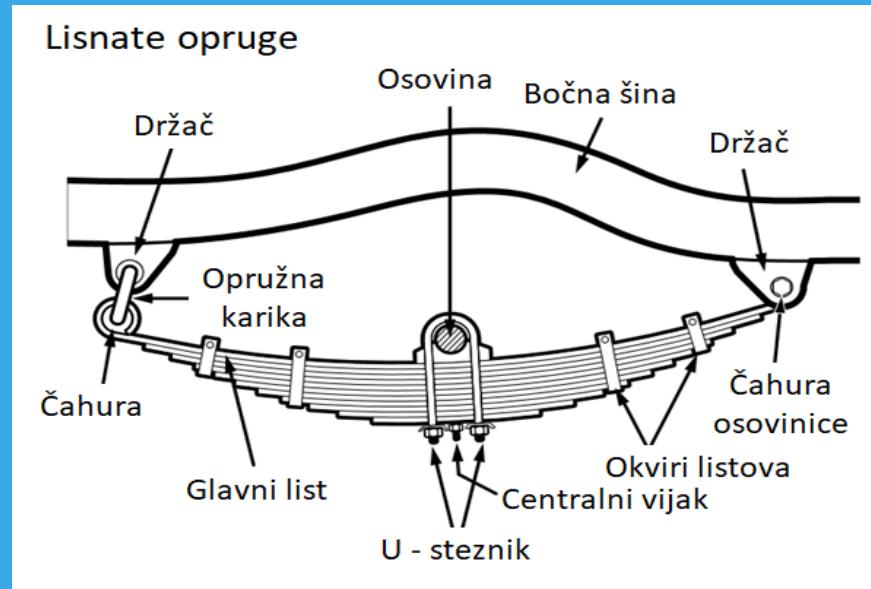
Upozorenje - Linsnate opruge su napuknute, polomljene, nisu sigurno montirane, nedostaju, popravljane su varenjem ili su van svog položaja.

Upozorenje – Ovjes je tako oslabio da je jedna strana vozila više od 5 cm (2 in) niža od druge ili dozvoljava kontakt sa gumenom podloškom.

Isključenje – Linsnata opruga je toliko izvan položaja da dodiruje pokretni dio vozila.

Napomena: Pomoćna opruga nije glavna linsnata opruga.

Slika. Primjer linsnate opruge na vozilu.



POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

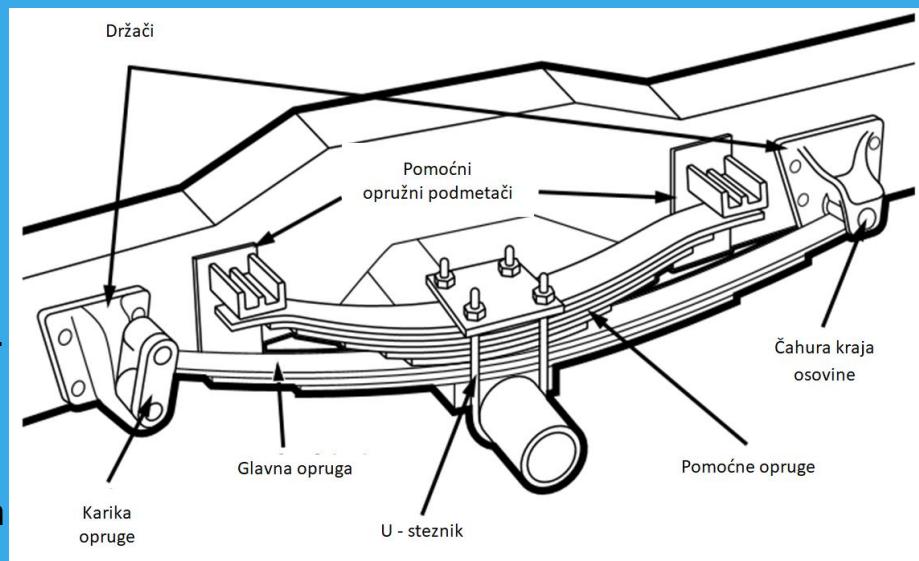
Upozorenje - Linsnate opruge su napuknute, polomljene, nisu sigurno montirane, nedostaju, popravljane su varenjem ili su van svog položaja.

Upozorenje – Ovjes je tako oslabio da je jedna strana vozila više od 5 cm (2 in) niža od druge ili dozvoljava kontakt sa gumenom podloškom.

Izključenje – Linsnata opruga je toliko izvan položaja da dodiruje pokretni dio vozila.

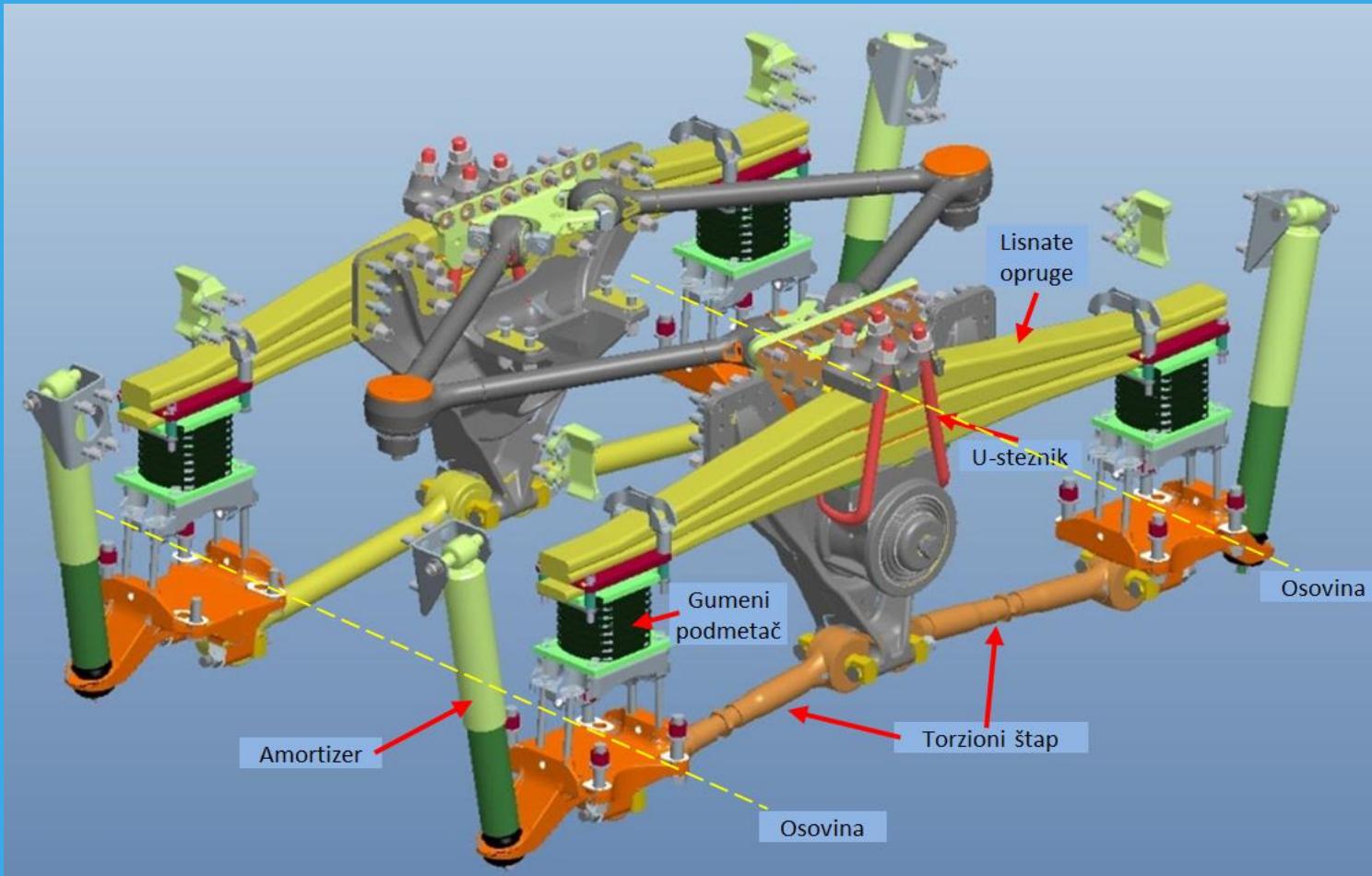
Napomena: Pomoćna opruga nije glavna linsnata opruga.

Slika. Primjer linsnate opruge na vozilu s pomoćnom oprugom



POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila



Slika. Primjer lisnate opruge **MACK® mRIDE** za vozila za posebne namjene

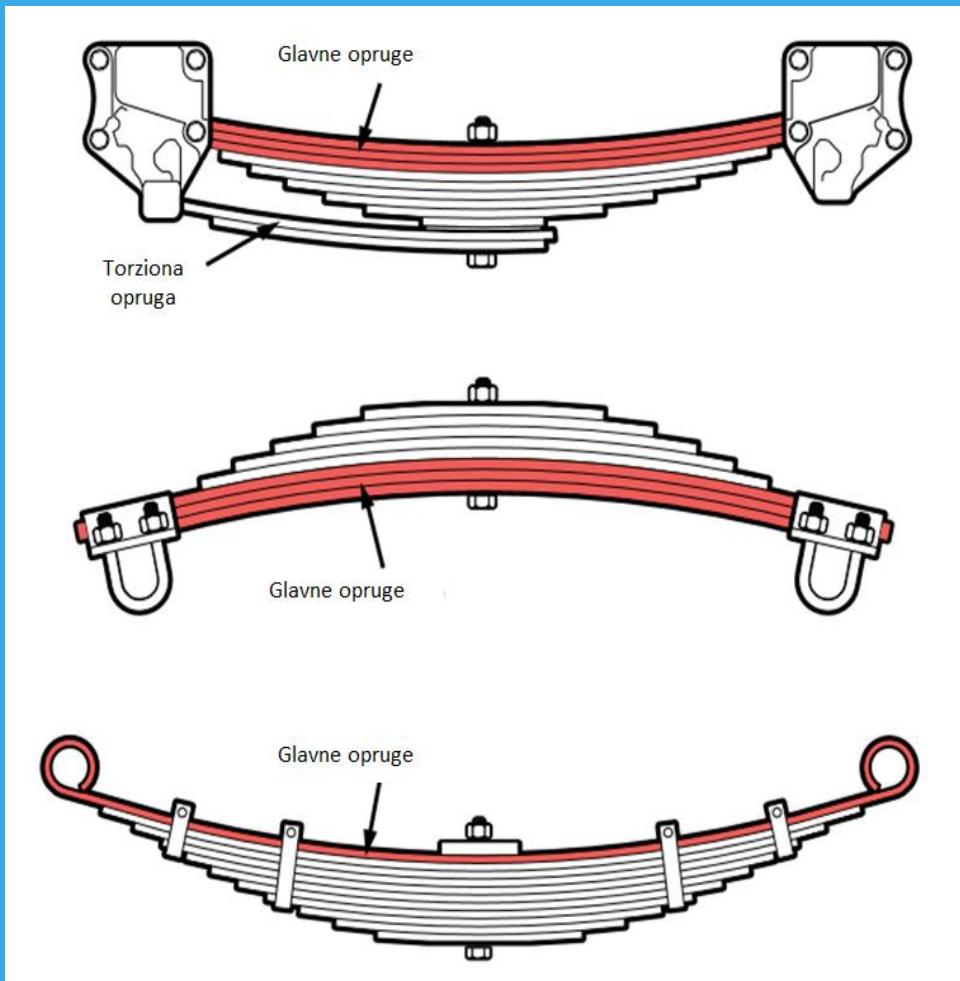
POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Glavna lisnata opruga – znači bilo koji list u skupu listova od kojih je jedan u dodiru ili prelazi preko:

- Kontaktne površine podpore lista ili izjednačavajuće poluge
- Opružnog oka

Ispod su neki primjeri glavnih lisnatih opruga



Slika. Primjer glavene lisnate opruge na vozilu.

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

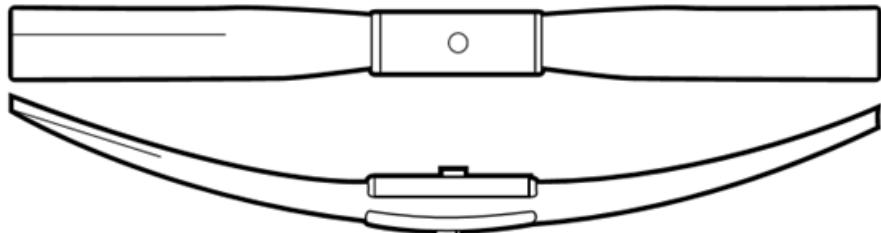
Kompozitna lisnata opruga

Isklučenje vozila:

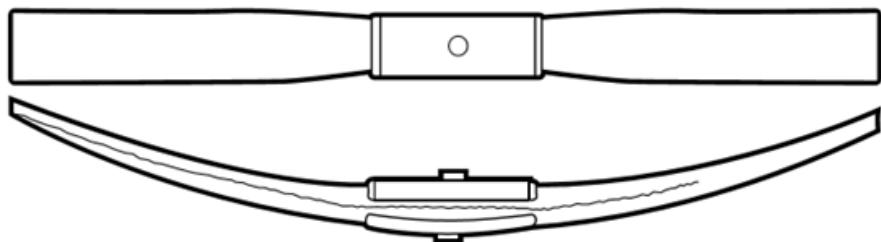
- Kompozitna lisnata opruga je napuknuta više od 75% od svoje dužine.
- Kompozitna lisnata opruga je unakrsno napuknuta

Slika. Primjer kompozitne lisnate opruge na vozilu.

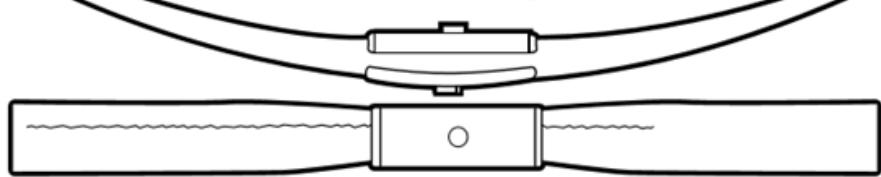
Presječna pukotina bilo koje dužine



Poprečna pukotina veća od $\frac{3}{4}$ dužine opruge



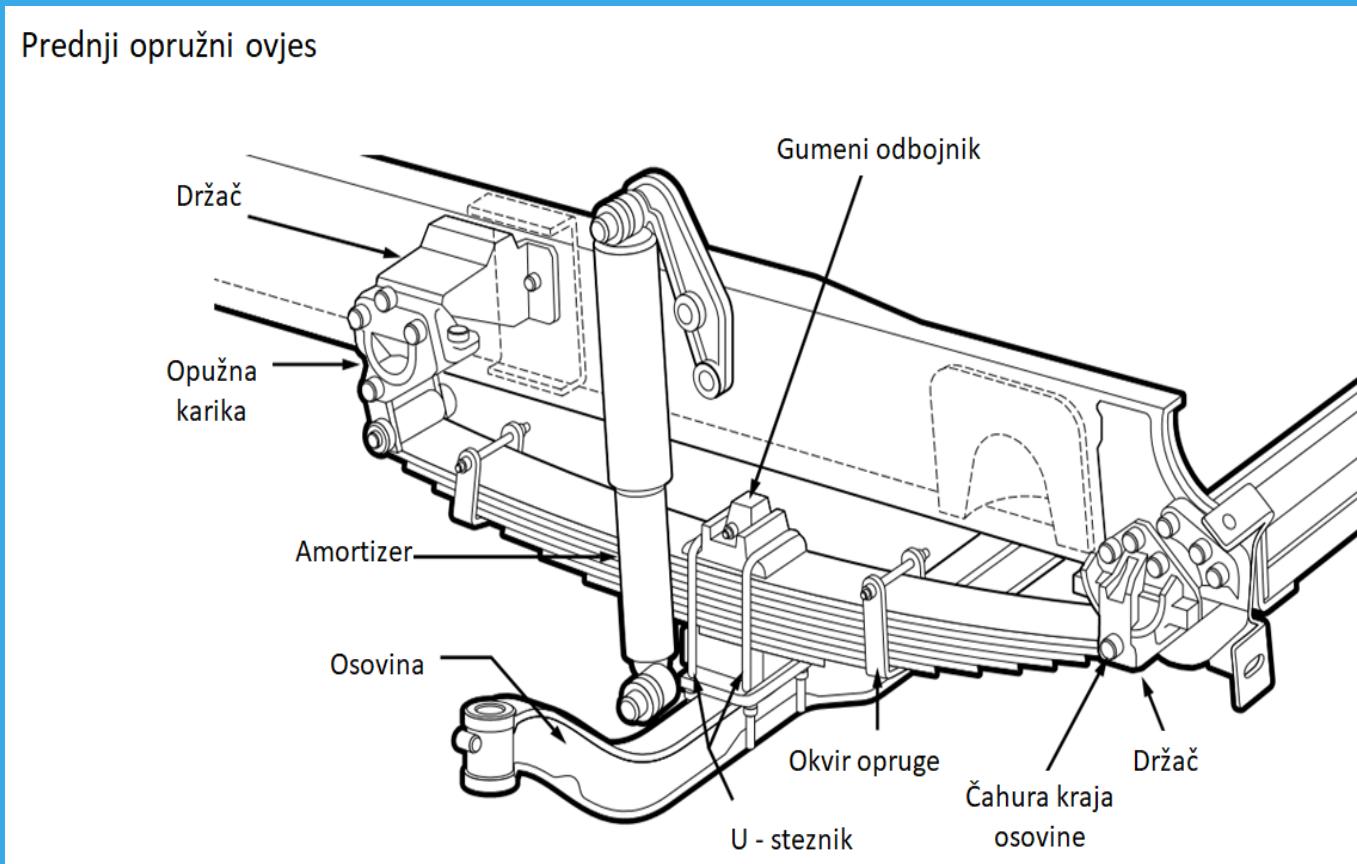
Vertikalna pukotina veća od $\frac{3}{4}$ dužine opruge



POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Prednji opružni ovjes



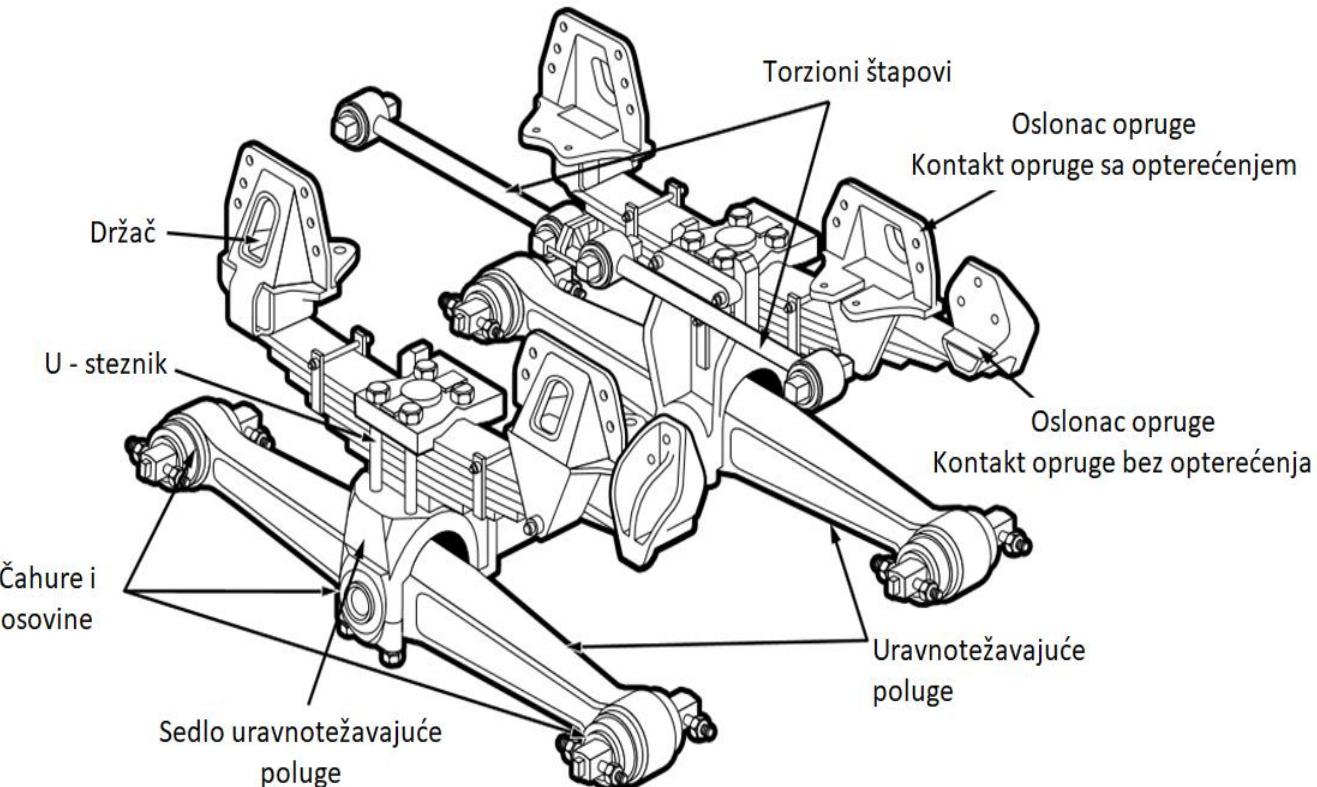
Slika. Primjer lisnate opruge prednjeg opružnog ovjesa na vozilu.

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Opružni ovjes

Ovjes sa oprugom i uravnotežavajućom polugom



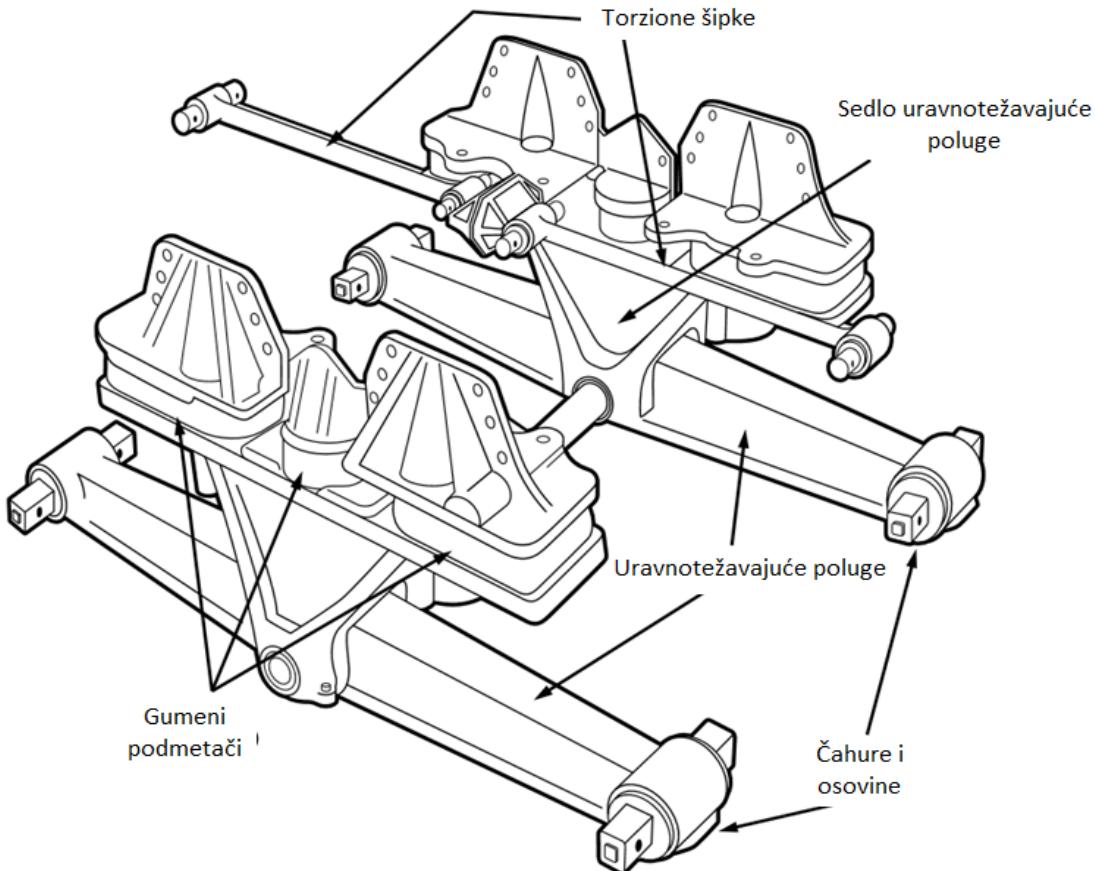
Slika. Primjer opruge sa uravnotežavajućom polugom na vozilu.

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Ovjes s gumenim podmetačem

Ovjes sa gumenim podmetačem



Slika. Primjer ovjesa sa gumenim podmetačem na vozilu.

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

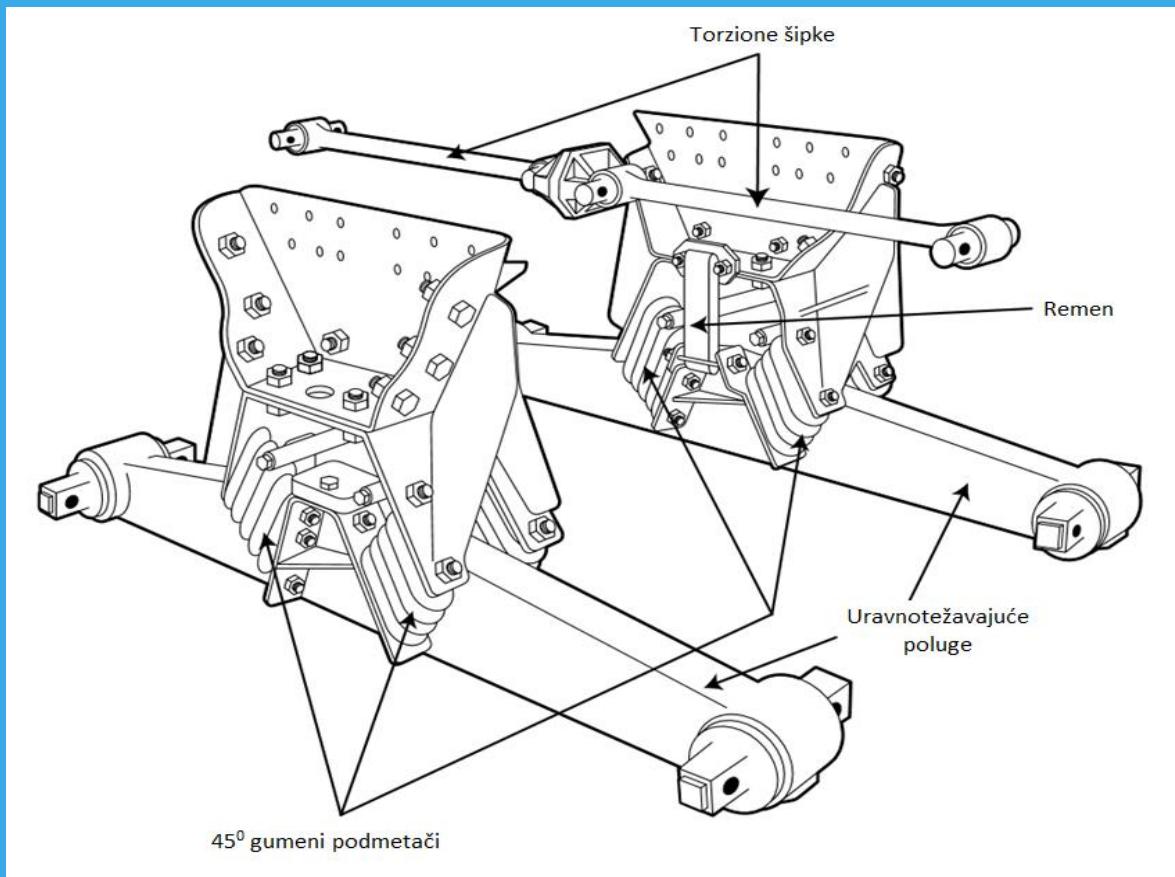
Ovjes vozila

Ovjes s gumenim podmetačem

Napomena: Kada su 45^0 gumene podloške odsječene, ovjes je još uvijek siguran; to je minorni defekt. Da bi bio glavni defekt reman (traka) koja povezuje uravnotežavajuću polugu sa okvirom mora biti odsječena, bez obzira da li su gumene podloške odsječene ili ne.

Upozorenje – Ovjes je tako ulegnut da je jedna strana vozila niža za više od 5 cm (2 in) od druge strane ili da dopušta kontakt sa gumenim odbojnikom.

Slika. Primjer ovjesa sa gumenim podmetačem na vozilu.



POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Zavojne opruge i torzioni štapovi

Upozorenje – Zavojna opruga je puknuta, nije sigurno montirana ili je modifikovana koristeći odstojnike između spirala.

Upozorenje – Ovjes je tako ulegnut da je jedna strana vozila za više od 5 cm (2 in) niža od druge strane ili omogućava kontakt sa gumenim odbojnikom.

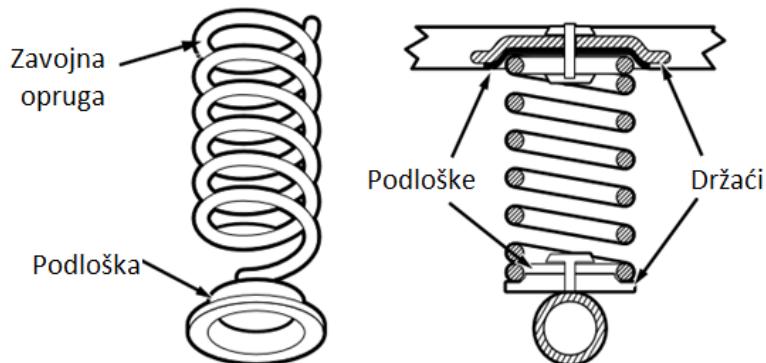
Upozorenje – Torzioni štap nije sigurno montiran ili je popravljan varenjem.

Upozorenje – Ovjes je tako ulegnut da je jedna strana vozila za više od 5 cm (2 in) niža od druge strane ili omogućava kontakt sa gumenim odbojnikom.

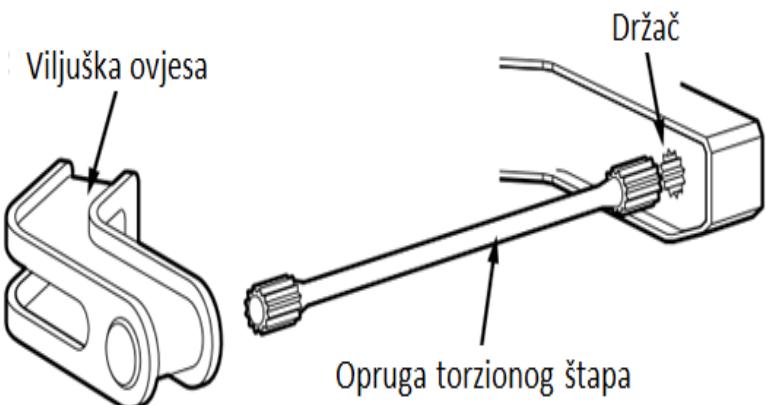
Isključenje vozila: Torzioni štap je napuknut ili potpuno puknut.

Slika. Prikaz zavojnih opruga i torzionog štapa na vozilu.

Zavojna opruga



Torzioni štap



POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

U - steznik



Steel suspension. For a high standard of ride and suspension comfort on- and off-road, the Atego is equipped with weight-optimised multi-leaf parabolic springs.

Slika. Prikaz U-steznika na vozilu.

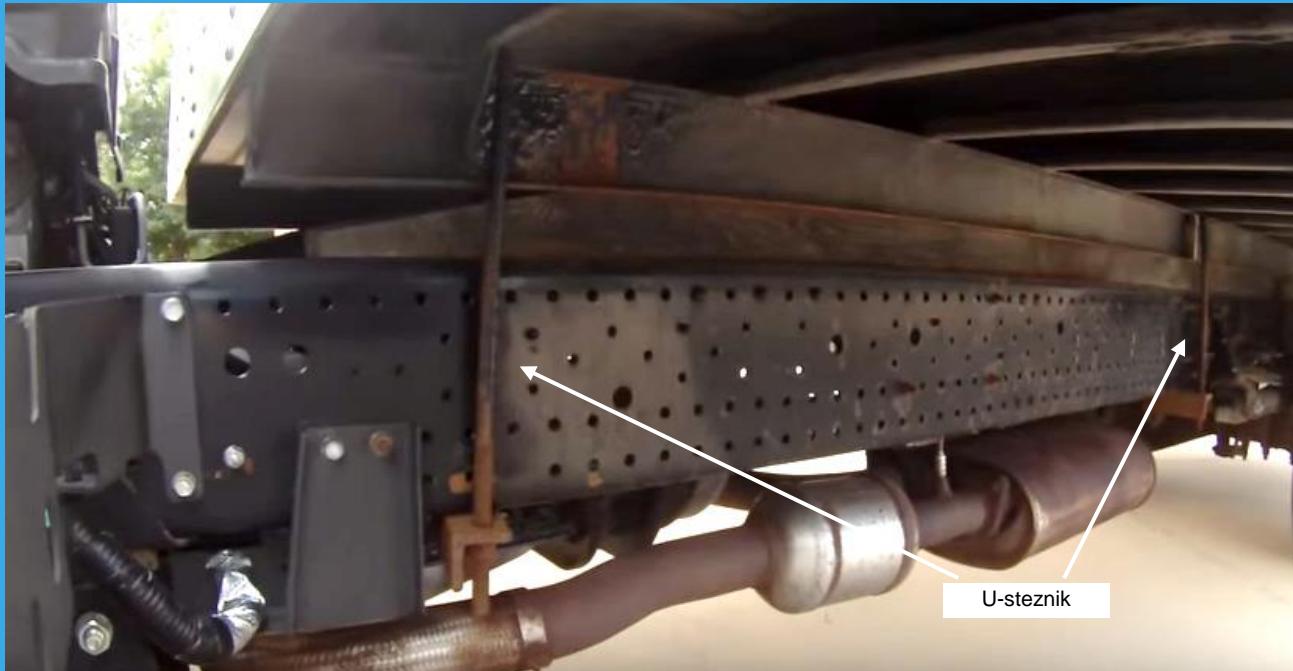
POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

U - steznik

Upozorenje – U –steznik je popravljan varenjem.

Isključenje – U – steznik nedostaje, nije sigurno montiran, napuknut je ili puknut.



Slika. Prikaz U-steznika na vozilu.

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Karike, čahure i osovinice.

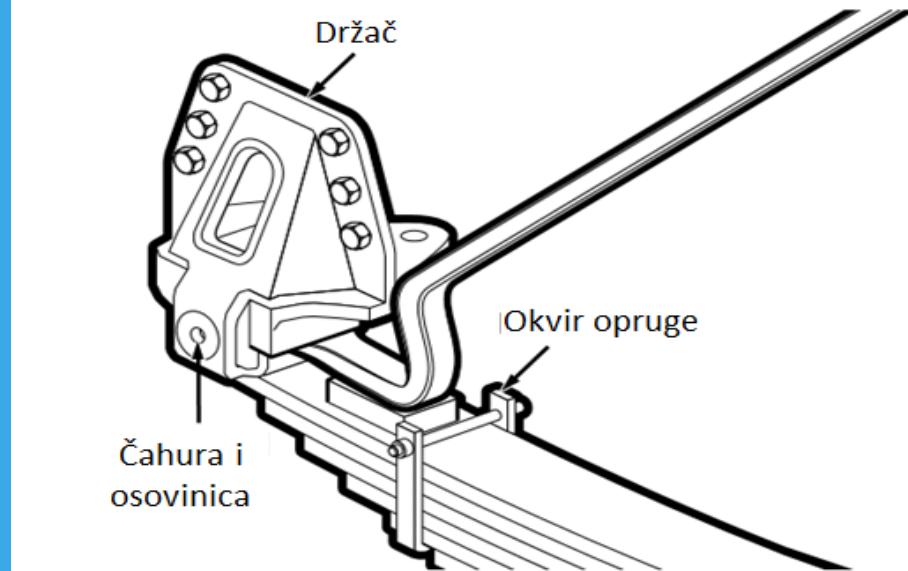
Upozorenje – Karika nije sigurno montirana, izvitoperena je, napuknuta ili pokazuje naznaku varenja drugačijeg od verenja od strane proizvođača

Upozorenje – Prostor između metalne čahure opruge i osovinice prevaziđa proizvođački standard ili, u osustvu takvih standarda, više od 2 mm (3/32 in) za osovinicu čiji dijametar je 24 mm (1 in) ili manje ili više od 3,2 mm (1/8 in) u drugim slučajevima.

Upozorenje – Fleksibilna čahura je pokvarena, istrošena ili oštećena na način da sprječava dobar rad ovjesa, ili nedostaje ili je neadekvatna.

Napomena: U nekim slučajevima može biti neophodna poluga za provjeru razmaka između čahure i osovinice.

Karike, čahure i osovinice



Slika. Karike, čahure i osovinice.

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Stabilizatori



Slika. Stabilizator za ojačavanje zadnjih osovina teretnih vozila.

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Stabilizatori

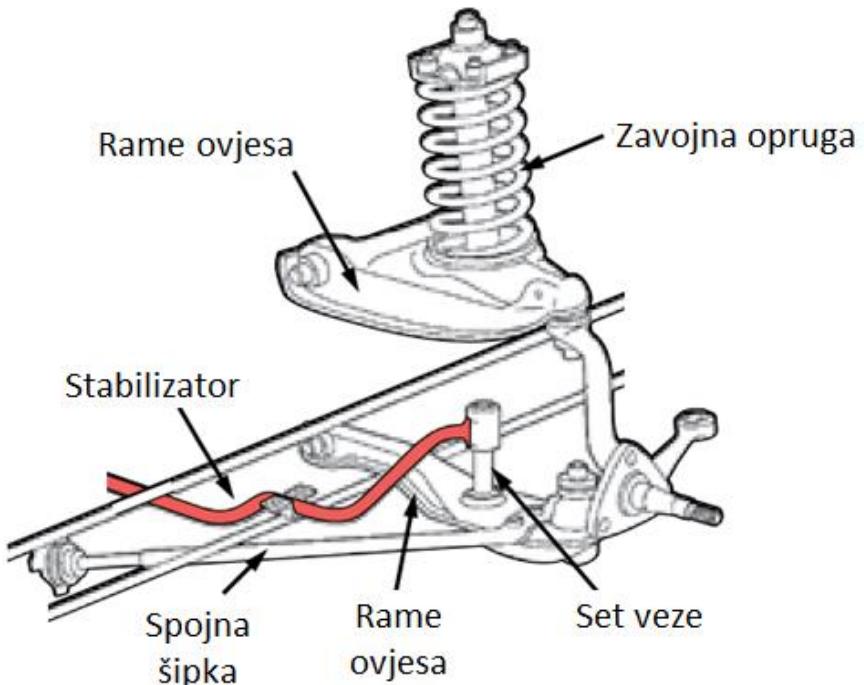
Upozorenje – Stabilizator ili set veze stabilizatora nedostaje, nije sigurno montiran ili je pokvaren, istrošen ili oštećen na način da sprječava dobar rad ovjesa.

Upozorenje – Podmetač nedostaje ili je neadekvatan.

Napomena: Podmetač je neadekvatan gdje je istrošen na mjestu gdje dozvoljava povećano pomjeranje stabilizatora.

Slika. Stabilizator i veza stabilizatora

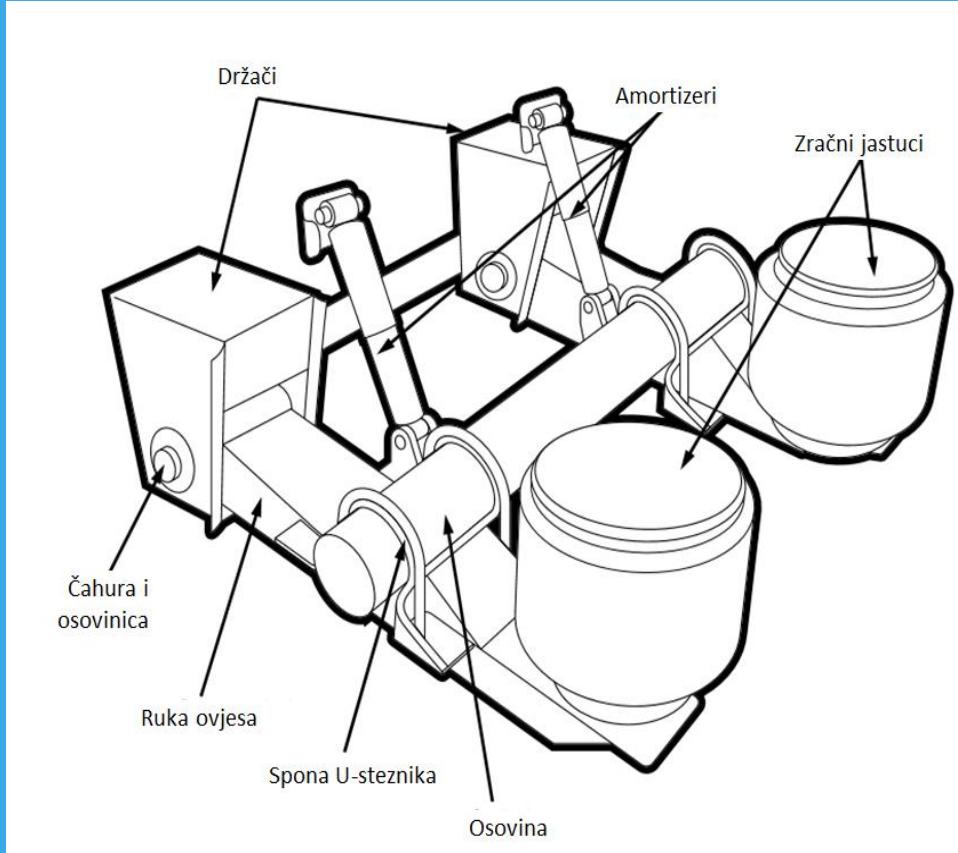
Stabilizator i veza stabilizatora



POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Zračni jastuci i sistem dovoda zraka

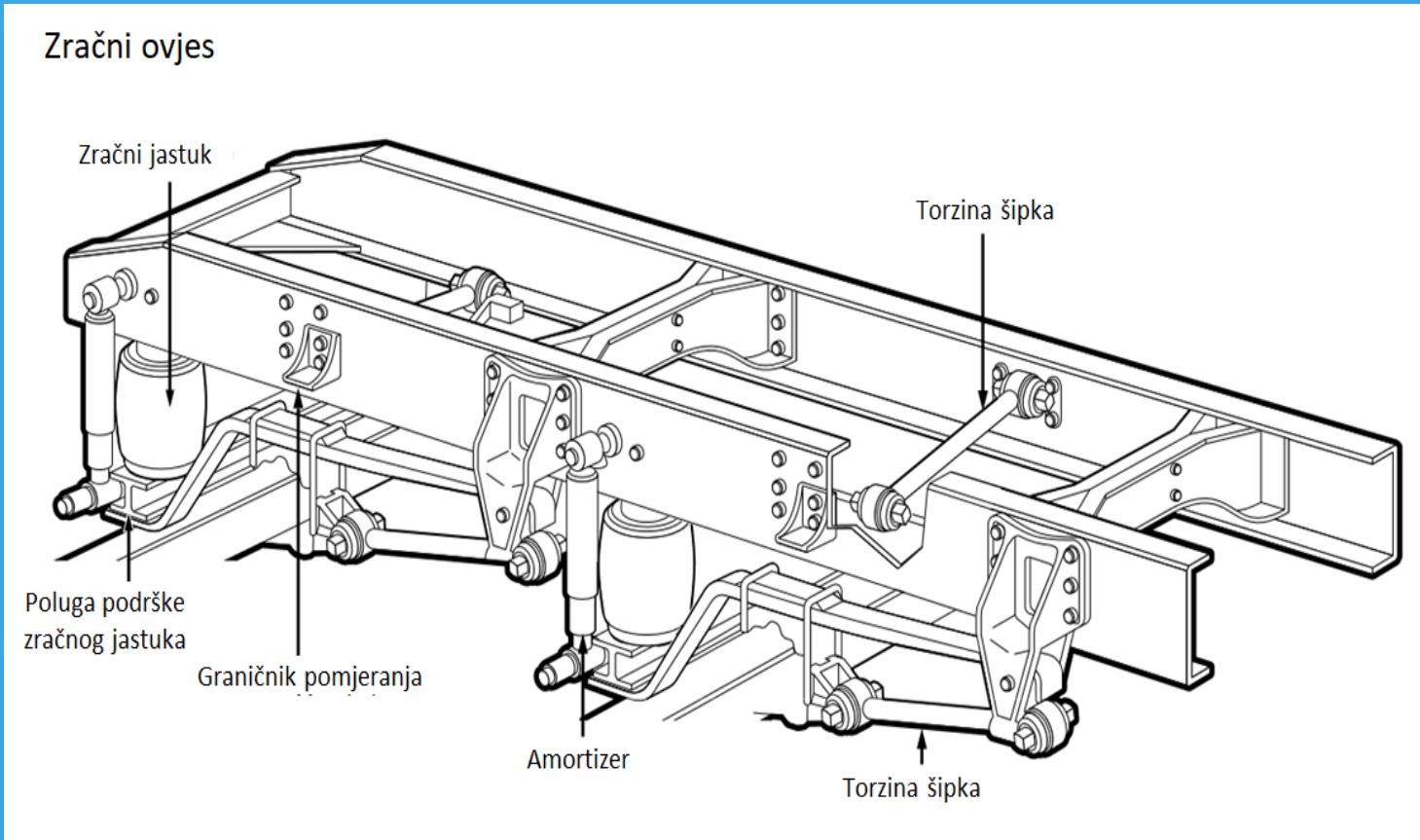


Slika. Zračni jastuci ovjesa teretnih vozila

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Zračni jastuci i sistem dovoda zraka

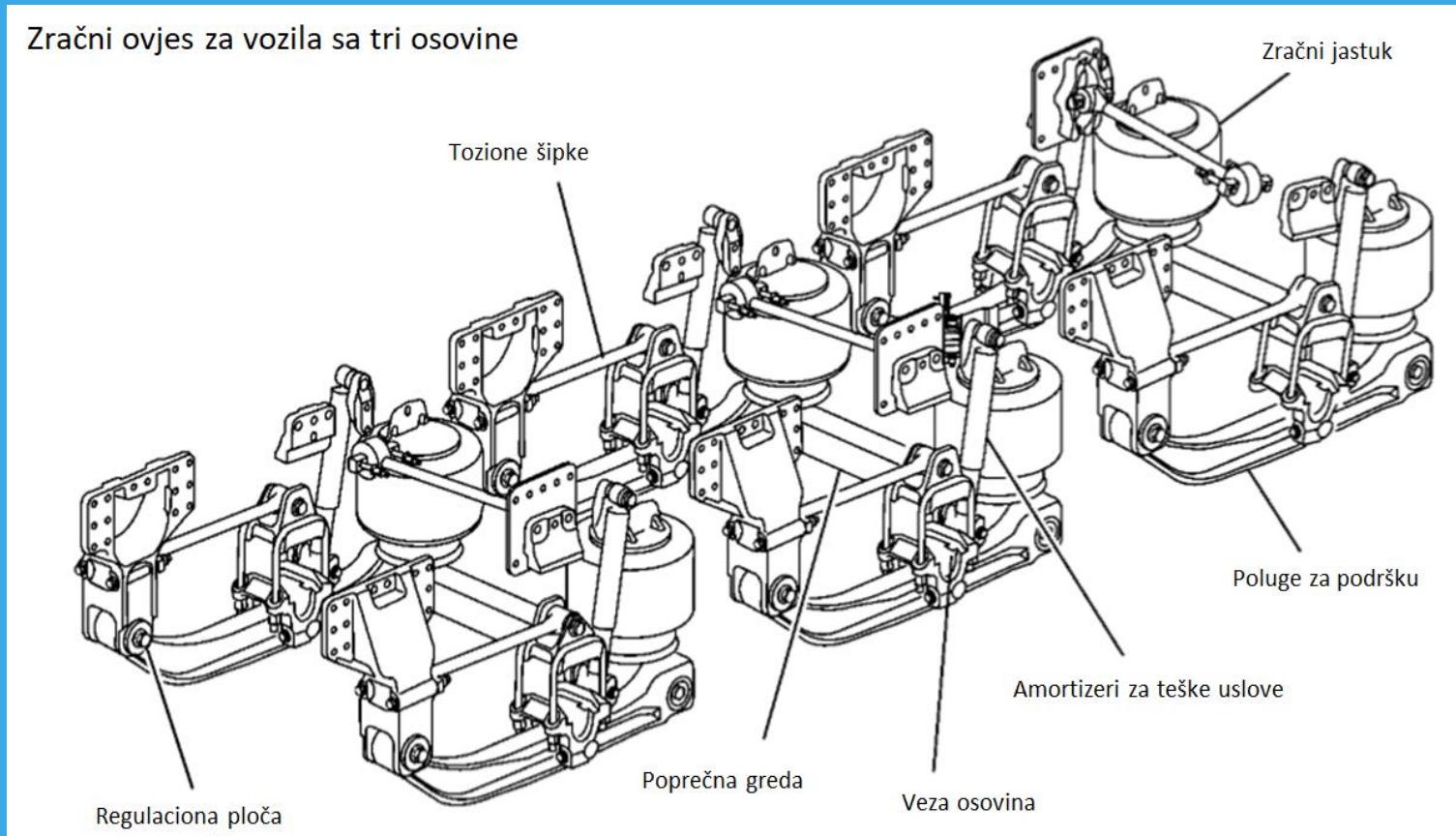


Slika. Zračni jastuci ovjesa teretnih vozila

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Zračni jastuci i sistem dovoda zraka

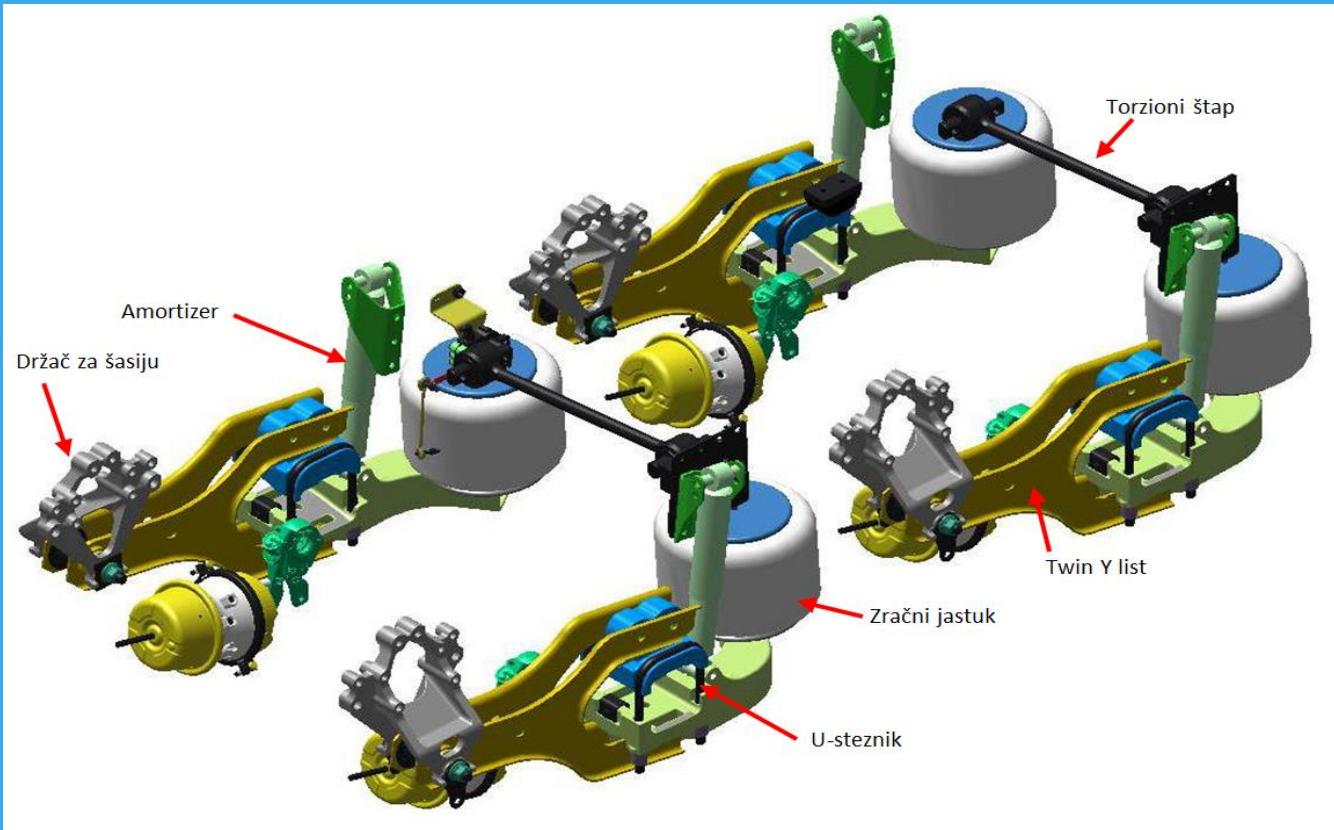


Slika. Zračni jastuci ovjesa teretnih vozila

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Zračni jastuci i sistem dovoda zraka

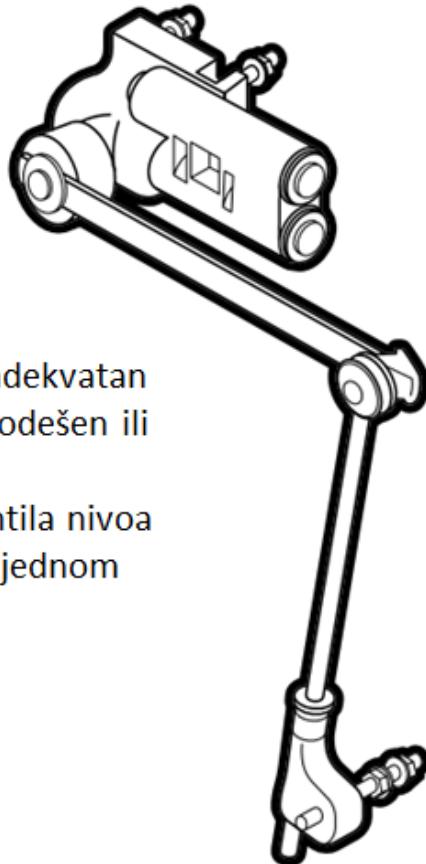


Slika. Zračni ovjes **MACK® Twin Y™** teretnih vozila

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Ventil nivoa vozila



Ventil nivoa je neadekvatan
jer je nepravilno podešen ili
ne radi

Više od jednog ventila nivoa
se može nači na jednom
vozilu

Slika. Ventil nivoa vozila

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Torzioni štapovi

Upozorenje - Torzioni štap nije sigurno montiran, izvitoperen je, napuknut ili puknut ili pokazuje naznaku varenja drugačijeg od varenja proizvođača istog.

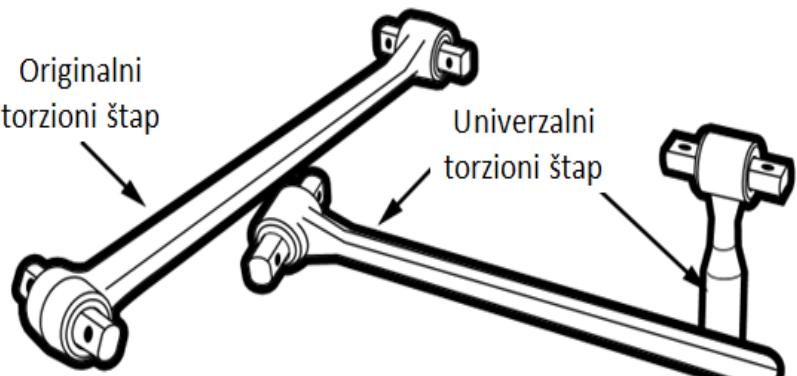
Upozorenje - Podmetač, naglavak ili čahura su oštećeni na način da sprječavaju dobar rad ovjesa

Napomena:

- Podmetač, naglavak ili čahura su oštećeni na način da sprječavaju dobar rad ovjesa gdje pokazuju značajno pomjeranje u osovini
- Varenje univerzalnog torzionog štapa (načinjenog iz dva dijela) je dopušteno, ako se izvodi udovoljavajući standardima proizvođača za ovaj tip torzionog štapa.

Torzioni štapovi

Ispitaj torzione štapove

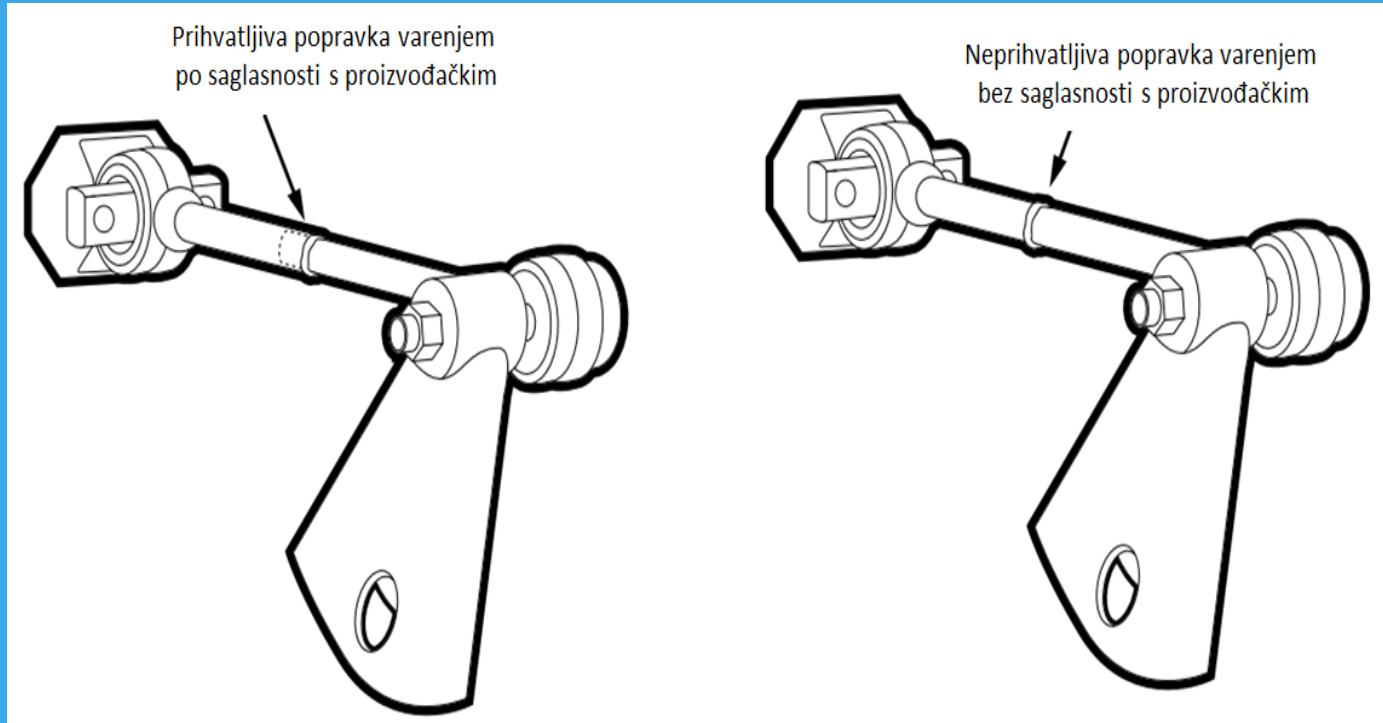


Slika. Torzioni štapovi

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Torzioni štapovi

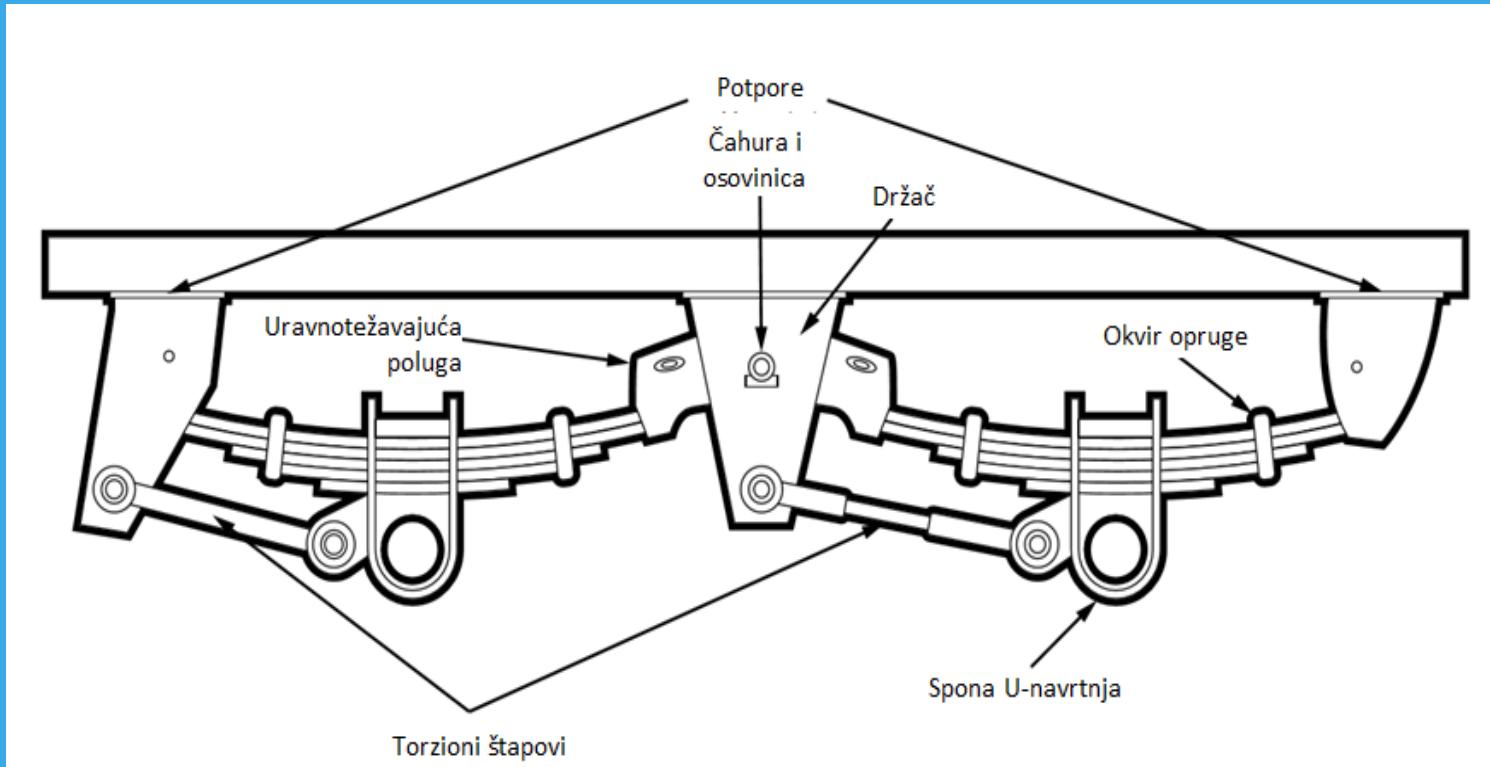


Slika. Torzioni štapovi

POJAŠNJENJA NEKIH VRSTA OVJESA VOZILA

Ovjes vozila

Torzioni štapovi



Slika. Torzioni štapovi

**HVALA NA PAŽNJI
IMA LI PITANJA?**